

Тәрбиелеу-білімберу процесінің циклограммасы
«Айғөлек» шағын орталығы

Топ: Ересек

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың күрылу кезеңі: 30.10 – 03.11.2023ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызының өлишен тазалықтарын тексеру. Арнайы журналга тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда откізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №6 «Табиғат құбылыстарын ажырат» Шарты: Табиғат құбылыстарын атаяу, айырмашылығын айтуду.	Картотека №11 «Бізге күз не әкелді?» Шарты: Ойын арқылы түстерді, жемістер мен көкөністерді ажыратма және атай білуге үйрету.	Картотека №12 «Гүлдерді күтеміз» Ойын шарты: гүлдерді екіге болу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әнгімелету.	Карточка №15 «Аңдарды қоректендір» Шарты: сан, және цифр туралы білімдерін бекіту;	Картотека № 20 «Көп және біреу» Ойынның шарты: балалар берілген суреттерді қарастырады. Көп зат және бір зат бейнеленген суреттерді бөліп, екі жаққа қояды.
Таңертенгі жаттығу	Қараша айының I- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасайды отырып, баланың қымыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғы ас	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішүү мәддениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішүү. Астан соң беті – қолды жуу.				
Үйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттанамын, күлемін, Бақытты бол жүргін. Қатар түрар шеңберде, Досым көбін білемін.	Қол ұстасып, дөңгеленіп, Тұра қалдық екеуіміз. Өзіміз де дөңгелек Күнге үқсайды екенбіз.	Шақырамын сендерді Жолдастарым кел бері Толтырайық шаттықча, Дөңгеленген шеңберді.	Ашиқ менің жүргегім Ылғы күліп жүремін. Бірге ойнап бір жүрер Достарым көп, білемін!	Кәне, кәне тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық. Тұрсақ егер шеңберге, Алақанды ұрайық
Білім беру ұйымының кестесі бойынша үйымдастырылған іс-әрекет	Қызыгуышылықты ояту. Балалар бүгін мен сендерді табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге	Қызыгуышылықты ояту Аудио дыбыс телефоннан. Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман	Сюжеттік суреттер қарастыру. Диод ойын: «Бақтағы егін жинау»	Қызыгуышылықты ояту. Бүгін біздің топтан мен қорап тауып алдым. Оның ішінде не бар деп	Менің сүйікті бұрышым. Саусактарым тұрындар

<p>шақырғым келіп отыр.</p> <p>Ой дамыту</p> <p>Табигат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді.</p> <p>Кұстар ән айтуды үйретеді. Егістік пен бақшадағы аралар бізге енбек етуді үйретеді.</p> <p>Қар тазалықта, күн мейірімділікке үйретеді.</p> <p>Барлық орман тұрғындары берік достықта үйретеді.</p> <p>Жыл бойы табигаттан көп нәрсені үйрену керек.</p> <p>Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінде табигат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма?</p> <p>Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады.</p> <p>Ендеше серуенге шығамыз.</p> <p>Ayaрайын бақылау</p> <p>Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары)</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Ал аярайын қандай, бірге анықтап көреік. Аспанга қарайықшы.</p> <p>Біз күн сәулесінен ләzzат аламызсанырауқұлақтарды ба?</p> <p>Бұғін жел сөзіп тұр ма?</p> <p>Оны қайдан білдік?</p> <p>Түсіндірме жұмыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрінүі мүмкін. Күн жсі бұлттардың артына тығылыш, тығылмақ ойнағандай болады.</p> <p>Күн бізден жасасырынгандықтан, сыртта салқын.</p> <p>Жел агаштардың бұтақтарын шайқайды, жасырақтары</p>	<p>Патшалығына қонақта шақырамын.</p> <p>Орман патшалығы оте бай, сұлу, мейірімді және жылулық береді. Мениң сиқырлы, дана орманым Ертегілер мен гажайыптарға толы!</p> <p>Сендерді құтемін!.</p> <p>Балалар, сендерге ертегілер мен гажайыптар үнай ма? (Иә.) Менімен бірге ертегі орманына барғыларың келе ме? (Иә.)</p> <p>Олай болса, пойыз билеттерін алу керек, ол үшін билеттердің сұрақтарына жауап береміз - егер сендер орман достары болсаңдар, орманда не іsteуге болмайды?</p> <p>Балалар схема бойынша ережелерді атайды.</p> <p>-Агаши бұтақтарын сындырмаймыз</p> <p>-Біз гүлдерді жұлмаймыз, бірақ оларға сүйсінеміз.</p> <p>-Біз бейтаныс жиедектер мен</p>	<p>жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандарды мұқият қарашыгу.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар жемістер мен көкөністердің айырмашилығы неде екенін сұрау.</p> <p>Балаларды топқа бөлу арқылы жеміс түрлерін шыгармашылықпен көрсету.</p> <p>1-ton: Бақтагы агаши макетін құрастыру.</p> <p>2-ton: Макетте салынған алма суретін маңта таяқшасымен бояу.</p> <p>3-ton: Шие агашина шиені ермексаздан мұсіндеу.</p> <p>4-ton: Алмұртты қызып жасапсыру.</p> <p>Тәжірибе №1.</p> <p>Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді.</p> <p>Педагог бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды.</p> <p>Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуга, айырмашилығын дәмін татуга үйренеді.</p> <p>Шарты: Геометриялық пішіндерден үлкен колемде поезд құрастыру.</p>	<p>ойлайсыңдар?</p> <p>Мүмкін бос шыгар? Ашпай-ақ айта аламыз ба, оны қалай анықтауга болады? Ол ауыр ма, жеңіл мә?</p> <p>Жайлап ашу.</p> <p>Балалар жерге қараңыз, тек қағаз емес... Басқа нәрсе де бар. Бұл не? Көрсету. (матта) Ал матадан не тігіледі?</p> <p>(күім) Күйнің қағаздан емес, матадан тігілуінің себебін қалай білуге болады?</p> <p>Сендер Галым болып, жауабын тапқыларың келе ме?</p> <p>Сонда біз галымдарга айналуымыз керек:</p> <p>Үш рет айналып</p> <p>ҒАЛЫМДА</p> <p>айналайық.</p> <p>Тәжірибе алаңы.</p> <p>Біз «Зертхана» деген жазуы бар үйге жақындаимыз.</p> <p>Балалар, міне, келдік, кіріңдер. Жұмысқа кірісер алдында не киоіміз керек? (халат) Неге? (балалардың жауаптары). Галымдар өз тұжырымдарын жасады, сондықтан олардың дәптер халталары болады. Біз де нағыз галым ретінде өз тұжырымдарымызды мына +, - белгісі бойынша жазамыз. Біздің зертханада не көріп тұрғаныңызды айтыңызша? (устел, қағаз, шүберек, су, т.б.) Тағы не?</p> <p>Карытынды. Адамдар</p> <p>қыста жемістерді</p>	<p>Алма баққа барыңдар</p> <p>Тәтті –тәтті алманы Себеттерге салыңдар.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар алма қандай болады? Домалақ Ол қайда оседі? Агашта Алма туралы қызық ертегі тыңдаймыз ба?</p> <p>Баяғыда орманда алма ағашы бар еді, онда жалғыз алма тұр екен. Осы кезде қоян орман арқылы жүгіріп өтіп, алманы көреді.</p> <p>Коян нені көрді?</p> <p>Бірақ оны қалай алуға болады деп ойланды?</p> <p>Алма жоғары ілүлі тұр.</p> <p>Алма қайда тұрды?</p> <p>Ол алманы алғысы келіп секірді?</p> <p>Коян не істеді? Секірді</p> <p>Кане қоян сияқты секірейік</p> <p>Карқ, қарқ деген дауыс шықты.</p> <p>Коян қарайды</p> <p>Бұл не екен? Қарға</p> <p>Кане қарға сияқты қарқылдаібышы. Қарқ, қарқ</p> <p>- Қарға шырышаның үстінде отырып қоянға күледі.</p> <p>Қарға не істеді?</p> <p>- Эй Қарға! Неге күлесін деп қоян айғайлады.</p> <p>Сен онанда маган агаштагы алма алып берши деді.</p>
---	---	--	--	---

<p>түседи.</p> <p>Тәрбиеші: Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейікші?</p> <p>Көк майсалы корікті</p> <p>Алқаптағы көп егін</p> <p>Бұл күндері күйті</p> <p>Сары жібек койлегін.</p> <p>Жел тынымысыз гүлден, Болып кетті тым бұзық.</p> <p>Шылдайды тал, терек,</p> <p>Жапырагын жұлғызын.</p> <p>Мына олең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр?</p> <p>Күз мезгілі несімен ұнайды ?</p> <p>Біз аударады агашитарға назар аударайық. Оларға не болады?</p> <p>Балалар: агашитардағы жапырақтардың тусі өзгерді (сары түсті). Жапырақтары агашитардан түсін жасыр.</p> <p>Тәрбиеші : Балалар , қалай ойлайсыңдар, жесел агашитан жапырақтардың тусуіне көмектесе ме? Тексерейік.</p> <p>«Жел» тыныс алу жасатыгуы</p> <p>Женіл жеселеткіш сөзін жасыр - фф</p> <p>Жапырақты осылай шайқайды – ффф</p> <p>(тыныш, еркін дем шығару)</p> <p>Қатты жесел сөзін тұр ...</p> <p>Жапырақты осылай шайқайды - фффф...</p> <p>жапырақтың тусуі</p> <p>Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны урлету. Жаттығу кезінде балага жапырақтың жеселмен ұшып тусуі туралы мәлімет береду.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың</p>	<p>Сұрақ-жасау: Қандай пішіндерден поезд құрастырыдық?</p> <p>Гүстері қандай?</p> <p>Вагондардагы орынныңызға отырамыз.</p> <p>Балалар. Ш-Ш-Ш-Ш</p> <p>Біздің пойыз шалғындарды аралап келеді, міне алдыныңдан жасыл орман көрінді. (АҚТ технол)</p> <p>Біз Орман стансиясына келдік ! Вагондардан түсейік!</p> <p>Енді жолмен жүреміз</p> <p>Біз тар жолмен келе жатырмыз , төбешіктердің арасында жылан сияқты жүріп , агашиң үстінен секіре отырып, біз орман үйіне , сиқырлы дана орманға келдік!</p> <p>Балалар мына жалтыраган алтын тәрізді қорап жасыр.</p> <p>Ішінде не бар екен қарайық. Балаларға тапсырма диді.</p> <p>I-тапсырма: Менің патшағының негізгі тұрғындарын атаңдар</p> <p>Ал бұл тұрғындарды қалай атайдыз ? (Агашитар .)</p> <p>2-тапсырма: Менің патшағының қалай аталауды ? (Орман.)</p> <p>Балалар шаршаган шығарсыңдар? Орман алқабына отырып , орманның әуенін тыңдайық. Орман дыбыстары естіледі (құстардың сайрауы, жапырақтың дыбысы, сайдың шуы, жануарлардың</p>	<p>әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойладап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің аззамыза пайдалы коптеген дәрүмендер бар.</p> <p>Бірақ жасақа піскен жемістер ең пайдалы - барлық витаминдер оларда сақталады.</p> <p>Тәжірибе №2. «Тұқымдар қайда жасасырылады?»</p> <p>Шартты: Балаларға осімдік тұқымдарының қай жерде түзілеттін көрсету; олардың бір-бірінен көлемі, пішіні, тусі, құмырада жасасалатын дыбыстары бойынша айырмашылығы; тұқым жинауды үйренуге көмектеседі. «Тұқым, жеңіл, ауыр, шашыраңқы, жасасырыну» сөздерімен балалардың сөйлеуін белсендіру, есту қабылдаудын дамыту.</p> <p>Тәжірибе №3</p> <p>Жүргізулу барысы: педагог топқа жаңғақ себетін әкеледі. «Балалар жаңғақ қай агашиша өседі? Агашиша шишикілер не үшін қажет деп ойлайсыңдар? (тұқымдар оларда піседі).</p> <p>Педагог балаларға шишиканы таратып, одан тұқым алу жолын көрсетеді. «Сіз үстелдегі шишиканы мұқият</p>	<p>жүруіміз керек. Біз бірінші кестені іздейміз, қандай сан? (1)</p> <p>Материалдарды қарайық. Бұл не екен? (матта, қағаз)</p> <p>Үстел үстінде матта мен қағаз жасыр, анықтаймыз Тәжірибе №1.</p> <p>Балалар, айтыңдары, қағазды матадан қалай ажыратамыз? (жасауптар)</p> <p>Енді алдымен қағазды алыңдар. Ол қандай?</p> <p>Шартты: Оны оң жаққа қойыңдар. Енді матаны алайық. Ол қандай? жұмсақ, жылы.</p> <p>Жарайсыңдар балалар! Маган жасауптарыңыз қатты ұнады! Қағазды үстеганды матадан күштірек сезіне ме? (иә) белгілеу + +</p> <p>Тәжірибе №2</p> <p>Қағаз мен матта сөйлей алады ма?</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен матта сөйлей алатаңын білгілерің келе ме?</p> <p>Балалар: Иә!</p> <p>Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек.</p> <p>Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз?</p> <p>Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді.</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, сыбырлайды. Енді матадан</p>	<p>Коян не деді қарғага?</p> <p>Карға шырашадан алма ағашына ұшып барды.</p> <p>Карға не істеді?</p> <p>Кане қарға құсан ұшайықшы.</p> <p>Карға алманы жүлді.</p> <p>Бірақ ол тұмсығымен үстай алмады, алма жерге түсін кетті.</p> <p>Алма неге түсін кетті?</p> <p>- Рахмет, Карға! - деді Коян Коян алманы алмақ болды, бірақ ол тірі нәрсе сияқты жүгірді.</p> <p>Коян қорқып кетті, содан кейін ол түсінді: Алма алама агашиның астында ұйықтап жасақан Қірпінің үстінеге түсken.</p> <p>Қірпі орнынан тұрып, жүгіре жөнелді, ал алма кірпінің тікендеріне жасақып қалды.</p> <p>Кане кірті құсан жүгірейікіш.</p> <p>- Токта, токта! - деп айғайлайды Коян.</p> <p>Коян не деді кірпіге?</p> <p>Кане қоян сияқты айтайық.</p> <p>Менің алмамды қайда апардың?</p> <p>Қірпі токтады да:</p> <p>- Бұл менің алмам. Ол түсін кетті, мен оны үстап алдым.</p> <p>Коян кірпіге қарай секіріп келді:</p>
---	---	--	--	---

<p>келе ме?</p> <p>Танымдық және зерттеушілік әрекеттер.</p> <p>Тәжірибе №1</p> <p>-Жасыл жапырақты алғып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді агаши текшеге жапырақты мата арқылы қатты согамыз.</p> <p>Тәжірибе барысында не көрдік ? (Матада жасыл дақтар пайдалы болды)</p> <p>Жапырақтагы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталауды және оны жасыл түске бояйды.</p> <p>Тәрбиесі: Балалар , жапырақ неден жасыл болады?</p> <p>Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл мөлшері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді.</p> <p>Тәрбиесі: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайды?</p> <p>Тәрбиесі: Қараңдары, біздің аяғымыздың астында қанша жапырақ бар! Олардың үстімен журеміз. Сендер иіс сездіңдер ме?</p> <p>Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар.</p> <p>Тәрбиесі:Не естіп тұрсыңдар?</p> <p>Балалар: Жапырақтардың сыйбырын естіміз .</p> <p>Тәрбиесі: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыйбырлайды?</p> <p>Балалар: Өйткені олар құргақ.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу.</p>	<p>дауысы) .</p> <p>Ой дамыту.</p> <p>Агаштар туралы әңгіме (көрнекі үлгілерді пайдалану)</p> <p>Менің патшалығым - орман, онда агаштар көп .</p> <p>Агаши дегеніміз не ? (Агаши - ең үлкен өсімдік.)</p> <p>Оның боліктегін ата. (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары)</p> <p>Қалай ойлайсың, агаши тірі ме? (Иә.) Неге? (Ол өседі, тыныс алады)</p> <p>Дидактикалық ойын: «Ретімен жасаса»</p> <p>Устелде агаши боліктегінің (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар .</p> <p>Агаштың құрылышының ретін құрастыру.</p> <p>Жұмыстың жасасалу жолын түсіндіру, көрсету. (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар агаши тәжікін қурайды).</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар, орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың.</p> <p>Орманда қандай жануарлар тіршілік етеді?</p> <p>Мына агаши шұңқырында қандай жануар тұрады? (Тиін).</p> <p>Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді? (түлкі,</p>	<p>қозғауыңыз керек, тұқымдар шишикадан үшін кетеді»</p> <p>Ой қозғау. Сұрақтар: «Тұқымдар қайда жасасырылды? Тұқымдар қаншиалықты үлкен? Олар жесеңіл немесе ауыр ма? Агашиңа тұқым не үшін қажет? (тұқымнан жаңа агаштар өседі).</p> <p>Қалай ойлайсың, агаши тірі ме? (Иә.) Неге? (Ол өседі, тыныс алады)</p> <p>Дидактикалық ойын: «Ретімен жасаса»</p> <p>Устелде агаши боліктегінің (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар .</p> <p>Агаштың құрылышының ретін құрастыру.</p> <p>Жұмыстың жасасалу жолын түсіндіру, көрсету. (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар агаши тәжікін қурайды).</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар, орман нелердің үйі? Жануарлар мен құстардың.</p> <p>Орманда қандай жануарлар тіршілік етеді?</p> <p>Мына агаши шұңқырында қандай жануар тұрады? (Тиін).</p> <p>Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді? (түлкі,</p>	<p>жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе?</p> <p>Балалар: Ештең!</p> <p>Тәрбиесі: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шыгармайды, бірақ қазас орамал сыйырлайды.</p> <p>Қазаңды сыйырлататын киімді ме немесе матадан уңсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Белгілеңіز ұнамайтынға – ұнайтынға +қоямыз.</p> <p>Тәжірибе №3.</p> <p>Қазаң мен матаны тегістеу.</p> <p>Тәрбиесі: Балалар, қараңдары, орамалымыз ума ж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік.</p> <p>Алдымен қазас орамалды қолыңызben тегістеніз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба?</p> <p>Тәрбиесі: Иә, дұрыс айтасың! Қазаң орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді. Қолымызben матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?</p> <p>Балалар: Бұл тегістеледі!</p> <p>Тәрбиесі: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі. белгілеңіз - + № 4 Тәжірибе.</p> <p>Қалың, жұқа.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Кім жасасырды?»</p> <p>Бізде көп ойыншықтар бар,</p>	<p>Менің алмамды бер! Мен тапқан оны деді!</p> <p>Қарға оларға қарай үшін келді де: «Босқа дауласып жастырсыңдар», «бұл менің алмам, мен оны өзім үшін жұлып алдым» деді.</p> <p>Ешкім бір-бірімен келісе алмайды, бәрі айқайлайды: - Менің алмам! менің алмам деп, орманда айқай шу болады.</p> <p>Қарға Кірпінің мұрнын шұқыды, Кірпі қоянга инесін қадады, ал қоян қарғаны аяғымен тепті.</p> <p>Кенет аю келді қорбаңдан.</p> <p>Не келді ?</p> <p>Аю қандай?</p> <p>Үлкен бе кішкентай ма?</p> <p>Аю қалай жүреді?</p> <p>Жұру.</p> <p>- Не болды? Бұл не шу деді аю.</p> <p>Бәрі аюға сіз ормандагы ең үлкен, ең ақылдысыз.</p> <p>Мына алма кімдікі болу керек соны айтыңыз деді.</p> <p>Олар аюға барлығын болған күйінде айтып берді.</p> <p>Аю ойланып, ойланып, құлагының артының тырнап, сұрады:</p> <p>Алманы кім тапты?</p>
---	---	--	--	---

<p>Шарты: Жапырақтарға сары бояу жасағып қағаз бетіне бастыру.</p> <p>№2-тәжірибе:</p> <p>Тәрбиесі: Серуенде агаштардан жапырақтардың әр түрлі түсестінін байқадыңдар ма ? Қай жапырақ тез, қайсысы баяу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрганын білу үшін тәжірибе жүргізейік . Мұны істеге үшін әртүрлі олшемдерін жапырақтарды алайық , қолымызды жоғары көтеріп, саусақтарымызды бос үстайлымыз. Жапырақ ұшып жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаймыз.</p> <p>Балалар: Үлкен жапырақтар баяу түседі және айналмайды , Ал, кішкентай жапырақтар тез түседі және көбірек айналады.</p> <p>№ 3-тәжірибе.</p> <p>Тәрбиесі: Ал енді балалар біз тағы бір тәжірибе жасаімымыз. Біз құргақ жапырақтарды бассейнге саламыз , жапыраққа жаңбыр жаугандай суарғыштан су құямыз. Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз.</p> <p>Осы арада «Жаңбыр» ойынын ойнайық.</p> <p>Музыка дуенімен</p> <p>Санамақ тақпактың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз.</p> <p>Жаңбыр бала киімін кіп, қолына тамшыларды ұстайды. Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды</p>	<p>тышиқан.)</p> <p>Орманда қандай құстар мекендейді? (Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.)</p> <p>Орман – аңдар мен құстардың мекені гана емес, жердің жасасыл қойлегі.</p> <p>Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік осімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі. Орман – біздің байлығымыз!</p> <p>Орман патшалығының барлық тұргындарына сүйіспенілік пен қамқорлық көрсетуіміз керек .</p> <p>Балалар, сендер ормандагы серуенімізді естеріңе түсірулерің үшін біз оның саламыз. Алдымен қолымызды сурет салуга дайындал алайық.</p> <p>Дид ойын: «Суретшілер»</p> <p>Дене шынықтыру минуты</p> <p>Тербеледі агаштар, Алдымен жеседі.</p> <p>Kіт-кішкентай агаштар, Үп-үлкен бол өседі.</p> <p>Құстар ұшып жүреді, Орман ішін аралап.</p> <p>Аю жүреді қорбаңдан, Тұлқи жүреді құлаңдан</p> <p>Қасқыр жүреді жасалаңдан</p> <p>Коян жүреді секіріп Біз жай жүрейік демалып.</p> <p>Бүгін біз орманның агаштарын ерекше түрде саламыз.</p> <p>Бұл суретке біздің қолымызды қатысады, қараңыз! Сол қолымызды қағазға қойып,</p>	<p>түрін жеке банкага салып, оның шырылдағанын тыңдайды. Сұрақтар: «Қай банка ең шұлы? Неліктен? (Каштан құмбырасы шұлы, өйткені каштан ең үлкен және ең ауыр). Неліктен шыраша тұқымдары бар құмбырада дыбыстар естілмейді? (олар кішкентай және жеңіл).</p> <p>Қайың тұқымы құмбыраның дыбысы қандай? (қатты емес).</p> <p>Корытынды: Әрбір осімдіктің тұқымга арналған өз үйі болады.</p>	<p>біз оларды көреміз. Ойынишықтарды ешкім көрмес үшін қағазды қалай пайдалануга болады? (Қағазға орау, қағаздың астына тығу). Устелде қандай ойынишықтар бар екенін есте сақтаңдар. Бір бала маган ойынишықты жасасыруға көмектеседі, ал қалған балдар көздерін жұму керек. Қарамаймыз. Қане көзімізді ашамыз – Қандай ойынишық «жасасырынды»?</p> <p>(Матамен де солай істейміз. -Ойынишықтарды неге көрмедік? (Қағаз мен матама молдір емес). Дұрыс. Белгілеу екеуіне де + +</p> <p>Балалар, сәл демалайық: Дене шынықтыру:</p> <p>Мен орамалымды жуамын Мен оны ысқылаймын, Оны қатты сығамын. Орамалымды сілкемін. Мен оны жілік елемін. Басқа үстелге бараіық</p>	<p>- Мен! - деді Қоян. -Алманы кім жұлды? Мен -деді – Қарға - Жақсы. Оны кім ұстады? -Мен ұстадым! – деп шырылдағы Кірпі. - Міне, - деп ойлады Аю, - сондықтан әрқайсысың алма аласыңдар деді. Бірақ бір гана алма бар гой ! – деді Кірпі, Қоян, Қарға.</p> <p>Аю не деді оларға?</p> <p>Олар не деді аюға?</p> <p>Алма нешеу еді?</p> <p>Аю айтты: - осы алманы тең боліктеге бөлеміз, әркім өзіне бір болікті алсын деді. Кірпі алманы алып, төрт болікке бөлді. Ол қоянға бір болігін берді: - Бұл саған, Қоян, - сен бірінші алманы көрдің деді.</p> <p>Ол екінші болікті қарғага берді:</p> <p>– Мынау саған, Қарға, – сен алманы жұлдың деді Ушінші болікті Кірпі аузына салды:</p> <p>Бұл мен үшін, өйткені мен алманы ұстадым деді.</p> <p>Төртінші болікті аюға берді:</p> <p>- Маган неге керек деді Аю таң қалып.</p> <p>Балалар: Ол суланып қалды. татуластырып, ақыл</p>
--	--	---	--	---

<p>соларға қарай тербетін, әнін айтады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тамишы-тамишы, тамишы-тамишы, <p>Осылай тамишылаймын көпке, Мен қаласам барлық балаларды Барлық жапырақтарды сулаймын есте</p> <p>Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен білеп, ән айтады</p> <p>Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз, Біз сенен қорықтаймыз.</p> <p>Қалаганыңша тамишылат Тамишың бізді суландыра алмайды.</p> <p>Жан-жасқа жүгіру, жаңбыр оларды құып жетіп, оларды сулауга тырысады. Музика аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды, «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді.</p> <p>Бәрі бірге санын санайды.</p> <p>Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік.</p> <p>Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыйдырламайды.</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыйдырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды..</p> <p>Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр»</p> <p>Жұмбақ жасыру.</p> <p>Tіл алсаң тиме, Үсті толған ине. Бірде жүрсе собалақ, Бірде жүрер домалап.(Kірпі) Шыгармашилық жұмыс.</p>	<p>оны қарапайым қарындашпен дөңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз Балалар бұл агашиқа бірденең жетіспейді. Ол не деп ойлайсыңдар?(Жапырақтар ы.)</p> <p>Ендеше агашитарымызға кузгі жапырақ саламыз ба ? Қылған жапырақтарды агашқа жасыру.</p> <p>Қандай әдемі! Қандай тамаша</p> <p>Мен сендердің бұл сүреттерінді орман тұргындарына беремін,</p> <p>Барлығыңызға балабақшага қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік</p> <p>От та, суда, ауа да Жан-жануар барлығы Орман теңіз тауларда Табиғаттың байлығы Поездга отырып бақшамызға барамыз.</p> <p>Кортынды Балаларды мадақтау.</p> <p>Денешынықтыру Негізгі болім. Жалпы дамыту жаттыгулары</p> <p>сүлдірмәкпен</p> <p>Б. қ: «Оң-сол »</p> <p>I. Аяқтары алишақ, қолдары белде. басты оң ишкә қисайту ишкәтү көтермей керек , басты солға қисайтып қайталау. (5- брем қайталау)</p>	<p>Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суга батырамыз, сығыңыз, түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз?</p> <p>Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады.</p> <p>Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды жасауга болады? (балалардың жасауптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланды, орнына қызыл алмалар бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға турға келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы куштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба?</p> <p>Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек .</p> <p>Жарайсыңдар балалар! Зерттеуіміз аяқталды, топқа қайтатын уақыт келді (халаттарымызды шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек.</p> <p>4. Рефлексия.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Педагог: Бүгін біз қағаз және матта туралы көп айттық, бірақ оның келесі жолы айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет!</p> <p>Ой дамыту.</p> <p>Денешынықтыру Негізгі болім.</p>	<p>Тәрбиеші: Енді қағаз орамалды суга батырамыз, сығыңыз, түзетіп көріңіз. Сіз не көріп тұрсыз?</p> <p>Балалар: Ол суланды, жыртыла бастады.</p> <p>Тәрбиеші: Сонымен, қандай қорытынды жасауга болады? (балалардың жасауптары) Дұрыс, матадан жасалған орамалды жууды шешсек, ол суланды, орнына қызыл алмалар бірақ жыртылмайды. Ал қағаздан орамалды жусаңыз, ол суланып, жыртыла бастайды және лақтыруға турға келеді. Сонымен, орамалдардың қайсысы куштірек - матадан немесе қағаздан жасалған ба?</p> <p>Балалар: Матадан жасалған орамал күштірек .</p> <p>Жарайсыңдар балалар! Зерттеуіміз аяқталды, топқа қайтатын уақыт келді (халаттарымызды шешеміз), бірақ қайту үшін санамақ айтуымыз керек.</p> <p>4. Рефлексия.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Педагог: Бүгін біз қағаз және матта туралы көп айттық, бірақ оның келесі жолы айтатын құпиялары көп. Бұл үшін сізге көп рахмет!</p> <p>Ой дамыту.</p> <p>Денешынықтыру Негізгі болім.</p>	<p>Үйреткеніңіз үшін! Әркім өз алмасының бір бөлігін жеп, барлығы риза болып аюға рақмет айтты.</p> <p>Ал балалар басқа да орман тұргындарына алма жасап береміз бе?</p> <p>- Қараңдары, алма агашы қандай әдемі, бірақ онда алма мулде жсоқ</p> <p>- Ақ дөңгелектердің жууды шешсек, ол суланды, орнына қызыл алмалар жасаібық, сонда барлық орман тұргындары алмага тойып алады. «Алмалар»</p> <p>пластилинімен модельдеу</p> <p>Массаж шарларымен қолдарға арналған</p> <p>гимнастика «Кірпі» Kірпі, кірпі келеді, Ол алма мен саңырауқұлақ тереді.</p> <p>Kірпі жүгіріп келеді, Kірпі домалайды.</p> <p>Kірпі демалады.</p> <p>біз кірпіні қытықтаймыз.</p> <p>Kірпі жол бойымен қашып кетті,</p> <p>допты устелге, тізеге айналдыруға болады.</p> <p>Агашимыздың алмалары дәмді, тәтті, шырынды болу үшін ашиқ күн керек.</p> <p>Ол үшін мына күнді бояп</p>
---	--	---	---	--

<p>Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-ton: Кірпіні қызып жасапсыру</p> <p>2-Ton: Алманы мүсіндең кірпінің устіне жасапсыру.</p> <p>«Кірпі» саусақ жаттығуы</p> <p>Момақанмын алайда (уш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады)</p> <p>Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасасайды).</p> <p><i>Kіrpі кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма!</i></p> <p>Kіrpі: Қыста күн өте суық, менің жейтін ештеңем жоқ. Балалар мен сендерге көмек сұрауга келдім. Көп ұзамай мен күзенімде, ескі діңгек астында үйіктаймын. Бірақ күзенімді жабу үшін өзіме құргақ жасапрақтарды жинап улгермедім. Сендердің аулаларыңдағы құргақ жасапрақтарды жинауга көмектесіңдерші .</p> <p>«Жасапрақтарды жинаймыз» аудағы еңбек</p> <p><i>Kіrpі балаларга алғысын білдіреді, балаларга алма береді,</i></p> <p>Нәтижес.</p> <p>Тәрбиесі: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қыын болды ма?</p> <p>Сендерге не ұнады? (Балалардың жасаудары).</p> <p>Агаши макетін құрастыру.</p> <p>Егер серуен ұнаса, онда агашиңа жасапрақ жасасырамыз, ал ұнамаса бір жасапрақты шалишыққа жасбыстырыңыз.</p>	<p>Б. қ.: «Шеңбер»</p> <p>2. Аяқтары алишақ , қолдары ишқта. 1-4 қолымызды шеңбер бойынша алдыға қарай айналдырамыз. 5-8 – қолымызды шеңбер бойынша артқа қарай айналдырамыз. / 5 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Бұйрықты орында»</p> <p>3. Аяқтары алишақ , қолдарымыз басымызды. 1- он жаққа еңкею, 2- б.қ. 3 – сол жаққа еңкею, 4- қолымызды алдыға созып, отырамыз. 5 – б.қ. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Шам жасагу»</p> <p>4. Аяқтары алишақ , қолдарымыз жандар. 1- қолымыз басымызды, 2- қолымыз жоғары, он аяғымызды артқа қойып, өкшемізді көтереміз, бүгеміз. 3- он аяғымызды қоямыз, қолымыз басымызды. 4- б.қ. Сол аяқпен де дәл солай қайталау. / 5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Құлын»</p> <p>5. Аяқтарды біріктіріп ұстау, орында тұрып, қолды шынтаққа дейін бүгіп, тізені барынша биік көтере жүргіру.</p> <p>Б. қ.: «Бұршақтар»</p> <p>6. Аяқтарды біріктіріп ұстау, қолдар белде, орында тұрып алға, артқа, онға, солға секіру. /15-20 секунд/ 4 лектен (колонна) 1 саптеп шеңбер бойы жүргү. Марштен жүргү.</p>		<p>Жалпы дамыту жасаттығулары</p> <p>сылдырмақпен</p> <p>Б. қ: «Оң-сол »</p> <p>1. Аяқтары алишақ , қолдары белде. басты оң ишқа қисайту ишқты көтермеу керек , басты солға қисайтып қайталау. (5- брет қайталау)</p> <p>Б. қ: «Шеңбер»</p> <p>2. Аяқтары алишақ , қолдары ишқта. 1-4 қолымызды шеңбер бойынша алдыға қарай айналдырамыз. 5-8 – қолымызды шеңбер бойынша артқа қарай айналдырамыз. / 5 рет қайталау/</p> <p>Дид ойын: «Kіrpі мен себет»</p> <p>-Ал міне, кірпі жүгіріп келіп, алма теруге себетті алтын келді Педагог балаларға кірпі мен себет қылған стикерлерді таратады, балалар алма мүсіндеңеген агашитың астына себеттерді жасасырады.</p> <p><i>Kіrpі рақмет айты, Kіrpімен қоштасу</i></p> <p>Б. қ: «Шам жасагу »</p> <p>4. Аяқтары алишақ , қолдарымыз жандар. 1- қолымыз басымызды, 2- қолымыз жоғары, он аяғымызды артқа қойып, өкшемізді көтереміз, бүгеміз. 3- он аяғымызды қоямыз, қолымыз басымызды. 4- б.қ. Сол аяқпен де дәл солай қайталау. / 5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ: «Құлын»</p> <p>5. Аяқтарды біріктіріп ұстау, орында тұрып, қолды шынтаққа дейін бүгіп, тізені</p>	<p>алайық.</p> <p>Трафарет арқылы дайын күнді бояу.</p> <p>-Ал күн жарқырап тұрғу үшін онымен ойнап, билеу керек.</p> <p>«Мен және күн» музыкалық ойыны.</p> <p>Аудио дыбыс.</p> <p>балалар бірдеңе жүгіріп келетін сияқты,</p> <p>Дид ойын: «Kіrpі мен себет»</p> <p>-Ал міне, кірпі жүгіріп келіп, алма теруге себетті алтын келді Педагог балаларға кірпі мен себет қылған стикерлерді таратады, балалар алма мүсіндеңеген агашитың астына себеттерді жасасырады.</p> <p><i>Kіrpі рақмет айты, Kіrpімен қоштасу</i></p> <p>Б. қ: «Шам жасагу »</p> <p>4. Аяқтары алишақ , қолдарымыз жандар. 1- қолымыз басымызды, 2- қолымыз жоғары, он аяғымызды артқа қойып, өкшемізді көтереміз, бүгеміз. 3- он аяғымызды қоямыз, қолымыз басымызды. 4- б.қ. Сол аяқпен де дәл солай қайталау. / 5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ: «Құлын»</p> <p>5. Аяқтарды біріктіріп ұстау, орында тұрып, қолды шынтаққа дейін бүгіп, тізені</p>
--	--	--	---	--

	<p>Музыка Тақырыбы: «Алтын күз» Музыка тыңдау: «Күз» жаттығуын айтып, дауыс ыргагын дайындаиды. Ән үрену: «Бұл қайкезде болады? Күз»(Б.Ерзакович, Ш.Ахметов Би: «Кел, билейік» (Б.Байқадамов, М.Әлімбаев). Би қымылдарын көрсетіп, уйретеді (би үлгіде көрсетілген). Балаларға интерактивті тақта, ширма арқылы би түрлерін көрсетеді: вальс, полька, марш, қазақ биін. Опера және балет театрының бейне таспасынан үзінділерді тыңдайды, көреді. Жанр түрлерін қайталаң айтқызады, уйретеді. Балаларға музыканың әртүрлі бояулардан жасалатынын түсіндіреді. Жоғары және төмен дыбыстар – көтеріңкі және баяу қымылдарды сипаттайды. Балалардың қолына түрлі - түсті желтуіштер таратады. Өте баяу музыка – сарытүс. Баяудан бірте-бірте көтеріледі - ақышыл жасасыл. Көтеріңкі - жасасыл Жоғары дыбыс - қызыл. Оң қолымен музықадыбыстарын төмен, орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды (жаттығу үлгіде көрсетілген). Балаларға күз мезгілінің </p>	<p>Тыныс алу жаттығулары: мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару.</p> <p>Козгалыстардың негізгі түрлері</p> <p>1. Гимнастикалық орындықта жүрү бүйірлік адым, қолдар белде Педагог екі гимнастикалық орындықты бір-біріне параллель қояды, олардан 1,5-2 м қашықтықта, 4-5 бауды қояды. Балалар екі бағанга тұрып, ағынды</p> <p>2. Допты екі қолмен кеудеден лақтыру (баскетбол лақтыру әдісі бойынша), 3 м қашықтықта қатарда тұру. орындаиды, алдымен гимнастикалық орындықта жүреді, содан кейін секіреді.</p> <p>Кимыл-қозгалыс ойын: «Құстардың ұшуы» ойыны. Шарты: Залдың бір шетінде балалар - олар құстар. Залдың екінші жағында сіз «ұшуға» болатын көмекші құралдар бар (гимнастикалық орындықтар, текшилер және</p>	<p>барынша биік көтере жүгіру.</p> <p>Б. қ.: «Бұршақтар» 6. Аяқтарды біріктіріп үстау, қолдар белде, орында тұрып алға, артқа, оңға, солға секіру. /15-20 секунд/ 4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүрү. Маршпен жүрү.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары: мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару.</p> <p>Козгалыстардың негізгі түрлері</p> <p>1. Гимнастикалық орындықта жүрү бүйірлік адым, қолдар белде Педагог екі гимнастикалық орындықты бір-біріне параллель қояды, олардан 1,5-2 м қашықтықта, 4-5 бауды қояды. Балалар екі бағанга тұрып, ағынды</p> <p>2. Допты екі қолмен кеудеден лақтыру (баскетбол лақтыру әдісі бойынша), 3 м қашықтықта қатарда тұру. орындаиды, алдымен гимнастикалық орындықта жүреді, содан кейін секіреді.</p> <p>Кимыл-қозгалыс ойын: «Құстардың ұшуы» ойыны. Шарты: Залдың бір шетінде балалар - олар құстар. Залдың екінші жағында сіз «ұшуға» болатын көмекші құралдар бар (гимнастикалық орындықтар, текшилер және</p>
--	--	---	--

	<p><i>түсітерін, құбылышын түсіндіреді. Балаларды мадақтау.</i></p>	<p><i>Педагог: «Дауыл тоқтады!» Дегенде, балалар төбебеден түсіп, қайтадан залды айнала шашырайды («құстар ұшуын жалғастырады»). Ойын барысында педагог балаларды міндетті түрде сақтандырады, әсіресе түсү кезінде. -Балалармен бірге ойнаған және жаттықкан қимыл қозғалыстарын еске түсіру. - Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады. Балаларга рахмет айтып қоштасу</i></p>		<p><i>т.б.) - бұл агаштар. Педагогтың белгісі бойынша: «Құстар ұшуын кетеді!» --- балалар, қолдарын қанаттардай сермен, бүкіл залды шашыратады; келесі сигналға: «Дауыл!» - төбелерге жүзіріп, сол жерде жасырыңдар. Педагог: «Дауыл тоқтады!» Дегенде, балалар төбебеден түсіп, қайтадан залды айнала шашырайды («құстар ұшуын жалғастырады»). Ойын барысында педагог балаларды міндетті түрде сақтандырады, әсіресе түсү кезінде. -Балалармен бірге ойнаған және жаттықкан қимыл қозғалыстарын еске түсіру. - Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады. Балаларга рахмет айтып қоштасу</i></p>	
--	---	---	--	--	--

Серуенге дайындық	Кііну: Серуенге шығу, балаларды біртіндең киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүргүрге дағдыландыру.				
-------------------	---	--	--	--	--

Серуен	Картотека №4 Ауа- райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.	Картотека №6 Желді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №9 Аула сиптируышының еңбегін бақылау.
--------	--	--	---------------------------------------	--	--

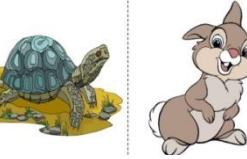
Серуеннен оралу	<p><i>Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сұлғайларіне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелейу Балаларга реттілікпен киімдерін шешіуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.</i></p>
-----------------	---

Түскіас	<i>Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау</i>
---------	---

Күндізгіўкы	
-------------	--

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауыктыру шаралары	№2. Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен. Керуеуетте жатып велосипед тебу. Қолды алға созып, қайшылап қозгалту.	№3. «Саусақтар амандасады.» массаж жасасаймыз – «қолды жуамыз». «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз, «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз. «Қайырлы таң, аягым!» - аяқты сипау. «Оянамыз, аягым!» - қаз - қаз басамыз.	№4. Бір – көтер кәне қолыңды Екі – төмен ұста қолыңды Уш, төрт – жсаныңа соз қолыңды Бес дегенде секір көрсем бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.	№5 "Құстар ояны" - қолдарды жсан-жасақса созу, былгау – «құстар қанат қағып жатыр». «Құстар достарын ізден жатыр» - Оң жасақса, сол жасақса бұрылу, «шип-шип» деп айтуда. "Құстар көңілденіп жатыр" – қолды шапалақтау	№6. - арқамен жатып қолды екі жасақса созу, жұдырықтарын жұмыу, қолдарын алға созып айқастыру, демалу. - арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап тұсіру. - арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстап

Ұйқы ашар жасаттығу картотекасынан

Бесінас	Қолдарын сабындан жуып, өз сүлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Қызыгуышылтықтарын ояту. «Пальмага кім бірінші жетеді?» ойын.</p> <p>– Сендер қалай ойлайсыңдар, не бірінші жетуі мүмкін? – Неге қоян бірінші жетеді деп ойлайсыңдар? «Жылдам – баяу» сөздеріне түсінік беру. Iсаны мен цифрын таныстыру. Мені келсе білгің, Мен таяқша бірмін Барлық санға жол бастап, Ең басында тұрмын. 2-тапсырма. Суретте екі-екіден тұрған заттарды қоршап сыйз. Бір-бірден қай зам</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: Берілген жұмбақтарды өз ойымен шеше білу. Жұмбақ шешуіне қатысты сойлем құрау. Ас, тағам, азық-түлік жұмбақтары Озі аңы, Бірақ, Дәмді етер асты. (Тұз) Ұрмай-соқпай жылалады, Әркім бірақ ұнатады. (Пияз) Алыстан қарасам аппақ, Татып қарасам тәтті-ақ. (Қант)</p> <p>Табигат туралы жұмбақтар Таңмен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Үй үстінде алтын тас, Алайын десем табылмас. (Жұлдыз)</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Кім жылдам» -Допқа өзі ұқсайтын, Ерекше бірпішін бар. Атын оның атаңдар? -Төртбұрыши бар, Төрт қабыргасы бар. Бұл қай пішін? -Атына сай балалар, Уш бұрыши, уш жасагы бар. Ол пішінді кім табар? Балаларды мадақтау. Логикалық есептер. -Уш бұрыштың әр бұрышына отыру үшін неше торғай керек? -Дөңгелекте неше бұрыши бар? -Төрт бұрыштың бұрыштарында үш торғай отыр, дұрыс отыр ма, Неше торғай жетпейді? - Уй қандай пішіндерден</p>	<p>Санамақтар еліне саяхат Жеті ұл Сәл демалып, тыным ал. Тақтақ тыңдал, ұғып ал. Анта деген ағайдың Жеті бірдей ұлы бар: Бірінші – Дүйсенбі, Екінші – Сейсенбі, Үшінші – Сәрсенбі, Төртінші – Бейсенбі, Жұма деген – Бесінші ұл, Алтыншы ұл – Сенбі, Жетінші – Жексенбі.</p> <p>Абдрахман Асылбек Ал, санаңдар, Санаңдар, Бізге, достар, Қараңдар. Мен – үлкені Ардақын, Дейді мамам:</p>	<p>Тыныштық сәті: Табигат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау. Сұрақ-жасаудан Нениң дыбысы деп ойлай сыңдар? Табигат дегеніміз-бізді қоршаган орта, тұған елім, ауа, күн мен жер, су, орман мен жануарлар. Табигатқа саяхат жасауда барамыз ба? Тон болмесінің ішіне саяхат. Ой дамыту. тірі табигат пен өлі табигат бір-бірімен тығыз байланысын түсіндіру. I-аялдама. Су Сылдырап ағып жатқан</p>

<p>қалды?</p> <p>Дүрыс ,сан мен жылқы бір – бірден қалды.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Сөйлемді аяқта»</p> <ul style="list-style-type: none"> -Таңғы асты таңартың, ал кешкі асты. ішеміз(кешике) -Тунде ұйықтайды, ал жастығын жасаймыз (таңартың) - Күндіз күн шығады, ал Ай (тунде) - Кешкі асты кеште, түскі асты. ішеміз(күндіз) Балаларды мадақтау 	<p>Жылгадан өтеді (Cy)</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Сұрақтар аялдамасы</p> <p>Дидактикалық ойын: «Күз ерекшелігі»</p> <p>Шарты: Суреттер көрсете отырып, сұрақ қою арқылы жауап алу</p> <p>Көк майсалы көрікті</p> <p>Алқаптағы көп егін Бұл күндері киіпті Сары жібек көйлегін.</p> <p>Жел тынымсыз гүлден, Болып кетті тым бұзық. Шуылдайды тал, терек, Жапырагын жұлғызып.</p>	<p>тұрады?</p> <p>Құрт қандай пішіндерден тұрады?</p> <p>- Машина қандай пішіндерден тұрады?</p> <p>Санамақ</p> <p>Бір, екі, уш, Ал, кәнеки, үш. Төрт, бес, алты, жеті, Мынау – ауыл шеті. Сегіз, тоғыз, он, Ал, кәнеки, қон. Асықпа да саспа, Бірден қайта баста.</p> <p>Музыка</p> <p>Тақырыбы: «Алтын күз»</p> <p>Музыка тыңдау:</p> <p>«Күз» жастығын айтып, дауыс ыргағын дайындауды.</p> <p>Ән үйрену: «Бұл қайкезде болады?</p> <p>Күз»(Б.Ерзакович, Ш.Ахметов</p> <p>Би: «Кел, билейік» (Б.Байқадамов, М.Әлімбаев).</p> <p>Би қымылдарын көрсетіп, үйретеді (би үлгіде көрсетілген).</p> <p>Балаларга интегративті тақта, ширма арқылы би түрлерін көрсетеді: вальс, полька, марш, қазақ биін.</p> <p>Опера және балет театрының бейне таспасынан үзінділерді тыңдауды, көреді.</p> <p>Жанр түрлерін қайталап айтқызды, үйретеді.</p> <p>Балаларға музыканың</p>	<p>«Ардақтым!».</p> <p>Мен – өнерпаз Арманмын, Түрлі дүенге салғанмын.</p> <p>Мен – спортиш Албанмын, Озып, жүлде алғанмын.</p> <p>Мен – суретші Айнаттын, Үйдің ішін жайнаттым.</p> <p>Мен – кішкентай Эйбаттын, Бөпешімді ойнаттым.</p> <p>Санаши енді, Нешеуміз?</p> <p>Әрине, Біз – бесеуміз.</p>	<p>не ?</p> <p>-Дүрыс бұл су.</p> <p>-Ал судың қандай пайдаласы бар?</p> <p>Су өлі табигатқа жатады, ал біз адамдар суды ішеміз бізге пайдаласы өте көп . Бірақ су өлі табигатқа жатады?</p> <p>Сергіту сәті.</p> <p>2-аялдама.</p> <p>Жұмбақ жасасыру</p> <p>Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің</p> <p>Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің?</p> <p>Ол не ?АУА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ауа не үшін керек? - Ауаның түсі қандай? - Қолмен ұстауга болама, оны көреміз бе Табигат аясындағы агаштар, әсем ғұлдер, тіпті бөлмеміздегі ғұлдер де ауадағы шаңды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады. <p>1-тәжірбие: Әр баланың қолына айна беріледі. Балалар айнага үрлеп, ауаның бар екенине көз жеткідеі</p> <p>2-тәжірбие: Балалар енді мұрнымызды қолымызben жауып аузымызды ашпай көрейік.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ауасыз тыныс алуға бола ма? Міне ауа да өлі табигат Балаларды мадқтау.
--	--	--	--	---

		<p>әртүрлі бояулардан жасалатынын түсіндіреді. Жоғары және төмен дыбыстар – көтеріңкі және баяу қымылдарды сипаттайды.</p> <p>Балалардың қолына түрлі - түсті жесептіштер таратаады.</p> <p>Өте баяу музыка – сарытұс. Баяудан бірте- бірте көтеріледі - ақшыл жасыл. Көтеріңкі - жасыл Жоғары дыбыс - қызыл. Оң қолымен музыкадыбыстарын төмен, орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды (жасаттығу үлгіде көрсетілген).</p> <p>Балаларға күз мезгілінің түстерін, құбылысын түсіндіреді.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p>	<p>Денешынықтыру Негізгі бөлім: Жалпы даму жасаттығулары Б.қ.: «Маса ұшты» 1. Аяқтар алашақ қойылған, қолдар бүйірде. Мойынды оңдан солға қараай, солдан оңға қараай айналдыру. «з-з-з» деп айту. /6 рет қайталау/ Б. қ.: «Қақпа» 2. Аяқ иық көлемінде, қолдар иық үстінде. 1- шынтақты артқа созу, 2- шынтақты беттестіру. /6 рет қайталау/ Б.қ.: «Шапалақ» 3. Аяқтар алашақ қойылған, қолдар белде. 1- алдыға еңкею, 2- қолдарды шапалақтау. 3- артқа шалқаю, 4- шапалақтау . /6 рет қайталау./ Б. қ.: «Күнге жетемін» 4. Аяқтар алашақ қойылған, қолдар белде. 1- қолымызды екі жаққа созамыз. 2- өкшемізді көтеріп, қолымызды жоғары көтеремізде созыламыз. 3 -б.қ. /6 рет қайталау/ Б.қ.: «Шапалақ» 5. Аяқтарын біріктіру. Қолдар белде. 1- тізені бүгін отырады, 2- орныныан тұрып шапалақтайды. 3- б.қ. (6 рет қайталау)</p>
--	--	---	--

Б.қ.: «Бишиі аяқтар»
6. Аяқтарын біріктіру, қолдар белде. 1- оң аяқты жанга созу, 2- б.қ.; 3-сол аяқты жсанга созу, 4- б.қ.; /6 рет қайталау./
4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы журу. Адымдаш жүргөн.
Тыныс алу жағатыгулары: араның дыбысын салу, мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастапқы қалыпта келу.

Қозгалыстардың негізгі түрлері.
1. Екі сызық арасында жүргөн (ени 20 см). Ол бірінен соң бірі уздіксіз түрде екі бағанда жузеге асырылады. Барлық балалар екі сызықтан өтіп болғаннан кейін жүгіру туралы сигнал беріледі, осылайша 3-4 рет кезекпен.

2. Екі аягымен секіру, кубка алға, 3-4 м қашықтықта қарай жүргөн. 2 рет қайталау.

Кимыл-қозгалыс ойын: «Өзінде жүп ізде»

Шарты: Ойын үшін сізге екі түсті орамал қажет (балалар санына сәйкес) (бір түсті орамалдың жартысы, екіншісі қалған). Әр ойыншиға бір орамал беріледі. Педагогтің

					<p>белгісі бойынша барлық балалар шашырап, залдың (алаңның) бүкіл аумағын алуға тырысады.</p> <p>«Жұпты тап!» Деген сөзге немесе музикалық шыгарманың дыбысының басталуы, бірдей түсті орамалдары бар балалар екі-екіден тұрады. Ойын 2-3 рет қайталаңады.</p> <p>Баганага орамалды бір-бірлеп серуендең кезек-кезек жүру.</p> <p>-Балалармен бірге ойнаған және жастықтан қымыл қозғалыстарын еске түсіру.</p> <p>- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.</p> <p><i>Балаларға раҳмет айтып қоштасу</i></p>
Балалармен жеке жұмыс	<p>Картотека № 3 Дидактикалық ойын: «Құстар біздің досымыз» Мақсаты: Балалар суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді..</p>	<p>Картотека №5 Дидактикалық ойын: «Өзім және отбасым» Мақсаты: Отбасындағы қарым-қатынас мәдениеті туралы түсініп өз ойын айта алады.</p>	<p>Картотека № 2 Дидактикалық ойын: «Балабақша» Мақсаты: балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажыратма алады</p>	<p>Картотека № 4 Дидактикалық ойын: «Бұны қай кездे киеді?» Мақсаты: әр жыл мезгілінде қандай киімдер киетінін сурет арқылы көрсете біледі</p>	<p>Картотека № 1 Дидактикалық ойын: «Бұл қай мезгіл?» Мақсаты: күз мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтуды үйренеді</p>
Әлеуметтік-эмоционалды дагдыларды қалыптастыру картотекасынан					
Серуенге дайындық	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың күнін реттілігін бақылау, күнгендеге түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Күм шкафттарын таза ұстая және жинау</p>				

Серуен	<i>Картотека №4</i> Ауа- райының салқындауын бақылау.	<i>Картотека №5</i> Ұшып жүрген құстарды бақылау.	<i>Картотека №6</i> Желді бақылау.	<i>Картотека №8</i> «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	<i>Картотека №9</i> Аула сыйыруышының еңбегін бақылау.
Таңғы серуенді бекіту.					
Балалардың үйге қайтуы	<i>Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу.</i>	<i>Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жасапсыруға үйретуін есеру және кеңес беру.</i> <i>Балалардың үйге қайтуы.</i>	<i>Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу.</i> <i>Балалардың тәртібі жайлы әңгімелеу.</i> <i>Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айтуда Балалардың үйге қайтуы..</i>	<i>Ана – аналармен әңгімелесу.</i> <i>Балаланы балалабақшага уақытында әкеулерін ескертуду.</i>	<i>Ана – аналармен әңгімелесу.</i> <i>Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.</i>

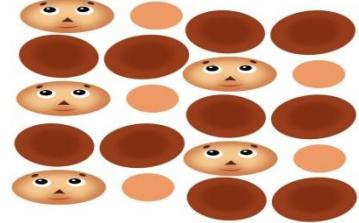
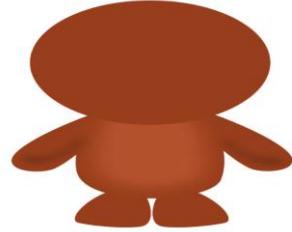
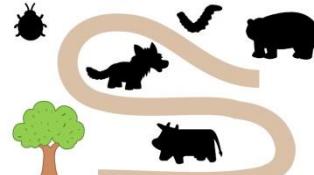
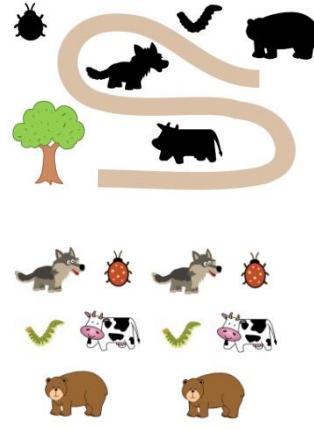
Тәрбиелеу-білімберу процесінің циклограммасы
«Айғөлек» шағын орталығы

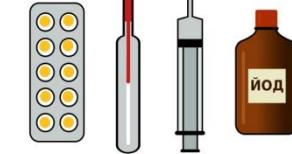
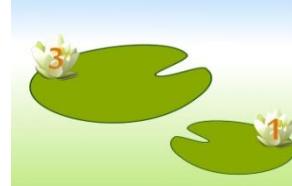
Топ: Ересек

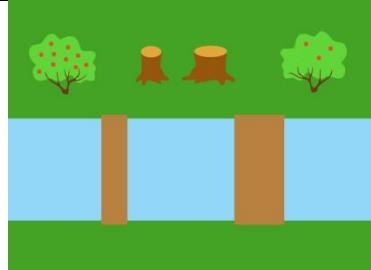
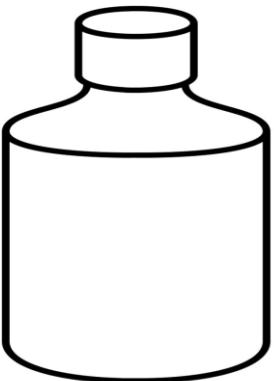
Балалардың жасы: 4 жас

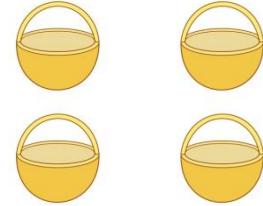
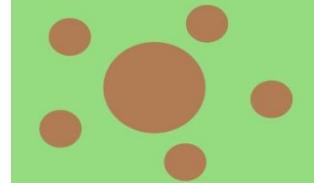
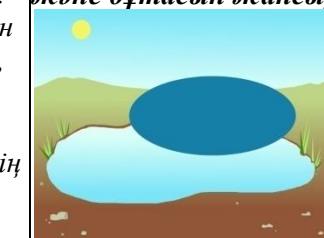
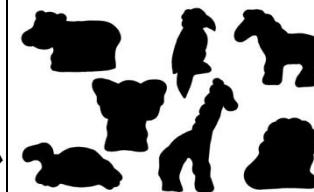
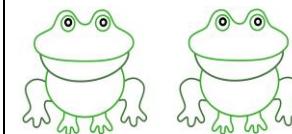
Жоспардың күрылу кезеңі : 06.11 – 10.11.2023ж

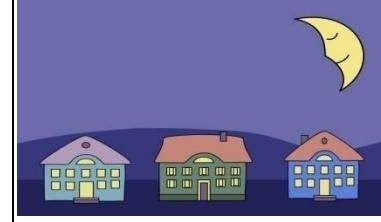
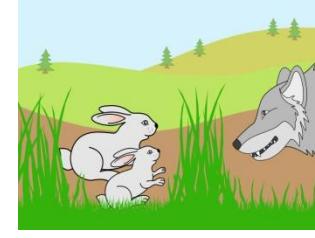
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау. дene қызының өлишеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналаға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаратығуга балаларды үлгертуін әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №17 «Қайсысы қайда тіршілік етеді?» Мақсаты: суреттен көрген заттарының аттарын тап, олардың қайда өмір сүретінің айтқызы. Сөздік қорын молайту.	Картотека №6 «Табигат құбылыстарын ата» Мақсаты: қар мен жаңбырды ажыратма білу, табигат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, бұға айналады.	Картотека №9 «Үй жануарлары» Мақсаты: Балаларды үй жануарлары мен төлдерді ажыратуға, олардың қимылын, қалай дыбыстырайтынын және дene мүшелерін дұрыс атаяуга, оларды қорғай білуге тәрбиелеу	Картотека №5 «Үй жануарлары мен жабай жануарларды ата» Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін бекіту. Тез ойлау қабілетін, белсенділігін артыру	Картотека №15 «Қоянга қомектесеміз» Мақсаты: Заттарды санауга және олардың екі тобын салыстырып, өлимеліне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуға үрету.
Танымдық және зияткерлік дәғдиларды дамыту картотекасынан					
Таңертенгі жаттығу	Қараша айының 2-аптасына арналған таңғы жаратығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаратыгуларын дұрыс жасайды отырып, баланың қымыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғы ас	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішүү мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішү. Астан соң беті – қолды жуу.				
Үйымдастырылған іс-әрекетке дайындық					
Білім беру үйымының кестесі бойынша үйымдастырылған іс-әрекет	Тосын сәт «Чебурашка» - Қарандаршы, бүгін бізге қонаққа кім келді? Чебурашка. Ол өзі ойынишық және басқа ойынишықтарды жақсы көреді.	Тосын сәт «Сиқырлы кітап» - Бүгін сиқырлы кітап бізді мейірімді дәрігер Айболит туралы қызықты ертегімен	Тосын сәт «Не жасасырынды?» - Бүгін бізге орманнан қонақ жүгіріп келді, бірақ ол перденің артына тығызылып	Тосын сәт Сандақта не бар? Бұл жануарлардың ойынишықтары. Ендеши, соларға қарап, атайдық. Бір	Аудиожазбалар: «Кевеква»

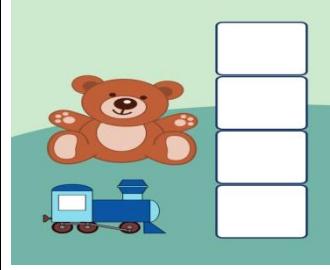
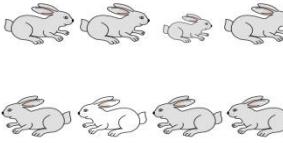
<p>Бүгін біз әр түрлі ойыншықтармен ойнаймыз.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Чебурашка»</p> <p>- Чебурашканың портретін аяқтау үшін жетіспейтін бөлшектерді жеслімдеу керек: құлақтар мен көкірекше.</p> <p>«Ойыншықтан көлеңкені тап» дидактикалық ойыны</p> <p>- Ойыншықтар өз көлеңкесін жоғалтты. Әр ойыншықтың көлеңкесін тауып, оның қара көлеңкесінің үстіне түрлі-түсті ойыншықтарды қойыңыз.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Суреттерді қиу»</p>	<p>тәгі да таныстырығысы келеді.</p> <p>- Айболит бәрінің сау екеніңді тексергісі келеді. Оған бәріміз бірге мойнымызды көрсөтіп, тілімізді шыгарып: «Ах» деп айтайық.</p> <p>«Айболитке кім көмектесті» дидактикалық ойыны</p> <p>Дәрігер Айболит Ол агаштың астында отырады (Агаштың астына доктор Айболиттің суретін отырғызу) Оған емделуге барлық жануарлар, жәндіктер келді, олар ем алып, сауығып кет</p> <p>Дидактикалық ойын: «Ауырып келген жануарлар» (Көлеңкелеріне ауру жануарлардың фигурасын қою)</p> <p>«Жұбын тап» дидактикалық ойыны</p> <p>Айболиттің чемоданында науқасқа көмектесу үшін</p>	<p>сыртқа шығуга қорқады. Пердені ашып көреік, кім сониша қорқады. Иә, бұл қоян! оны танышистандырайық, оған айтайық : «Қорықпа, қоян!» Өйткені, біз қоянды ренжітпейміз.</p> <p>Керінше, біз онымен ойнаймыз, сурет саламыз, мүсіндейміз және тәгі да көтеген қызықты нәрселер жасаймыз.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Қоян дизайны»</p> <p>- Сізде әртүрлі геометриялық пішіндер бар. Егер сіз олардың әрқайсысын өз орнына қойсаңыз, сіз қоян саласыз. Бұл фигураны шеңбер деп атайды. Бізде екі шеңбер бар. Үлкен шеңберді, кіші шеңберді көрсету. Үлкен шеңберді қайда қоясыз? (Басы). Ал кішкентай шеңбер? (Құйрық). Бірақ бұл фигураны сопақ деп атайды. Көтеген сопақшалар бар – уш белінген. Бір үлкен сопақша, екі кішкентай сопақшаны көрсөт. Үлкен сопақшаны қайда қоямыз? Ал екі кішкентай сопақшаны қайда қоямыз? (Құлақтар). бір гана фигура қалды – ушбұрыш. қайда орналастыру керек? (Табандар).</p> <p>Дидактикалық ойын</p>	<p>мезгілде көтеген жсануарларды тек хайуанаттар багында табуга болады. Арапарыңда хайуанаттар багына барғандар бар ма?</p> <p>Дидактикалық ойын: «Хайуанаттар багының қоршауы»</p> <p>Бұл хайуанаттар багының қоршауын жөндеу керек. Қарындаштарды алып, жогарыдан төменге қарай жолақтар сыйыңыз.</p> <p>Кайшымен жұмыс</p> <p>Дидактикалық ойын: «Зоопарк билеттері»</p> <p>Хайуанаттар багына кіру үшін билет керек. Билеттер жасайық.</p> <table border="1" data-bbox="1482 752 1850 959"> <tr> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> </tr> <tr> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> <td>билет зоопарк</td> </tr> </table> <p>(Балалар билеттерді қайшымен сыйық бойымен кеседі).</p> <p>Дидактикалық ойын: «Хайуанаттар багындағы аңдар»</p> <p>Сіздің алдыңызда жсануарлардың мүсіндері мен суреті. Суретте хайуанаттар багы көрсетілген, бірақ жсануарлар жоқ. Міне, олардың бос үйлері. Хайуанаттар багындағы жсануарлардың қоныстандыруға</p>	билет зоопарк	<p>- Тыңдаійықшы. (Бақаның айқайлаган дыбысы естіледі). Бұл ненің дауысы? Бұл бақа. Саясақ ойыны «Бақасекіру»</p> <p>- Бақаны «секіруші бақа» дейді, неліктен деп ойлайсыңдар? Өйткені бақа жақсы секіре алады.</p> <p>Бақаларды алдыңызға қойып, құйрығын басыңыз. (Көрсету). Қатты бассаң бақа жогары секіреді, алсіз бассаң төмен секіреді. Сондықтан масалар мен шыбындар Олар бақаның аузына шып кетті.</p> <p>Қарындашпен сурет</p> <p>Дидактикалық ойын: «Бақа мен масалар»</p> <p>Балалар көк қарындашпен көлдегі суды бояйды. Ал қызыл қарындашпен бақаның аузынан әр масага тұзу сыйықтар сыйады.</p> <p>Дидактикалық ойын «Жапырактарга бақаларды отырғызу»</p> <p>- Бақалар үшін дұрыс өлшемдегі жапырактарды</p>							
билет зоопарк	билет зоопарк	билет зоопарк	билет зоопарк									
билет зоопарк	билет зоопарк	билет зоопарк	билет зоопарк									

<p>- Ал бұл ойыншықтардың жолы болмады - балалар олармен нашар ойнап, оларды сындырды. Мына ойыншықтарды жөндең алайық – бөлишектерді біріктіріңіз.</p>	<p>«Қуыршақ нешеу?» дидактикалық ойны.</p>	<p>- Міне, қайықта қанша сан көрсөніз, сонша қуыршақтарды қайықта салуга болады. Егер қайықта «1» саны болса, онда бұл қайыққа тек бір қуыршақ салуга болады. Егер қайықта «2» саны болса, онда мұнданай қайыққа екі қуыршақты салуга болады.</p>	<p>Қайықтарды алып, қуыршақтарды отыргызыңыз.</p>		<p>«Қуыршақтар орманға барды» дидактикалық ойны</p>	<p>- Олар орманда серуендеңенді үннатады. Енді серуендеңіз. Балалар өзен бойындағы жерлімделген көпірлері, діңгектері мен жиdedек бұталарапы бар параста қуыршақты жасасыру</p>	<p>қажет нәрсенің бәрі бар. Міне, доктор Айболиттің медициналық ісінен алынған заттар. Элементті жүппен сәйкестендіріңіз</p>	<p>Қолдарыңызда қанша зат бар, санаңыз? Екі. «2» санын көрсету.</p>	<p>Дид ойын: «Доктор Айболиттің өмірі»</p> <p>- Чемоданың қақтағына қызыл крест жасасырыңыз, ал ішкі жасағына дәрі-дәрмектердің суретін жасабыстырыңыз. Ал енді сіз доктор Айболиттің қемекшілері боласыз. Ақ халатты күп, дәрігерге ауру малды емдеуге қомектесіңіз.</p>		<p>Дид ойын: «Тұлқінің жарасын емде»</p>	<p>Ал тулқі Айболитке келіп: «Ой, мені ара шағып алды! Балалар мақта тампонын жасасыл бояуга малып, түлкідегі қызыл нұктелерді жабады.</p>	 <p>Дидактикалық ойын:</p>
<p>«Қояндарды діңгекке отыргызы»</p>	<p>- Міне, діңгектер. Ең үлкен діңгекті, ең кішкентай діңгекті, ең кішкентайды көрсөт. Міне, қояндар жүгіріп келеді, оларға діңгектерге отыруга қомектеседі - ер қоянга лайықты діңгек алыңыз: ең үлкен қоянды ең үлкен діңгекке қойыңыз, кіші қоянды кіші діңгекке қойыңыз, жақсы, ең кішкентай қоянды ең кішкентайына отыргызыңыз.</p>		<p>Барабандармен сергіту «Қоян діңгекке отыруды»</p>	<p>- Ал енді балалар қоянды айналып, секіріп, отырады. Секіру</p>	<p>Қоян діңгекте секірді</p>	<p>«Қояндарды діңгекке отыргызы»</p>	<p>- Міне, діңгектер. Ең үлкен діңгекті, ең кішкентай діңгекті, ең кішкентайды көрсөт. Міне, қояндар жүгіріп келеді, оларға діңгектерге отыруга қомектеседі - ер қоянга лайықты діңгек алыңыз: ең үлкен қоянды ең үлкен діңгекке қойыңыз, кіші қоянды кіші діңгекке қойыңыз, жақсы, ең кішкентай қоянды ең кішкентайына отыргызыңыز.</p>		<p>Барабандармен сергіту «Қоян діңгекке отыруды»</p>	<p>- Ал енді балалар қоянды айналып, секіріп, отырады. Секіру</p>	<p>Қоян діңгекте секірді</p>		
<p>- Енді жиңілдердің үшінде 1-ші оның жаңа үшінде 2-ші оның жаңа үшінде 3-ші оның жаңа үшінде 4-ші оның жаңа үшінде 5-ші оның жаңа үшінде 6-ші оның жаңа үшінде 7-ші оның жаңа үшінде 8-ші оның жаңа үшінде 9-ші оның жаңа үшінде 10-ші оның жаңа үшінде 11-ші оның жаңа үшінде 12-ші оның жаңа үшінде 13-ші оның жаңа үшінде 14-ші оның жаңа үшінде 15-ші оның жаңа үшінде 16-ші оның жаңа үшінде 17-ші оның жаңа үшінде 18-ші оның жаңа үшінде 19-ші оның жаңа үшінде 20-ші оның жаңа үшінде 21-ші оның жаңа үшінде 22-ші оның жаңа үшінде 23-ші оның жаңа үшінде 24-ші оның жаңа үшінде 25-ші оның жаңа үшінде 26-ші оның жаңа үшінде 27-ші оның жаңа үшінде 28-ші оның жаңа үшінде 29-ші оның жаңа үшінде 30-ші оның жаңа үшінде 31-ші оның жаңа үшінде 32-ші оның жаңа үшінде 33-ші оның жаңа үшінде 34-ші оның жаңа үшінде 35-ші оның жаңа үшінде 36-ші оның жаңа үшінде 37-ші оның жаңа үшінде 38-ші оның жаңа үшінде 39-ші оның жаңа үшінде 40-ші оның жаңа үшінде 41-ші оның жаңа үшінде 42-ші оның жаңа үшінде 43-ші оның жаңа үшінде 44-ші оның жаңа үшінде 45-ші оның жаңа үшінде 46-ші оның жаңа үшінде 47-ші оның жаңа үшінде 48-ші оның жаңа үшінде 49-ші оның жаңа үшінде 50-ші оның жаңа үшінде 51-ші оның жаңа үшінде 52-ші оның жаңа үшінде 53-ші оның жаңа үшінде 54-ші оның жаңа үшінде 55-ші оның жаңа үшінде 56-ші оның жаңа үшінде 57-ші оның жаңа үшінде 58-ші оның жаңа үшінде 59-ші оның жаңа үшінде 60-ші оның жаңа үшінде 61-ші оның жаңа үшінде 62-ші оның жаңа үшінде 63-ші оның жаңа үшінде 64-ші оның жаңа үшінде 65-ші оның жаңа үшінде 66-ші оның жаңа үшінде 67-ші оның жаңа үшінде 68-ші оның жаңа үшінде 69-ші оның жаңа үшінде 70-ші оның жаңа үшінде 71-ші оның жаңа үшінде 72-ші оның жаңа үшінде 73-ші оның жаңа үшінде 74-ші оның жаңа үшінде 75-ші оның жаңа үшінде 76-ші оның жаңа үшінде 77-ші оның жаңа үшінде 78-ші оның жаңа үшінде 79-ші оның жаңа үшінде 80-ші оның жаңа үшінде 81-ші оның жаңа үшінде 82-ші оның жаңа үшінде 83-ші оның жаңа үшінде 84-ші оның жаңа үшінде 85-ші оның жаңа үшінде 86-ші оның жаңа үшінде 87-ші оның жаңа үшінде 88-ші оның жаңа үшінде 89-ші оның жаңа үшінде 90-ші оның жаңа үшінде 91-ші оның жаңа үшінде 92-ші оның жаңа үшінде 93-ші оның жаңа үшінде 94-ші оның жаңа үшінде 95-ші оның жаңа үшінде 96-ші оның жаңа үшінде 97-ші оның жаңа үшінде 98-ші оның жаңа үшінде 99-ші оның жаңа үшінде 100-ші оның жаңа үшінде</p>	<p>көмектесейік. Міне арыстан. Оны алып, дәл осы жерге қойыңыз. (Маймыл, зебра, піл де солай).</p>	<p>Дид ойын: «Кімнің үйі?»</p> <p>Суретте уш үй көрсетілген - биік, төменгі және аласа. Балаларға уш фигура беріледі - жираф, маймыл және жылан.</p>	<p>Балалар, ойлаңдарши, кім қай үйде тұрады? Жираф қандай үйде тұрады? Ең биік гимаратта. Неліктен олай ойлайсың? Маймыл қандай үйде тұрады? Бегемот төмендегі үйде тұрады. Неліктен? Жыланга қай үй қолайлы? Жылан үшін ең төменгі үй қолайлы.</p>	<p>Неліктен?</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Неше бақа?»</p> <p>- Параққа қанша сан жасылса, сонша бақа жасасыру.</p>								
<p>Дид ойын: «Бақа»</p> <p>- Бақаны құрастыруға геометриялық фигурандармен жұмыс.. Дене қандай геометриялық фигурадан жасалған?</p>	<p>Шарыдан. Ал басы? Үшбұрыштан. Көзге қандай пішіндердің қолданысы? Шеңберлер.</p>	<p>Қанша шеңбер? Екі. Бақа аяқтары қандай пішіндерден жасалған?</p>	<p>Тіктөртбұрыштар мен сопақтардан. Қанша тіктөртбұрыш? Екі. Қанша сопақша? Екі.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Неше бақа?»</p> <p>- Параққа қанша сан жасылса, сонша бақа жасасыру.</p>		<p>«Сулар» күім қыстырғышпен ойын</p> <p>Пластикалық бөтмелкелерден кесілген</p>							

 <p>Міне, қуыршақ келді. Оның алдында өзен бар. Қөпірлер бар ма? Қанша көпір бар? Екі көпір. Бірдей көпірлер? Жоқ. Түрлі көпірлер. Бір көпір тар, екіншісі кең.</p> <p>Куыршақ тар көпірмен жүрді. Шаршап, тар діңекке демалуга отырды. Тар дубірде ыңғайсызданған қуыршақ кең дубірге көшті.</p> <p>Міне, жиДЕктері бар бұталар. Бір бұтада көптеген жиДЕктер бар. Ал екінші жасынан, аз. Матрешка жиДЕктері аз бұтанаң жасында келді. Мен барлық жиДЕктерді жинап, санаудым: бір, екі, уш. Содан кейін қуыршақ көптеген жиДЕктер бар бұтага барды. Куыршақтың үйге кететін уақыты келді. Ол кең көпір бойымен үйіне қайтты. Сау болыңыз!</p> <p>Мақта таяқшаларымен сурет салу «Куыршақтарға арналған жиДЕктер»</p> <p>- қуыршақтар себеттерге жиДЕктерді жинап, үйге әкелгісі келді. ЖиДЕктерді салайық. Ал біз жиДЕктерді мақта тампондарымен саламыз</p>	<p>«Иттің» мұрнына таңғышты жесімдеу»</p> <p>Ит Айболитке келіп: Тауық менің мұрнымды шұқыды!</p> <p>Балалар ит ойынышықтарының мұрнына гипстің бір болігін жасағады.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Таблеткалар» модельдеу</p> <p>Содан кейін түйеқұстар Шеңбер бойымен домалату арқылы балалар допты мүсіндейді, содан кейін оны тегістейді.</p> <p>- Ауру түйеқұсқа бір таблетканы түгел емес, жартысын гана беруіміз керек. Таблетканы екіге боліңіз.</p> <p>Бояулармен сурет салу</p> <p>Дидактикалық ойын: «Сусын»</p> <p>Бегемоттардың жасында Олардың қарындарынан үстап: Иш ауырады.</p> <p>Препарат іштің суырсынуына көмектеседі. Құмыраны бояңыз және оны сусынмен толтырыңыз.</p> 	<p>Қарны ашты, тاماқ жегесі келеді. Қоянды тамаққа апару керек. Қоян сәбізге жету үшін қандай жолмен жүрүі керек? бұл жол қандай түсті? Қызыл. Қызыл қарындасты алыңыз да, қоянды сәбізди жеуі үшін осы жолмен жүргізіңіз. (Одан ері қырыққабат пен саңырауқұлақ көк және жасыл қарындаштармен)</p> <p>Дид ойын: «Қояндарға арналған қырыққабат»</p> <p>- Бақшада қырыққабат өсті. Бақшадағы шеңберлерге қырыққабатты жасыстырыңыз: улken шеңберге үлкен қырыққабатты жасыстырыңыз, кішкентай қырыққабатты кішкене шеңберге жасыстырыңыз. қанша ірі қырыққабат өсті? Бір. және кішкентай қырыққабат қанша өсті?</p> <p>Көптеген.</p> 	<p>бардық»</p> <p>Зебра</p> <p>Дидактикалық ойын: «Ақ-қара»</p> <p>Педагог балаларға қара және ақ жолақтарды көрсетеді, содан кейін оларды балаларға таратады және олардан ақ және қара жолақты көрсетуді сүрайды. Содан кейін балаларға көбірек жолақтар беріледі және оларды зебра тәрізді түстерді ауыстырып, бір қатарға орналастыруды сүрайды. Бұл сурет зебрага үқсайды ма? Жоқ. Енді оны қара картон парагының үстіне қойыңыз. жолақтары бар нағыз зебра болып шықты.</p> <p>Майыл</p> <p>«Ананас» дидактикалық жасатыгуы</p> <p>Міне ананас. Майылдар оны жегенді жасақсы көреді. Ананастарда сандар бар екенін ескеріңіз. 1 саны бар ананасты көрсетіңіз. 2 саны бар ананасты көрсетіңіз. 1 нөмірі бар ананастың үстіне бір жасыл жасырақ бекітіңіз. Ал 2 саны бар ананасқа қанша жасыл жасырақ жасырағы жасыстыруға болады? Екі қыстырығыш.</p> <p>Жылан</p> <p>Түйме ойыны «Жылан»</p> <p>Балалар жыланның бейнесінеге түрлі түсті және өлимелегі түймелерді бірдей түсті және өлимелегі жесімделген</p>	<p>тұбіне балалар киім қыстырығыштарын - су лалағулінің жасапырақтарын бекітеді.</p> <p>Сергіту сәті «Көлде»</p> <p>Балалар «су лалағулінің жасапырақтарынан» секіреді, туннельге шыгады, орындық пен түзету жолымен жүреді. («Бақалар» әуенімен орындалады).</p> <p>«Ұзын-қысқа» жасатыгуы</p> <p>- Бақаның тілін алысқа шықты, тілі ұзын болсын. Енді тілді қысқартыңыз - бақа тілін жасырады. Енді бақа тілін толығымен жасырды - оны тартыңыз.</p> <p>Дидактикалық ойын «Тастарды және жасапырақтарды жайыныз»</p> <p>- Коленқелеріне тастарды және жасапырақтарды жайыңыз. Қажетті мөлшердегі тастарды алыңыз.</p> <p>«Бақаны» модельдеу</p> <p>Жасыл пластилиннен балалар кішкентай домалақты бақа қалпына келтіреді және оларды бақаның бейнесіне қарай басады.</p>
---	---	---	--	--

 <p>«Сылдырмак» қысқыштар ойны Сылдырмактардың таяқтары сүнит қалды. Оларды күм қыстырыштарынан жасаңыз. Балалар тапсырманы орындау барысында педагогтың сылдырмак таяқшаларды балалардың қандай түсті таңдайтыны қызықтырады.</p> <p>«Ойыншиқтар жұбын тап» дидактикалық ойны Балаларға ойыншиқтар беріледі және оларды «дүкенге» баруга және дәл осындаи ойыншиқты сатып алуға шақырады.</p> <p>- Балалар, жалауларыңды таңдаңдар. Сіз қандай түсті ту таңдадыңыз? Сение? Түнгі қандай түсті?</p> <p>Карындашпен сурет салу «Туларға арналған таяқшалар» - Бұл әдемі түрлі-түсті жалаулар.</p> <p>Санау таяқшаларынан жалаушаларға таяқшаларды жасаңыз. Балалар жалаушаларға таяқтарды тігінен қояды.</p>	<p>«Тіс щеткалары» күйм қыстырыштарымен ойны Және қасында еңкейіп қалды тісті акула, Күн астында жатыр. оның кішкентай бала акулалар екі күн болды Тістер ауырып жатыр. Тістерің ауырмас үшін оларды тазалау керек. Акула мен оның балаларына тіс щеткаларымен тіс тазалайық. Айболит оларды емдеді. Мұндағы барлық ол науқастарды емдеді, Сергіту сәті. «Айболиттің саяхаты» Айболиттің жолымен жүрейік. Теңіздің аргы жағында: киттен китке секіру. Таулардың үстінде: орындықтың үстіне шығу. Батпақ арқылы: бұдырлардан өту. Үңгір арқылы: туннельге барыңыз.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Дәрілерді шкафқа сал» Науқастардың барлығы жазылып кетті, оларға енди дәрі қажет емес, дәрі-дәрмек салынған банкаларды алым тастайық. Неше банканы санаңыз? Үш банка. Банкілер бірдей деп айта аламыз ба? Жоқ, банкалар арттурлі. Ең үлкен, орташа, ең кішкентай банканы көрсетіңіз.</p> <p>Сіз қалай ойлайсыз, көзге арналған дәрі қай банкада?</p>	 <p>Дидактикалық ойын: «Сәбізді» модельдеу Кояндар не жегендең үннатады? Шөп, қырыққабат, сәбіз. Кояндарга сәбіз жасаңық. Пластилиннің бір бөлігінен қалың етіп тікелей илеңіз, содан кейін бір үшін саусағызызben айналдырыңыз - сіз сәбіздің үшін саласыз. сәбіз бөлігіне жасаыл бұтақты жабыстырыңыз. Нагыз сәбіз болып шықты! Саусақ гимнастикасы «Қырыққабатты тұздау» Біз қырыққабатты кесеміз. (Колдар қырыққабатты қалай тұрайтынымызды көрсетеді) - Біз үш-үш сәбіз. (Колдар біз үш сәбізді көрсетеді) Біз қырыққабатты тұздаймыз. (Шымшимақ тұзы бар саусақтар) Қырыққабатты еземіз. («Менікі» қырыққабатты үстайды)</p> <p>Кимыл-қозгалыс ойын: «Кояндар мен тұлкілер»</p> <p>Дидактикалық ойын «Коянды тұлкіден жасыр»</p>	<p>шеңберлермен орналастырады.</p> <p>Бегамот Балалар бегемоттың сопақ денесін фонда басын, аяқтарын және бұтасын жасырады.</p> <p>Арыстан «Арыстан жалты» күйм қыстырыштымен ойны Балалар арыстанның басына күйм қыстырыштарын бекітіп, жал жасаңыдь.</p> <p>Құрылыс «Құс аулау» Балалар жануарлардың мүсіні үшін тортлардан құс үйін жасаңыдь.</p> <p>«Нениң колеңкесі?» дидактикалық ойны. Колеңкені тауып, оның үстінен түрлі-түсті суретті сал. Суретте қандай жануарлар бейнеленген?</p> 	<p>«Екі бақа» әнін сахналау Балалар бақа сияқты еңкейеді, содан кейін скрипкада ойнауга еліктейді, содан кейін би құмылдарын жасайды.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Ұзын көпір» құрылышы - Көлге көпір салуға осы бір жолақ жеткілікті ме? Жоқ, жолақ тым қысқа. Бірақ бірнеше барлардан көпірді қалай салу керек?</p> <p>«Бақа» түйме ойны - Түймелерді қолайлы түс пен олимелдегі шеңберлерге орналастыру.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Көлдегі бақа» Балалар көк тұзды қамырдан торт жасаңыдь. Жиектеріне жасаыл шөп жабыстырылған - ортага қамыс, су лалағулдері орналастырылған. Ішіне малтатас басылып, үстінен бақа отыргызылады.</p> <p>«Көа-көа» музыкалық-ритмикалық</p>
---	---	--	--	--

<p>Таяқшаларыңызды қойып, қарындаштарыңызды алыңыз. Енді жалалушаларға таяқшаларды салайық.</p> <p>«Суреттегі геометриялық пішіндерді тап» дидактикалық ойыны. Мына әдемі суретке қараңызыши, кейбір фигураалар қашып кетті.</p> <p>-Міне, сендерде үшбұрыш, шеңбер, шаршы, тіктөртбұрыш бар және осы фигураларды суреттегі орындарына қайтарыңдар.</p> <p>«Терезенің сыртындағы түніді» модельдеу</p> <p>-Түн келді. Аспанда ай пайдада болды.</p> <p>-Ал жұлдыздарды өзіміз жасаймыз. Пластилин бөліктерін үзіп, түнгі аспанга жасағып, саусағыңызбен басыңыз.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Жармадан ойыншықтарды тап»</p>	<p>Қалай болжадың?</p> <p>Банкіге көз тартылады. Бұл құмыраның өлшемі қандай? Ең кішкентай.</p> <p>Және құлақта арналған дәрі қай банкада? Орташа банкада. Қандай бөтмелке мұрынға арналған дәрі? Улken банкіде..</p> <p>Енді дәрі-дәрмектің банкаларын тиісті мөлшердегі шкафтарға орналастырыңыз.</p> <p>Түйме ойыны «Дәрумендер тарату»</p> <p>- Витамин түймелерін сәйкес түс пен өлшемдегі шеңберлерге орналастыру. Дәрігер Айболит барлық балаларға көкөністер мен жемістерді жесуге кеңес береді, өйткені олар өте пайдалы. Оларда көптеген дәрумендер бар.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Колеңкесін тап»</p> <p>Балалар өздерінің қара колеңкелерге (қызынақ, қияр, алма, алмұрт, сәбіз, қырыққабат, банан, апельсин) түрлі-түсті силуэт суреттерін салады.</p> <p>Дидактикалық ойын «Ол</p>	<p>- Қоян келе жастыр еді, кенет түлкіні көрді. Не істеу керек, тез жасасыру керек. Жақын жерде агашип өсіп тұр. Қандай агашиңың артына жасасырыну керек. түлкі байқамай ма? Қоянға шырышаны таңдауга көмектесіңіз, оның артында ол көрінбейді.</p> <p>Бояулармен сурет салу «Қоянды қасқырдан жасасыру»</p> <p>- Орманда қоянның жасауы көп: укі көктен шабуыл жасауда үмттылады, жерде түлкі мен қасқыр қоянды қуады. Сондықтан бұл қояндар қасқырдан жасасырының жүр.</p> <p>қояндарға көмектесейік - қояндар оның артында көрінбейу үшін қалың шөпті салайық, сонда қасқыр оларды байқамайды.</p> <p>Шеткаларды алып, алдымен суга батырыңыз, содан кейін су тамишыларын шайқаңыз және жасыл бояуга батырыңыз. Бояу шеткасымен жогарыдан төменге шөп шашақтарын салу</p> 	<p>жастығы Балалар музыка әуеніне билеу. Балаларды мадақтау.</p> <p>Біз хайуанаттар бағынана не көрдік? Сұрақ – жауап Балаларды мадақтау.</p> <p>Денешынықтыру Негізгі болім.</p> <p>Б.қ.: «Келісу» 1. Аяқтары иық мөлинерінде. Қолдары артта. Басты жогары-төмен бұры, «иә-иә» сөзін айтту. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Робот» 2. Аяқтары алишақ қойылған, қолдары жаңда. Қолдарын алдыға –артқа сермеу және аяқтарын тұзу ұстап бір орында жүргу. /5-6 рет қайталау. /</p> <p>Б.қ.: «Қақпа » 3. Аяқтар алишақ қойылған, қолдар бүйірде. Белді оңнан - солға, солдан - оңға қарай бұры. /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б. қ.: «Жіп орагыш» 4. Тік тұрады, аяқты сәл бүгіп, қолды тізеге тигізеді, тізені жан - жаққа айналдырады. /6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Балапан су ішті» 5. Аяқтарын біріктіріп</p>
--	---	---	---

<p>Жарма толтырылған ыдыстапан балалар кішкентай ойнаныштарды қазып алады.</p> <p>Дидактикалық ойын «Текиев мұнарасын тұрғызу»</p> <p>- шарны текшелерден мұнара тұрғызыу. Әр текиенің туғын атанаыз.</p> 	<p>қандай фигурага ұқсайды»</p> <p>- Жемістер мен көкөністерди сәйкес пішиндегі ыдыстарға бөліңіз. (Кияр – сопақ, сәбіз – үшбұрыш, алма – шеңбер, тіктөртбұрыш – ананас)</p> <p>«Маймылдарды тамақтандыру» дидактикалық ойыны</p> <p>Маймылдардың табақшаларына қанша маймыл болса, сонша банан салыңыз.</p> <p>Айбоитпен қоштасу.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p>	<p>Дидактикалық ойын «Басқаларга ұқсамайтын қоянды тап»</p> <p>- Мына қояндарға мұқият қарап, басқаларға ұқсамайтынын көрсөт. Оның басқалардан айырмашилығы қандай?</p> <p>Барлық қояндар үлкен, бірақ ол кішкентай.</p> <p>Ал мына суретте қандай қоян басқалардан ерекшеленеді? Қояндардың бәрі сүр, біреуі ақ.</p> 	<p>ұстайды. Қолды жанға қойып алақанды жайып, балаланның қанатын жасайды. 1- алдыға еңкейеді, 2- б.к. 3- алақанды шапалақтайды. 4- б.к. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б.к.: «Бақа»</p> <p>6. Аяқтары алишак қойылған, тізені бүгіп, қолды тізе үстіне қойып орнында «бақа» сияқты секіру.</p> <p>4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүзу. Еркін жүзу. Қолды жанға созып, аяқтың ұшымен жүзу.</p> <p>Тыныс алу жағттығулары: шэйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демде шыгару. Бастапқы қалыпқа келу.</p> <p>Козгалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Допты бастың арт жағынан екі қолмен бір-біріне лақтыру (10-12 рет).</p> <p>Доп лақтыру үшін балаларды бір-бірінен 3 м қашықтықта екі қатарға тұрғызды. Бір қатардағы балалардың қолында, бір доп.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқтар бір-бірінен алишак, доп бастың артында бүгілген қолдарда, аяқтар тізеде сәл бүгілген. Педагогтің белгісі бойынша бірінші деңгейдегі балалар серіктестерінде доп лақтырады; олар оларды кеудесіне баспастан ұстап алады және қайтадан қайтарады.</p>
---	---	--	---

<p>үйрету.</p> <p>Ән айту: «Ел қорғауга әзірміз» (муз. К. Құатбаев, сөзі М. Әлімбаев). Педагог әнді орындаған, балалармен сұхбат жүргізеді. Ел қорғау үшін алдымен шыныққан шымыр болуы тиіс. Балалардың сұрақ-жасаудар арқылы ойларын ортада салуға, іркілмей жасауда берулеріне мүмкіндік жасау.</p> <p>Әнді орындау кезінде тыныс алу жағына көніл болу.</p> <p>Музыкалық-ыргакты қозгалыс: «Таңертекі жастығу» (муз. А. Тани, сөзі А. Естенов), «Қара жорға» халық әуені. Шыныгуды таңертекі жастығудан бастау керек.</p> <p>Сонда күні бойы сергек жүресіндер. «Қара жорға» әуеніне қимылдар жасап көрсету.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Ән саган ұнады ма? Шыныққан бала болу үшін не істей керек? Қажетті суретті тауып, дөңгелекті боя. Суретке қарап, достарыңа өзінің күн тәртібін туралы айтып бер.</p> <p>Бұгінгі үіз туралы балалардың пікірлерін тыңдау.</p> <p>ҰІӘ балалардың көмегімен қорытындылау, бағалау.</p>	<p>өкшемізді көтеріп, қолымызды жоғары көтеремізде созыламыз. 3 - б.қ. /6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Шапалақ»</p> <p>5. Аяқтарын біріктіру. Қолдар белде. 1- тізені бүгіп отырады, 2- орнының тұрып шапалақтайты. 3- б.қ. (6 рет қайталау)</p> <p>Б.қ.: «Бишиі аяқтар»</p> <p>6. Аяқтарын біріктіру, қолдар белде. 1- оң аяқты жсанға созу, 2- б.қ.; 3-сол аяқты жсанға созу, 4- б.қ.; /6 рет қайталау./</p> <p>4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы журу.</p> <p>Адымдан жүру.</p> <p>Тыныс алу жастығулары: араның дыбысын салу, мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару.</p> <p>Бастапқы қалыпта келу.</p> <p>Козгалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Екі сзызық арасында жүруге (ени 20 см). Ол бірінен соң бірі үздіксіз түрде екі бағандада жүзеге асырылады.</p> <p>Барлық балалар екі сзызықтан өтіп болғаннан кейін жүгіру туралы сигнал беріледі, осылайша 3-4 рет кезекпен.</p> <p>2. Екі аяғымен секіру, кубқа алға, 3-4 м қашықтықта қарай жүру. 2 рет қайталау.</p> <p>Кимыл-қозгалыс ойын: «Өзіңе жұп ізде»</p>		<p>2. Кедергілерден оту (гимнастикалық орындық).</p> <p>балалар гимнастикалық орындықтардың алдында бір қадам қашықтықта тұрады. Педагог бір немесе екі баланың көмегімен секірудің орындалуын көрсетеді: орындықта тұрып, аяғыңызды сал жайыңыз, қолыңызды артқа алып, секіріп, бүгілген аяқтарға қоныңыз, қолдарыңызды алға қарай көтеріңіз, содан кейін түзіңіз.</p> <p>Кимыл-қозгалыс ойын: «Еденде қалма»</p> <p>Балалармен бірге бүкіл залды (оның алаңын) айналып өтетін тұзақ таңдалады. Педагог: «Ұстаңдар!» - деп айта салысымен. - бәрі қақпаннан қашып, заттарға (орындықтар, текшелер және т.б.) көтеріледі. Ұстаушы қашып бара жастаңдарды ұстауга тырысады. қақпанға тиген балалар тоқтайты. Соңында ауланғандар саны есептеліп, тұзақтар таңдалады. Ойын қайта жалгасады.</p> <p>Балаларды бір қатарға жинау.</p> <p>Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүруге (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайты, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және</p>
--	---	--	--

		<p>Шарты: Ойын үшін сізге екі түсті орамал қажет (балалар санына сәйкес) (бір түсті орамалдың жартысы, екіншісі қалған). Эр ойнышыга бір орамал беріледі. Педагогтің белгісі бойынша барлық балалар шашырап, залдың (алаңның) бүкіл аумағын алуға тырысады.</p> <p>«Жұпты тап!» Деген сөзге немесе музыкалық шыгарманың дыбысының басталуы, бірдей түсті орамалдары бар балалар екі-екіден тұрады. Ойын 2-3 рет қайталанады.</p> <p>Баганага орамалды бір-бірлеп серуендең кезек-кезек жүргү. -Балалармен бірге ойнаған және жастықтан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.</p> <p>- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.</p> <p>Балаларға раҳмет айтып қоштасу</p>	<p>белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады). Балаларды бір қатарға жинау.</p> <p>Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүргү (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).</p> <p>-Балалармен бірге ойнаған және жастықтан қимыл қозғалыстарын еске түсіру.</p> <p>- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды ұсынады.</p> <p>Балаларға раҳмет айтып қоштасу</p>		
Серуенге дайындық	Киіну: Серуенге шыгу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүргүрге дағыланадыру.				
Серуен	Картотека №11 Күнди бақылау.	Картотека №14 ауа-райын бақылау	Картотека №15 Балабақша маңындағы сарғайған шөпттерді бақылау.	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»	Картотека №18 Күзгі жапырақтарды бақылау
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінүлерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелей Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				

Түскіас	Ұқыпты тамақтану дәгдышларын, ас құралдарын қолдану дәгдышларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аzdan алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадагалау			
Күндізгіүйкі	Белгілі жүйелікте киімдерін шешууді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындалған жағдайда дәгдышландыру, улгерге алмаган достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жасау			
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	<p>№ 3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаімыз –«қолды жуамыз». - «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз. «Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз, - «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз. - «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз. - «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау. - «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.</p> <p>№5 "Құстар оянды" - қолдарды жан-жасаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жасыр». 2. «Құстар достарын ізден жасыр» - Оң жасаққа, сол жасаққа бұрылу, «шип-шип» деп айтту. 3. "Құстар көңілденіп жасыр" –қолды шапалақтау</p>	<p>№6. арқамен жастып қолды екі жасаққа созу, жұғдырықтарын жұмыу, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.</p> <p>2. «Құстар достарын ізден жасыр» - Оң жасаққа, сол жасаққа бұрылу, «шип-шип» деп айтту.</p> <p>3. "Құстар көңілденіп жасыр" –қолды шапалақтау</p>	<p>№7 «Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгін отыр, қол төмендеге.</p> <p>- арқамен жастып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтереру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.</p> <p>- арқамен жастып шынтақтарын тіреп шілу, кеуделерін жоғары көтереру, басты тік ұстау</p>	<p>№10 Кайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды) Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау) Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау) Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау) Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)</p>
Ұйқы ашар жастығын картотекасынан				
Бесін ас	Қолдарын сабындалған жуып, өз сүлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дәгдышларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дәгдышландыру.			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	<p>Ө.Тұрманжановтың «Туган өлкө» олеңін оқып түсінік беру.</p> <p>Туган өлкө Көгінде күн нұрын төккен, Жерінде гүл жұпар сепкен. Неткен сұлу, неткен көркем, Осы менің туган өлкем!</p> <p>Ой қозғау. -Балалар, олең ұнады ма? Не туралы жазылған?</p> <p>Табигат туралы түсінік беру.(жер, су, ауа, өсімдіктер, құстар, жануарлар т.б.) -Тірі және өлі табигат туралы түсінідіру.</p> <p>Сурет бойынша әңгіме құрастыру. Слайд. Қорсету.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Кім жылдам? »</p> <p>Жұмбақ жасасыру. Жеміс-жидек жегенім, Балды жақсы көремін. (Аю)</p> 	<p>Шыгармашылық жұмыс. Дидактикалық ойын: «Бақага дос сыйлаймыз»</p> <p>Мига шабул.</p> <p>Жұмбақ жасасыру. Сұлы жерді мекендең, Құрлықта да секеңдең, Шыбын-шіркей аңдиды, Жемге қашан жетем деп. (Бақа)</p> <p>Суретпен жұмыс. Бақа туралы түсінік беру.</p> <p>Сұрақтар ілмегі: -Аю не істеп жастыр? -Аюдың баласын баласын не дейміз -Не үшін аю қыста ұйқыга кетеді?</p>	<p>«Құстың ұясы» әңгіме оқып беру, түсінідіру. Әңгіме желісі бойынша балаларға сұрақ қою</p> <p>Балалар ойнат жүріп нені көрді? Үяда не бар екен? Балалар не істеді? Балалапанды үйнен алып келгеннен кейін не болды? Экесінің сөзінен кейін балалар қайтті? Балалардың жасағаны дұрыс па? Балалар не істей керек еди?</p> <p>Сергіту сәті: Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай шіліп,</p> <p>Шыгармашылық жұмыс. Дидактикалық ойын: «Ормандағы тұлкі»</p> <p>Мига шабул.</p> <p>Жұмбақ жасасыру. Өзи қу, Жүрген жері айқай-шу. (Тұлкі) Тосын сәт. Тұлкі келеді. Балалармен амандасады. Көңілсіз. Орманда жалғыз қалған. Қөп дос керек екенін айтады. Балалар тұлкіге көмектесеміз бе? Топқа болу. 1-top тұлкіні конус</p>

Oй дамыту.

Балалар білесіндер ма, аулар
қысық үйқы алдында,
жасақсылат қоректеніп,
денесіне май жинап алады.

*Содан соң ұзақ үйқыга
кетеді!*

2) «Кояндар мен көзектер»
суретпен жұмыс.
балалармен бірге неліктен
қояндардың тонының түсі
жазда сұр, қыста ақ
болатынын талқылау

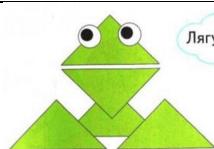
3) Жауымнан мен қашқандан,
Агаштарға самғап бағам.
Ал қарным ашқанда,
Отырып ап жаңғақ шағам .
(Тиін)

Сұрақтар ілмегі:

- Тиін не жинайды?
- Тиін жаңғақтар мен шыршаның бүрін қайда алып барады?
- Тиін мен оның балалары қайда тұрады?

Дидактикалық ойын.
**«Аңдардың қорегін табуга
комектес».**

Лягу
2-топ. Дөңгелек пішиңен
бақаны құрастырады.

Балалардың жұмыстарын
бақылау.

Жеке көмек көрсету.

**Бақа туралы өлеңді
жаттау**

Музыка

Тақырыбы: «Шыныққан
шымыр баламыз»

Музыка тыңдау: «Жол
жыры» (муз. К. Куатбаев,
сөзі Ә. Дүйсенбиеv). Әнді
тыңдал, не туралы
айтылғанын әңгімелеу.
Музыканың көңіл күйін
ажырату, қандай екпінде
орындалғанына көңіл
аудару.

Дауыс жаттығулары:
«Қоңырау» (муз. К.

Куатбаев, сөзі А. Асылбек).
Әннің сөзін айтпай-ақ «ля»
дел айтуларына болады.
Терең дем алып, демді
үнемдел шыгарып айтуга
үйрету.

Ән айту: «Ел қорғауга
әзірміз» (муз. К. Куатбаев,
сөзі М. Әлімбаев). Педагог
әнді орындал, балалармен

Солға қарай иіліп
Бір отырып, бір тұрып,
Топқа бөлу.

1- ші топ геометриялық
пішиңдер арқылы құстарға
ұя жасақсырады.

2-ші топ қыылған
бөлишектер-ден белгілі бір
құстың суретін
құрастырады.

2 топқа жұлдызыша беру.

Дидактикалық ойын:
«Құсты ұясына қондыр»
Шарты. Балалар жасаған
құсты ұяға қондыру.

жасау арқылы
жасақсырады.

2-топ тұлкіні
геометриялық
пішиңдерден қыып
жасақсырады.

Көрме ұйымдастыру.
Тұлкі достары көп
болғанына қуанып рахмет
айтып қоштасады.
Балаларды мадақтау.

Денешынықтыру *Негізгі болім.*

Б.қ.: «Келісү»

1. Аяқтары иық
мөлшерінде. Қолдары
артта. Басты жоғары-
төмен бұры, «иә-иә»
сөзін айту. /5-6 рет
қайталау/

Б.қ.: «Робот»

2. Аяқтары алишак
қойылған, қолдары
жанда. Қолдарын алдыға
—артқа сермеу және
аяқтарын тұзу ұстап бір
орында журу. /5-6 рет
қайталау. /

Б.қ.: «Қақпа»

3. Аяқтары алишак
қойылған, қолдар бүйірде.
Белді оңнан - солға,
солдан - оңға қарай бұры.

	<p><i>Карандашпен сзыып көрсетеу.</i></p> <p><i>Сұхбат жүргізеді. Ел қорғау үшін алдымен шыныққан шымыр болуы тиіс.</i></p> <p><i>Балалардың сұрақ-жасаудан арқылы ойларын ортаға салуга, іркілмей жасаудан берулеріне мүмкіндік жасау.</i></p> <p><i>Әнді орындау кезінде тыныс алу жасына көңіл белу.</i></p> <p>Музыкалық-ыргакты қозгалыс: «Таңертеңгі жаттығу» (муз. А. Тани, сөзі А. Естенов), «Қара жорға» халық әуені.</p> <p><i>Шыныгуды таңертеңгі жаттығудан бастау керек. Сонда күні бойы сергек жүресіңдер. «Қара жорға» әуеніне қимылдар жасап көрсетеу.</i></p> <p>Ой қозғау.</p> <p><i>Ән саган ұнады ма? Шыныққан бала болу үшін не істеме керек? Қажетті суретті тауып, дөңгелекті боя. Суретке қарап, достарыңа өзіңнің күн тәртібің туралы айтып бер.</i></p> <p><i>Бүгінгі ұіә туралы балалардың пікірлерін тыңдау.</i></p> <p><i>ҰІӘ балалардың көмегімен қорытындылау, бағалау.</i></p>	<p>/5-6 рет қайталау./</p> <p>Б. қ.: «Жіп орагыш»</p> <p>4. Тік тұрады, аяқты сәл бүгіп, қолды тізеге тигізеді, тізені жан - жаққа айналдырады. /6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Балапан су ішті»</p> <p>5. Аяқтарын біріктіріп үстайды. Қолды жанга қойып алақанды жайып, балаланың қанатын жасайды. 1- алдыға еңкейеді, 2- б.қ. 3- алақанды шапалақтайды. 4- б.қ. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Бақа»</p> <p>6. Аяқтары алишақ қойылған, тізені бүгіп, қолды тізе үстіне қойып орнында «бақа» сияқты секіру.</p> <p>4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жсуру. Еркін жсуру. Қолды жанга созып, аяқтың ұшымен жсуру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары: шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шыгару. Бастапқы қалыпта келу.</p> <p>Қозгалыстардың негізгі түрлері.</p> <p>1. Допты бастың арт жасынан екі қолмен бір- біріне лақтыру (10-12 рет).</p>
--	---	---

Доп лақтыру үшін балаларды бір-бірінен 3 м қашықтықта екі қатарға тұргызады. Бір қатардағы балалардың қолында, бір доп.

Бастапқы қалып:
аяқтар бір-бірінен алшақ, доп бастың артында бүгілген қолдарда, аяқтар тізеде сәл бүгілген.

Педагогтің белгісі
бойынша бірінші деңгейдегі балалар серіктестеріне доп лақтырады; олар оларды кеудесіне баспастан ұстап алады және қайтадан қайтарады.

2. Кедергілерден оту
(гимнастикалық орындық).

балалар гимнастикалық орындықтардың алдында бір қадам қашықтықта тұрады. Педагог бір немесе екі баланың көмегімен секірудің орындалуын көрсетеді: орындықта тұрып, аяғыңызды сәл жайыңыз, қолыңызды артқа алып, секіріп, бүгілген аяқтарға қоныңыз, қолдарыңызды ала қарай көтеріңіз, содан кейін тұзіңіз.

Қымыл-қозгалыс ойын: «Еденде қалма»

Балалармен бірге бүкіл залды (ойын алаңын) айналып отетін тұзақ

таңдалады. Педагог:
«Ұстаңдар!» - дөп айта
салысымен. - бәрі
қақпаннан қашып,
заттарға (орындықтар,
текшелер және т.б.)
көтеріледі. Ұсташы
қашып бара
жатқандарды ұстауга
тырысады. қақпанга
тиген балалар
тоқтайды. Соңында
ауланғандар саны
есептеліп, тұзақтар
таңдалады. Ойын қайта
жалгасады.
Балаларды бір қатарға
жинау.
Саптізбекке бір-бірден,
сапқа тұру, қатардан
өзінің орнын табады.
Саптізбекте бір-бірден
журу (бірінен кейін бірі
журеңді, бағытты
сақтайды, саптізбектен
шығып кетпеуге
тырысады, «шаширап»
журеңді және белгі
бойынша саптізбекте
өзінің орнын табады).
Балаларды бір қатарға
жинау.
Саптізбекке бір-бірден,
сапқа тұру, қатардан
өзінің орнын табады.
Саптізбекте бір-бірден
журу (бірінен кейін бірі
журеңді, бағытты
сақтайды, саптізбектен
шығып кетпеуге
тырысады, «шаширап»
журеңді және белгі

					<p>бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).</p> <p>-Балалармен бірге ойнаған және жастықтан қымыл қозғалыстарын еске түсіру.</p> <p>- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды үсінады.</p> <p>Балаларга рахмет айтып қоштасу</p>
Балалармен жеке жұмыс	<p>Картотека № 20 Дидактикалық ойын: Кеңістікті бағдарлау. Мақсаты: балаларға ойын арқылы кеңістікті бағдарлай біледі.</p>	<p>Картотека №18 Дидактикалық ойын: «Көп және біреу» Ойынның мақсаты: көп және біреу заттардың тең, тең емес топтарын салыстыра алады.</p>	<p>Картотека № 16 Дидактикалық ойын: «Айырмашылығын тап» Мақсаты: Балалар екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба біледі; өз ойын айта алады.</p>	<p>Картотека №17 Дидактикалық ойын: «Төртінші артық» Ойын шарты: Басқаларына сәйкес келмейтін заттыалып тастауды біледі.</p>	<p>Картотека № Дидактикалық ойын: «Жол картасын бейнеле» Ойынның мақсаты: жоғары—төмен үгымдарын түсінеді.</p>
Серуенге дайындық	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Кімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың күнін реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды , киіміндең олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Кім шкафтарын таза ұсташау және жинау</p>				
Серуен	<p>Картотека №11 Күнді бақылау.</p>	<p>Картотека №14 ауа- райын бақылау</p>	<p>Картотека №15 Балабақша маңындағы сарғайған шөптөрді бақылау.</p>	<p>Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»</p>	<p>Картотека №18 Күзгі жасапырақтарды бақылау</p>
Балалардың үйге қайтуы	<p>Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелегу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</p>	<p>Ата-анага: балага жсі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айту. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.</p>	<p>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасасаған шығармашылық жұмыстарымен таныстыру.</p>	<p>Ата-аналарға балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</p>	<p>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балалабақшага уақытында әкеулерін ескерту.</p>

Тәрбиелеу-білімберупроцесініңциклограммасы
«Айгөлек»шагын орталығы

Топ: Ересек топ.

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың күрылу кезеңі : 13.11 – 17.11.2023ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау. дene қызынын олишеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналга тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологияпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кенес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуга балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	Картотека №8 «Бұны қай кезде киеді?» Ойын шарты: суреттегі киімдерді қай мезгілде киетіндігін айтқызу.	Картотека № 19 «Гүлдерді күтеміз» Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу, дала гүлдерін газонның қасына іліп, ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою, суреттер бойынша әңгімелету.	Картотека №17 «Әдемі гүл» Ойынның шарты: Гүлдерді түстері бойынша жинау.	Картотека № 27 «Бұл қай мезгіл?» Ойын шарты: күзгі баубақшадағы жемістер мен көкіністердің аттарын атап, пішиңдерін, түстерін ажыратады.	Картотека №29 «Нан қалай жасалады» Ойын шарты: наңды дастарханға келгенге дейінгі жолын көрсетіп, онда жұмыс істейтін адамдардың еңбегі көрсетіледі.
Әлеуметтік-эмоционалды дагдыларды қалыптастыру картотекасынан					
Таңертенгі жаттығу	Қазан айының I- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасаіп отырып, баланың қымыл-қозгалысын шындау				
Таңғы ас	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішүү мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үрету. Асты сойлемей ішү. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Куанамыз, біргеміз, Бөлінбейді іргеміз. Аясында достықтың, Бір жүреміз күнде біз!	Қайырлы таң! Ормандар мен далалар. Қайырлы таң! Достасқан бар балалар. Қайырлы таң! Біздің бала бақшамыз.	Коршаған өмір әлемі, Не деген көркем, әдемі! Сол сұлұлықты сақтайық, Мадақтайық, мақтайық!	Қайырлы таң, құсқа, аңға да, Қайырлы таң, жайдары жсанға да, Қайырлы таң алға ассын, Кешке дейін жалғассын!	Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлем деймін күнге мен Шаттық әнге саламын.

		<i>Қайырлы таң! Жора-жолдас, ұл мен қызы!</i>			
Білім беру үйімінің кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	<p>Суреттер бұрышы, суреттер қаралу. Тосын сәт. Аудио дыбыс. Телефон шырылдау. Құрметті балалар мен Орманшы атаймын. Күз келіп, күн сүйта бастады. Сендерге қыс мезгілі болғанда орманга келу қыын болады. Мен сендерді орманыма серуендең келуге қонақша шақырамын. Шапалақ әдісі, қуану. Балалар бұгін бізде ерекше қызықты күн болады . Неге екенін білесіңдер ма? Өйткені біз орманга шақыру қазағын алдық, Ой дамыту. Орман дегендеге көз алдарыңа не елестейді? «Орман дегеніміз неше түрлі ағаштар өсетін жер Бұл жерде әртүрлі жабайы аңдар мекендейді, саңырауқұлақтар мен жибектер өседі. Орманда күн сәулесі аз, өйткені онда көптеген ағаштар өседі . Орман туралы мақал-мәтедер білесіңдер ме? «Орман-байлық пен сұлулық, ормандарыңды күт» -«Табигаттың жсауы – орманды қорғамаган адам» -«Көп орманды құртпа, аз орманды күт» -Ал орманның иесі кім? - Орманшы.</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту. Балалар бұгін мен сендерді табигатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақыргым келіп отыр.</p> <p>Ой дамыту Табигат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді. Құстар ән айтуды үйретеді. Егістік пен бақшадағы араптар бізге еңбек етуди үйретеді.</p> <p>Кар тазалықта, күн мейірімділікке үйретеді. Барлық орман түргындары берік достыққа үйретеді.</p> <p>Жыл бойы табигаттан көп нәрсені үйрену керек. Бізді алда не күтіп түрганы және бүгінгі табигат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма?</p> <p>Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады. Ендеше серуенге шығамыз.</p> <p>Ауа райын бақылау Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары)</p> <p>Ой қозғау. Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанга қарайықши.</p> <p>Біз күн сәулесінен ләззат аламыз ба? Бұгін жесел соғып тұр ма? Оны қайдан білдік?</p> <p>Түсіндірме жұмыс: Аспанда</p>	<p>Коршаган орта Тосын сәт. Аудио дыбыс. Күзгі орманнан хабарлама. Құрметті балалар! Мен орманшы атаймын. Күз келіп ормандағы барлық жануарлар қысқа дайындалып жатыр.</p> <p>Сол үшін аңдарға үлкен көмек керек бол тұр .Мен жсалғыз өзім үлгере алмай жатырын. Көмекке келесіңдер ме?</p> <p>Балалар Күзгі орманга саяхатқа барадыз ба? Ендеше мына әнді айтып саяхатқа барайық</p> <p>Музыка. «Саңырауқұлақ тереміз» (Г. Абдрахманова) әніүйретіледі.</p> <p>Би: «Кел, билейік» (Б.Байқадамов, М.Әлімбаев).</p> <p>Орманға келу.</p> <p>Тиінге кездесу. Тиін ағаш басында оте қоңлісіз.</p> <p>Тақпақ айту.</p> <p>Көркем әдебиет.</p> <p>Кәдірбек Құныпияұлы Ақ тиін-ау, ақ тиін! Сауықсаннан сақ тиін, Жылы үяңда жасат, тиін, Жаңғағыңды шақ, тиін. Тиін көңілденіп балаларға саңырауқұлақ жинап беруін өтінеді.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Саңырауқұлақтар әлемі» Саңырауқұлақ туралы</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту. АҚТ технологиясымен жұмыс Үнтаспадан «Ертегілер елінде» әні ойнайды. Көгілдір экраннан сиқырлы таяқша шығады, таяқша «Мен сиқырлы таяқшамын, менімен ертегілер еліне барғыларың келе ме?»</p> <p>Балалар: Я.</p> <p>Таяқша айналып кетеді. Аюдың дауысы.</p> <p>Тосын сәт. Қонақша уш аю шығады, амандасады.</p> <p>Үш аю: Сендерге өзіміз туралы ертегіні және ойындарымызды ала келдік.</p> <p>Біз ыдыстарымыз берен жиһаздарымызды шатастырып алдық, соны реттеуге көмектесесіңдер ме?</p> <p>Балалар: Иә, көмектесеміз.</p> <p>Ой қозғау. Ертегі жеселісін сурет арқылы түсіндіру.</p> <p>-Неліктен уш аю деген? Аюлар қандай?</p> <p>Олардың ыдыстарының көлемі қандай?</p> <p>-Олар қайды өмір сүреді? -Маша аюлардың үйіне қалай барды?</p> <p>-Ол үлкен ыдыстардан неліктен тамақ іше алмады? Жиһаздарының пішіні, көлемі қандай?</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту. Балалар бұгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейінкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгелерің келе ме?</p> <p>Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауга жаттығулар жазған.</p> <p>1.хат: Дидактикалық ойын: «Мнемо жолмен сөйлем» Шарты: Мнемокесте арқылы күйімдерге сөйлем құрау.</p> <p>Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қара және сұр.</p> <p>Олар былгарыдан жасалған, бұл былғары.</p> <p>Олардың баулары, тілі, өкілесі, табаны бар. Етік, күзде, қысқыда, көктемде күйледі.</p> <p>(қалпақ, көйлек сөйлем құрау).</p> <p>2-ші хат: Дидактикалық ойын: «Түрлі –түсті қалпақ» Білмесбекке достары көптеген түрлі-түсті қалпақ сыйлады.</p> <p>Оның достары қандай қалпақ сыйлады?</p>

<p>Жарайсыңдар, бірақ орманга барап алдында нені есте сақтауымыз керек?</p> <p>-Дұрыс, ормандагы тәртіп ережесі.</p>	<p>бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрініп мүмкін. Күн жсі ғұлттардың артына тығызып, тығылмақ ойнағандай болады. Күн бізден жасақынгандықтан, сыртта салқын.</p>	<p>Түсіндіру. Дайын салынған саңырауқұлақтарды бояу. Тиіммен қоштасу.</p>	<p>Топпен жұмыс: Дидактикалық ойын: «Жиһаздар мен ыдыстар»</p>	<p>Балалар Білмесбекке кім қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ сыйлады, т.б.</p>
<p>Орман ережесі</p> <p>-Агааш бұтақтарын сыйндырмаймыз</p>	<p>-Біз гүлдерді жүлмаймыз, бірақ оларға сүйсініміз.</p>	<p>Жел агаштардың бұтақтарын шайқайды, жасапырақтары түседі.</p>	<p>Денешынықтыру. Балалар жолмен жүрүр. «Орман аңдары»</p>	<p>1-топ: Ыдыстарды жасыру.</p>
<p>-Біз бейтанаңыс жиเดктер мен саңырауқұлақтарды термейміз және оларды тамырымен жүлмаймыз. Біз шу шығара алмаймыз, жсануарларды ренжіп қалады.</p>	<p>Тәрбиеші: Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейікіш?</p> <p>Көк майсалы көрікті</p> <p>Алқаптагы көп егін</p> <p>Бұл күндері күпті</p> <p>Сары жібек көйлегін.</p> <p>Жел тынымсыз гүлден,</p> <p>Болып кетті тым бұзық,</p> <p>Шылдайды тал, терек,</p> <p>Жапырагын жүлгизып.</p> <p>Мына өлең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр?</p> <p>Күз мезгілі несімен ұнайды ?</p> <p>Біз ауладағы агаштарға назар аударайық. Оларға не болады?</p>	<p>Көлдө белге қойып, (қорбандал) табанды нық басып жүрүр.</p> <p>2. «Тұлқі»</p> <p>Көлдө жсанға ұстап, (құланып) бір сзызықпен жүрүр.</p> <p>3. «Қөжек»</p> <p>Көлдө кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру.</p> <p>4. «Қасқыр»</p> <p>Баяу жүгіру, жылдам жүгіру.</p>	<p>Ертегіні сақналай: «<i>Уши аю</i>»</p> <p>Аюлармен жаттығу жасау.</p> <p>Тосын сәт</p> <p>Үнтаспадан «Ертегілер елінде» әннің жалғасы ойнайды.</p> <p>Ой балалар бізге тағы қандай ертегі келе жатыр екен. Экраннан.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Қалпақтарды жинаимыз»</p> <p>Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды»</p>
<p>Қызыгуышылықты ояту.</p> <p>Балалар менің телефоныма Орманшы атай орманга кіремін сиқырлы сөздер жіберіпті</p> <p>Балалар сендер біздің орманға тек сиқырлы түрде кіре аласыңдар, мен оны сендерге жібердім. Сиқырлы сөздерді айтайық :</p> <p>Бір, екі, уш ішінде</p> <p>Бір, екі, уш айналу</p> <p>Бір, екі, уш секіру</p> <p>Ал сен ормандасың.</p>	<p>Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, жел агастан жасапырақтардың түсүніне көмектесе ме? Тексерейік.</p> <p>«Жел» тыныс алу жаттығуы</p> <p>Женіл жеделтікіш соғып жатыр - ффф</p> <p>Жапырақты осылай шайқайды – ффф</p>	<p>Kірпіге кездесу.</p> <p>Кірпі төрсінен тығызып көнілсіз жатыр</p> <p>Кане тақпақ айтып берсек тиін секілді көнілденіп, басын шыгаратын шыгар.</p> <p>Тақпақ, Қоркем әдебиет</p> <p>Кадыр Мырза Әли</p> <p>Жатқан кезде биритып, Кірпіге сен көр тиіп.</p> <p>Тікірейтін түрпісін Түргелер үрніп.</p> <p>Кірпі басын шыгарып балаларға алма жинауга көмек керек екенін айтады.</p> <p>Дидактикалық ойын: «<i>Кірпіге қомек</i>»</p> <p>Балаларды топқа болу.</p>	<p>Сергіту сәті:</p> <p>Ал, балалар, түрайық Алақанды согайық.</p> <p>Бір отырып, бір тұрып Біз тынығып алайық.</p> <p>Улғі көрсету түсіндіру.</p> <p>Дастурден тыс әдіс – тәсілдер арқылы сурет салу</p>	<p>Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды»</p> <p>Жасыл қалпақ жоғарыда әлула тұр.</p> <p>Сары қалпақ шкафтың оңжасында тұр.....</p> <p>3-ші хатты ашу.</p> <p>Дидактикалық ойын: «<i>Тігінші кірпінің хаты</i>»</p>
<p>Гажайып сәт</p> <p>Ой балалар мынау орманшы атайдың кофе ішетін үслі. Көрдіңдер ме ыдыстарымен кофе тұр. Үстелін дастарханмен жауып қойған. Мына жерге 1,2,3 сандарымен жазылған үш конверт тастап кетіпти.</p>	<p>«<i>Жел</i>» тыныс алу жаттығуы</p> <p>Женіл жеделтікіш соғып жатыр - ффф</p> <p>Жапырақты осылай шайқайды – ффф</p>	<p>Кірпі басын шыгарып балаларға алма жинауга көмек керек екенін айтады.</p>	<p>Сергіту сәті:</p> <p>Ал, балалар, түрайық Алақанды согайық.</p> <p>Бір отырып, бір тұрып Біз тынығып алайық.</p> <p>Улғі көрсету түсіндіру.</p> <p>Дастурден тыс әдіс – тәсілдер арқылы сурет салу</p>	<p>Дидактикалық ойын: «<i>Тігінші кірпінің хаты</i>»</p> <p>-Келесі хат бізге тігінші кірпіден келді. Ол орман адамдарына кім тігуге шешім қабылдады.</p>
<p>-Қай конвертті бірінші ашқанымыз дұрыс деп</p>	<p>(тыныш, еркін дем шыгару)</p>	<p>Кызыл алма</p>	<p>Кызыл алма</p>	<p>Кірпі тиінге жейде юбка тігін берді. Кірпі тиінге</p>

<p>оілайсыңдар?</p> <p>Балалар: 1 санымен</p> <p>Тапсырма: агашитарымыздың шайқайды - фффф...</p> <p>өсүі мен тіршілігіне не қажет?</p> <p>АҚТ технол жұмыс.</p> <p>Балалар агашитар өсу үшін не қажет? Күн, су, ауа.</p> <p>Күн – жарық көзі. Агаши жарықсыз өмір суре алмайды. Ол суретші сияқты жасапырақтарды жасасыла бояйды. Олардың құрамында агашиқ арналған арнайы «тамақ» бар (жасапырақты жасасыл ететін хлорофилл дәндери). Кейбір агашитар жарық жерлерді жақсы көреді (қарағай, балқарағай, басқалары көлеңкеде өседі). Күзде күндізгі сағат қысқарған кезде, агашитар сигнал алады - қысқа дайындалу керек. Күн – жылу көзі. Агашидардың кейбіреулері сүйкә шыдаса, басқалары тек жылы жерде өмір суре алады. Қыста ете қатты аяз болса, өсімдік өліп, қатып қалуы мүмкін. Жасапырақтардың пайда болуының басталуы жылудың мөлишеріне байланысты.</p> <p>-Агашитар да адамдар сияқты су ішеді. Кейбір агашитар көп ылғалды қажет етеді, ал басқалары аз мөлишерде сумен өмір сүреді. Агаши суды жаңбырдан алады, жаңбырдан басқа жасуын-шашиң түрлері бар : қар,</p>	<p>Жатты жел соғып тұр ...</p> <p>Жасапырақтың түсі</p> <p>Баланың алақанына жасапырақтар қойып, оны үрлемету. Жаттығу кезінде балага жасапырақтың жеселмен үшіп түсүі туралы мәлімет беруе.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың келе ме?</p> <p>Танымдық және зерттеушілік әрекеттер.</p> <p>Тәжірибе №1</p> <p>-Жасыл жасапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді агаши текшеге жасапырақты мата арқылы қатты согамыз. Тәжірибе барысында не көрдік ?</p> <p>(Матада жасыл дақтар пайды болды)</p> <p>Жасапырақтағы бұл жасыл сүйкітық хлорофилл деп аталауды және оны жасыл түске бояйды.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар , жасапырақ нeden жасыл болады?</p> <p>Балалар: Күз келіп, күн сүйкіп, күннің жылуы азайған кезде жасапырақтардағы хлорофилл мөлишері бірте-бірте азайып, тоғызымен жойылып кетеді.</p> <p>Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жасапырақ сарғайады?</p> <p>Тәрбиеші: Қараңдарши, біздің аяғымыздың астында</p>	<p>Жасыл алма</p> <p>1-ton: Кірпіге қызыл алма жасапсыру</p> <p>2-ton: Кірпіге сары алма мүсіндеу</p> <p>3-ton: Қылған суреттерден кірпіге жасыл алма құрастырып жинау.</p> <p>Кірпімен қоштасу.</p> <p>Сергіту сәті</p> <p>Шарты: көкөніс атын естісе отырады, жеміс атын естісе қолдарын жогары көтереді.</p> <p>Математика</p> <p>Аңдарға кездесу. Аудио дыбыс.</p> <p>Табигаттың дауысы</p> <p>Тұлкіге кездесу.</p> <p>Құрметті балалар біздің аңдарға Арыстан тапсырма беріпти соган көмек керек. Балалар көмектесеміз бе?</p> <p>Орманда улken жарыс болып, аң патшасы арыстан аңдарға бұйрық берді.</p> <p>1-тапсырма:</p> <p>Дидактикалық ойын:</p> <p>«Оң, сол»</p> <p>Алма агашиның оң жағына кірпі, сол жағына тұлкі тұрсын депті.</p> <p>Оң жақ және сол жақты білмей тұрмыз.</p> <p>2-тапсырма:</p> <p>Дид ойын: «Алма жинау»</p> <p>Арыстан алма агашинда тұрган алманы жинап әкелуге, керік пен қоянды жүмсады.</p> <p>Кайсысы</p>	<p>және мүсіндеу.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Біз суретшіміз»</p> <p>Топқа бөліну.</p> <p>1-ton: Трафарет арқылы мақта таяқшасымен ертегі құсын бояу.</p> <p>2-Ton: Дайын картонға салынған құстарың үстінене ермексазды жасау.</p> <p>Балалардың жұмысына бақылау жасау.</p> <p>Балаларды мадақтау</p> <p>Ханишайымға суретке түсіріп жіберу.</p> <p>Денешынықтыру</p> <p>Негізгі болім:</p> <p>Жалпы даму жағдайы</p> <p>Б.қ.: «Торғай үшты»</p> <p>1. Аяқты алашқ қоямыз, қолымыз жанга созу, басты оңдан солға қарай, төмен- жогары бұру; «Чикчирик» деп айтту. /6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Баспалдак»</p> <p>2. Аяқты алашқ қоямыз, қолымыз жандада, 1- 2 қолды белге қоямыз, 3-4 ишкә ,5-6 жогары созамыз, 7-8 – шапалақтаймыз. Керісінше қайталаимыз. / 6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Арқан созу»</p> <p>3. Аяқты алашқ, қолымызды кеуде тұсына қоямыз, 1- оң қолымызды жогары, 2- сол қолды төменге қарай созу. 3-4 қимылды керісінше жасау.</p>	<p>қандай юбка тіккен?</p> <p>Күімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру</p> <p>4-ші хат Машадан келген.</p> <p>Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады? • Қыста шорт пен футболька кіп жүрсөңіз не болады? • Жаңбырда тәпішке кіп алсаңыз не болады? • Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады? • Желді ауа райында бас кімсіз жүрсөңіз не болады? • Егер сіз сүйкә қолгапсыз жүрсөңіз не болады? <p>Сергіту жағдайы.</p> <p>Таңертең ерте тұрамын,</p> <p>Беті қолды жуамын.</p> <p>Анам берген кімді,</p> <p>Өзім кіп аламын.</p> <p>Кешике үйге келгенде,</p> <p>Бәрін жинап қоямын.</p> <p>Пакеттен шыққан тапсырма.</p> <p>Аюдың қофтасын боя</p> <p>Тиіннің юбкасын жасыру</p> <p>Білмесбектің қалпағын мүсіндеу</p> <p>Машага тігін машинасын құрастыр.</p> <p>Балалардың жұмысын көрмеге апару, суретке түсіру, балалаларды мадақтау.</p>
---	---	---	--	--

<p>шық, қырау, бұршақ. Қар - тамырларды жылы тон сияқты жауып, қатудан сақтайды. Көктемде қар еріген кезде ағаш еріген сүмен қоректенеді .</p> <p>- Агаштар да адамдар сияқты тыныс алуы қажет етеді. Біз сияқты өсімдіктерге таза ауа қажет. Олар кірден өлеңдер . Сонымен қатар, агаштардың өзі ауаны тазартады .</p> <p>- Жел – өсімдіктердің тозацын тасымалдайды. Шыриша, қарагай, сонымен қатар тұқым таратады</p> <p>- Құстар - әртүрлі агаштардың омірінде әртүрлі рөл атқарады . Құстар жемістерді жеп, тұқым таратады, агашта мекендейтін жәндіктермен қоректенеді .</p> <p>- Арапар, көбелектер және басқа да жәндіктер гүлдерден шырын - шырын ішеді және оларды тозаңданырады.</p> <p>- жауын құрттары топырақты қосытып, өсімдіктің дамуына қолайлыштады .</p> <p>Дидактикалық ойын: «Агаши өсіру»</p> <p>Шарты: Агаши өсу үшін керек заттарды орналастыру.</p> <p>Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-mon: А3 форматта</p>	<p>қанша жапырақ бар! Олардың үстімен жүреміз. Сендер ііс сездіңдер ме?</p> <p>Балалар: Иә, жапырақтардың іісі бар. Тәрбиеши: Не естін тұрсыңдар?</p> <p>Балалар: Жапырақтардың сыйдырын естіміз . Тәрбиеши: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыйдырлады?</p> <p>Балалар: Өйткені олар құргақ.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Күзгі жапырақтар алемі»</p> <p>Сурет салу.</p> <p>Шарты: Жапырақтарға сары бояу жасағып қағаз бетінен бастиру.</p> <p>№2-тәжірибе:</p> <p>Тәрбиеши: Серуенде агаштардан жапырақтардың әр түрлі түсетінін байқадыңдар ма ? Қай жапырақ тез, қайсысы баюу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрғанын білу үшін тәжірибе жүргізейік .</p> <p>Мұны істей үшін әртүрлі өлимелдегі жапырақтарды алайық , қолымызды жогары көтеріп, саусақтарымызды бос ұстаймыз. Жапырақ үшін жатқанда, оның үшуын мұқият қадағалаймыз.</p> <p>Балалар: Үлкен жапырақтар баюу түседі және айналмайды , Ал, кішкентай жапырақтар тез түседі және көбірек айналады.</p>	<p>алманы тез жинайды, неліктен? Алма қайда өсіп тұр?</p> <p>Сойлемді дамыту.</p> <p>Балалардың білімін нығайту. Тақпақ оқу.</p> <p>Караши күз келді, күз келді Жапырақ жауыпты іздерді. Құс біткен керуен тізеді, Қара бұлт қабагын түйеді</p> <p>Сұрақ жауап.</p> <p>-Күз мезгілінде табигатта қандай өзгерістер болады?</p> <p>-Күзде жапырақтардың түсінінде болады?</p> <p>-Күстар қай жаққа ұшып кетеді?</p>	<p>/6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Гүлдің ашылуы»</p> <p>5. Аяқтары алашқа қойылған. Қол төмөнде, аяқтың ұшымен тұру, қолды жоғары созу.(6-рет.)</p> <p>Б. қ.: «Тырна»</p> <p>6. Аяқтарын біріктіру. Оң аяқты бүгіп, орнында секіру. Сол аяқты /10-15секунд/ 4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүру. Жүруді жүгірумен, секірумен алмастыру.</p> <p>Тыныс алу</p> <p>жаттыгулары: мұрын арқылы демді ішке жұтып, ауыздан «Чух-чух-чух» сөздерімен бірге демді шыгарады.</p> <p>Бастапқы қалыпқа келу.</p> <p>Негізгі қимыл-қозғалыс жаттыгулары.</p> <p>1. Тепе-теңдік – орындықпен жүріп ортада керілген жілтің астынан өту. Гимнастикалық орындық үстімен жүргенде тепе-теңдік сақтауга, жілтің астынан өткенде топтасу және орындықтан дұрыс түсу (жерге түскенде алдымен аяқтың ұшымен түсіп барып табанмен тұру) дәгдисінә назар аударылады.</p> <p>2. Қолмен отырғышқа таянып, кеудені жерден көтеріп, қолды бүгіп жасу: қолмен отырғышқа</p>
--	--	---	--

<p>салынған агаши суретін құрастыру.</p> <p>2-ton: Салынған АЗ форматта агаши макетіне Күн суретін жасапсыру.</p> <p>3-ton: Агашиңа ағып жасатқан суды бояу.</p> <p>4-ton: Құс мүсіндеу.</p> <p>Тыныс алу жасаттығуы:</p> <p>Ауамен демаламыз</p> <p>2-тапсырма</p> <p>Қайың мен көктеректің айырмашылығы неде?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Олардың діңінің түсі әртүрлі. Қайыңның ақ діңі қара жсолақтары бар, ал көктеректің сұр-жасыл діңі бар. - Қайыңның ақ діңін бір сөзбен қалай айтса аласың? - АК ҚАЙЫН, әлемде ақ қабығы бар жалғыз агаши . - Балалар, қалай ойлайсыңдар, қайың агашитарында неліктен қара сзықтар бар? - Қайың олар арқылы тыныс алады екен, жасасмық деп атайды екен. - Бұл агашитардың тағы қандай айырмашылығы бар ? - Жапырақтарға назар аудару. Олар бірдей ме? - Әртүрлі. Қектерек жапырағы дөңгелек, жиектері толқынды, ал қайыңның тікенек жапырақтары бар. Бұтақтарды қарастырайық. Оларды ұстап, салыстыру. 	<p>№ 3-тәжірибе.</p> <p>Тәрбиесі: Ал енді балалар біз тағы бір тәжірибе жасасаймыз. Біз құргақ жапырақтарды бассейнге саламыз, жапырақта жаңбыр жасағандай суарғыштан су құямыз.</p> <p>Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз.</p> <p>Осы арада «Жаңбыр» ойнынын ойнайық.</p> <p>Музика дүенімен</p> <p>Санамақ тақпақтың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз.</p> <p>Жаңбыр бала киімін киіп, қолына тамшыларды ұстайды.</p> <p>Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды соларға қарай тербелтіп, әнін айтады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тамиши-тамиши, тамиши-тамиши, Осылай тамшылаймын көпке, Мен қаласам барлық балаларды Барлық жапырақтарды сұлаймын әсте Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен билеп, ән айтады Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз, Біз сенен қорықпаймыз. Қалаганыңша тамшылат Тамишиң бізді суландыра 	<p>таянып, аяқты біріктіріп түзу созу. Жаттығуды балалардың жеке мүмкіндіктеріне сай бірқалыпты орынданату.</p> <p>Кимылды ойын: «Шеңбер» Шеңберлерді шеңбер етіп орналастырады.</p> <p>Ойнишылар өз шеңберінің ортасында тұрады (шеңбер ішінде тек екі ойниши гана бола алады), ал ойнишылардың бірі осы үлкен шеңбердің ортасында тұрады. Белгі берілген кезде «үйі» жоқ ойниши кез келген шеңберге кіріп, ондағы ойнишимен жұп құра алады. Жалғыз қалған ойниши шеңбер ортасына тұрады, ойын жалғасады.</p> <p>Ойын аяғына дейін біргеболған жұп жеңілмаз саналады.</p> <p>Спортық құрал-жабдықтар мен атрибууттарды жинауды ұснаады.</p> <p>Ұйымдастыран іс-әрекетінің қорытындысын талдау:</p> <p>Бұғін не үйренеді?, Қандай жасаттығу немесе әрекет ұнады? Бір-бірден бағанда жүругү.</p>	
--	---	--	--

<p>- Көктөрек бұтақтары күшті. Ал қайың бұтақтары жүқа, икемді, нәзік.</p> <p>– Қайыңның самал жесел соққанда бұтақтары өріледі.</p> <p>- Жарайды, бізде бір конверт қалды. Қандай номірмен? (уи). Кызық, бұл конвертте не жасасырылған?</p> <p>Тапсырма</p> <p>Қылқан жапырақты орманда қандай агаштар өседі?</p> <p>- Ары қарай жүру керекніз.</p> <p>Жолда бізді қөнілді ету үшін достар туралы ән айтамыз</p> <p>.</p> <p>Ал біздің жолымызда – ҚЫЛҚАНДЫ ОРМАН.</p> <p>Неліктен бұлай аталады,</p> <p>-Қылқан жапырақты орманда қарагай, шыриша өседі.</p> <p>-Кім шыриша мен қарагай туралы жұмбақ біледі?</p> <p>Tікен, тікен тік пістіе</p> <p>Кыс пен жазда бір түстеге.</p> <p>(Шыриша)</p> <p>Дауылға да, аязға да, Шыдан бағар мізбакпай. Тау етегі тұрагы, Жап-жасыл бол тұрады.</p> <p>(Қарагай)</p> <p>Неліктен бұл агаштар жасыл ?</p> <p>Басқа агаштар сияқты жапырақтарын төкпейді .</p> <p>- Шыршалардың жоғарғы бұтақтары жас, қысқа, ал төмөнгі жасағында есқі , ұзын.</p> <p>Кабығы қараңғы, кедір-</p>	<p>алмайды.</p> <p>Жан-жсаққа жүгіру, жаңбыр оларды қызып жетіп, оларды сулауга тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды, «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді. Бәрі бірге санын санайды.</p> <p>Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік.</p> <p>Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешкандай сыйбырламайды.</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыйбырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды..</p> <p>Дид ойын: «Кім тапқыр»</p> <p>Жұмбақ жасасыру.</p> <p>Тіл алсаң тиме, Үсті толған ине. Бірде жүрсе собалақ, Бірде жүрер домалап.(Кірпі)</p> <p>Шыгармашылық жұмыс.</p> <p>Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-ton: Кірпіні қызып жасасыру</p> <p>2-Ton: Алманы мүсінден кірпінің үстіне жасасыру.</p> <p>«Кірпі» саусақ жаттығуы</p> <p>Момақанмын алайда (уш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады)</p> <p>Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды).</p> <p>Kірп кетсе қолыңа,</p>			
---	---	--	--	--

<p>бұдыр.</p> <p>-Қарагайдың діні қандай?</p> <p>ашиқ-жасыл</p> <p>Қарагайдың агаши</p> <p>мықтылығымен және</p> <p>қаттылығымен</p> <p>ерекшеленеді. Оны кеме</p> <p>құрылсында, авиацияда,</p> <p>теміржолда және</p> <p>құрылышта кеңінен</p> <p>қолданады.</p> <p>Қарагай шыришага қараганда</p> <p>біл музу өседі. бұтақтары</p> <p>тек жогарғы жағында</p> <p>болады.- Қарагай ғана</p> <p>өсемтін орманды</p> <p>ҚАРАҒАЙЛЫ ОРМАН деп</p> <p>атайды.</p> <p>- Орманды аралаудан</p> <p>шаршадық па? Қәне, ашиқ</p> <p>жерге отырып, қарагай мен</p> <p>шыришаның бұтақтарына</p> <p>және олардың шыришаларына</p> <p>қарайық.</p> <p>-Олар қалай үқсас?</p> <p>- Қарагайдың бұтағы</p> <p>жасыл, шыришаның бұтағы</p> <p>жасыл. Қарагайдың инелері</p> <p>бар, ал шыришаның да инелері</p> <p>бар.</p> <p>- Инелер әлі үқсас емес</p> <p>екенін байқадыңдар ма?</p> <p>-Қарагайдың инелері қандай?</p> <p>- Ұзын, жұмсақ, жасыл.</p> <p>-Шыриша ше?</p> <p>- Қысқа, тікенді, қоңыр.</p> <p>- Қарагай инелері жұп болып</p> <p>өседі, ал шыриша инелер бір-</p> <p>бірден өседі.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Әр</p> <p>агаштың өз жапырағы бар»</p> <p>Мына карточкаларда –</p>	<p>Өкпелеме жарайма!</p> <p>Kіrpі: Қыста күн өте сүйк, менің жейтін ештеңем жоқ. Балалар мен сендерге көмек сұрауга келдім. Қоң ұзамай мен күзенімде, ескі діңгек астында ұйықтаймын. Бірақ күзенімді жабу ушін өзіме құргақ жапырақтарды жинап үлгерmedім. Сендердің аулаларыңдағы құргақ жапырақтарды жинауга көмектесіңдерші .</p> <p>«Жапырақтарды жинаімымыз» аулаадағы еңбек</p> <p>Kіrpі балаларға алғысын білдіреді, балаларға алма береді,</p> <p>Нәтиже .</p> <p>Тәрбиеші: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қын болды ма?</p> <p>Сендерге не ұнады?</p> <p>(Балалардың жауаптары).</p> <p>Ағаш макетін құрастыру.</p> <p>Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, ал ұнамаса бір жапырақты шалышықта жасабыстырыңыз.</p> <p>Денешынықтыру</p> <p>Негізгі болім:</p> <p>Жалпы даму жаттығулары</p> <p>Б.қ: «Торғай ұшты»</p> <p>1. Аяқты алишақ қоямыз, қолымыз жанса созу, басты оңнан солға қарай,</p> <p>төмен- жогары бұру; «Чик-чирик» деп айтту. /6 рет</p>		
---	---	--	--

<p>қылқан жасырақты және жасырақты агаштар . Осыған байланысты әр агаңқа өз жасыраган жасыру керек.</p> <p>- Міне, біз барлық сұрақтарға жасауп бердік. Біздің қайтуымыз керек.</p> <p>Сиқырлы сөздерімізді еске түсірейік .</p> <p>Бір, екі, үш шілтү Бір, екі, үш айналады Бір, екі, үш секіру Ал сен бақшаадасың.</p> <p>Қортынды, сұрақ-жасау. Балаларды мадақтау.</p> <p>Музыка Тақырыбы: «Бағдаршам бағыт береді» Кызыгушылықты ояту. Жұмбақ жасасыру. Үш көзді батыр, Жол көрсетер батыл. Үш көзі үш түрлі: Кызыл, сары, жасыл. Бұл не? Бағдаршам туралы толық мәлімет беру, түсіндіру. Музыка тыңдау: «Бағдаршам» (муз. Н. Дүкенбаев, сөзі С. Дүкенбаев). – Эуенди тыңдағанда көз алдыңа не елестеттің? – Шығарманың қарқыны қандай? – Эннің мазмұнында не туралы айттылады? Дауыс жаттығулары: «Жаңғырық» дауыс жаттығуын айтту. Эуеннің күшті және әлсіз</p>	<p>қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Баспалдақ» 2. Аяқты алашақ қоямыз, қолымыз жаңда, 1- 2 қолды белге қоямыз, 3-4 ишқа ,5-6 жоғары созамыз, 7-8 – шапалақтаймыз. Керісінше қайталаімыз. / 6 рет</p> <p>қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Арқан созу» 3. Аяқты алашақ, қолымызды кеуде тұсына қоямыз, 1- он қолымызды жоғары, 2- сол қолды төменге қараі созу. 3-4 қимылды керісінше жасау. /6 рет қайталау/</p> <p>Б.қ.: «Гүлдің ашилуды» 5. Аяқтары алашақ қойылған. Қол төменде, аяқтың ұшымен тұру, қолды жоғары созу.(6- рет.)</p> <p>Б. қ.: «Тырна» 6. Аяқтарын біріктіру. Он аяқты бүгіп, орнында секіру. Сол аяқты /10-15секунд/ 4 лектен (колонна)1 саппен шеңбер бойы журу. Жүруді жүгірумен, секірумен алмастыру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары:мұрын арқылы демді ішке жұтып, ауыздан «Чух-чух-чух» сөздерімен бірге демді шығарады. Бастапқы қалыпта келу.</p> <p>Негізгі қимыл-қозғалыс жаттығулары.</p> <p>1. Тепе-тәңдік – орындықпен жүріп ортада керілген жілтің астынан оту.</p> <p>Гимнастикалық орындық</p>		
---	--	--	--

бөліктеріне ерекше көңіл бөлу.

Күшті бөлігінде «Аууу!» – дег дауыстары қатты шықса, алсіз болігінде ақырын орындау.

Ән айту: «Бағдаршам» (муз. К. Қайым, сөзі Ә. Табылды).

- Эннің мазмұны туралы не айта аласың?
- Қарқыны тез бе әлде жай орындала ма?
- Эннің сөзін анық, таза айтуға үйрету. Қол шапалақтау арқылы әннің ыргагын қабылдауга дәгдышландыру. «Бағдаршам» сөзінің екі тілде айтылуын қайталау арқылы естеріне сақтауға ықпал ету:

Бағдаршам – светофор

Музыкалық-ыргақты қозгалыс: «Айжан қызы» (Құрмангазы). Би түрін бейнематериалдан көрсету.

Ұлттық би элементтерін, би ыргагын есте сақтауга үйрету, қарқынын сезіне мәнерлеп билеу. Вальс, марш жсанрларымен салыстырып, ерекшеліктерін ажыратуға, әуен ыргагына сәйкес қозгалуға баулу.

Ой қозгау.

Бағдаршам не үшін қажет?

Мына суретте жолда жүрү ережесін бұзғандар бар ма?

Қайсысы дұрыс? Таңдаған суретінді дөңгелекті бояп көрсет.

Суреттегі көліктердің қайсысы бағдаршамның

устімен жүргенде тепетіндік сақтауга, жіп астынан откенде топтасу және орындықтан дұрыс түсу (жерге түскенде алдымен аяқтың ұшымен түсіп барып табанмен тұру) дағдысына назар аударылады.

2. Қолмен отыргышқа таянып, кеудені жерден көтеріп, қолды бүгіп жасу:

қолмен отыргышқа таянып, аяқты біріктіріп түзу созу. Жаттығуды балалардың жеке мүмкіндіктеріне сай бірқалыпты орында ту.

Қимылды ойын: «Шеңбер»

Шеңберлерді шеңбер етіп орналастырады.

Ойнышылар өз шеңберінің ортасында тұрады (шеңбер ішінде тек екі ойныши гана бола алады), ал ойнышылардың бірі осы улкен шеңбердің ортасында тұрады. Белгі берілген кезде «үйі» жоқ ойныши кез келген шеңберге кіріп, ондағы ойнышымен жұп құра алады.

Жалғыз қалған ойныши шеңбер ортасына тұрады, ойын жалғасады.

Ойын аяғына дейін біргеболған жұп жеңімпаз саналады.

Спортық құрал-жабдықтар мен атрибуттарды жинауды ұсынады.

Ұйымдастық іс-әрекеттіңін

	қызметін қажет етпейді? Неліктен? Қайсысы қалай қозгалатынын әңгімелеп бер. қорытындылау, бағалау.	қорытындысын талдау: Бүгін не үйрендік?, Қандай жастығу немесе әрекет ұнады? Бір-бірден бағанда жүргү.			
Серуенге дайындық	Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндеріру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүргуге дағыландыру.				
Серуен	Картотека №8 «Жылы жасаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №11 Бақылау: Күнди бақылау.	Картотека №14 Бақылау: ауа-райын бақылау	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»	Картотека №18 Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.
Серуен картотекасынан					
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскіас	Ұқыпты тамақтану дағыларын, ас құралдарын қолдану дағыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтаң, асты аз-аздан алайп, шусыз жеуді үрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі үйқы					
Біртіндеп үйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№ 2 Балапандар тұрдайық Көзімізді ашаңық Жан-жасаққа біз қарайық Бір күлімден алайық.	Жаттыгу кешені №6 Балалар тұрдайық Көзімізді ашаңық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.	Жаттыгу кешені №7 Балапандар тұрдайық Көзімізді ашаңық Жан-жасаққа біз қарайық Бір күлімден алайық.	Жаттыгу кешені №8 Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жасақмызыға қарайық Төсектен біз тарайық	Жаттыгу кешені №9 Ұйқыдан біз тұрдайық Көзімізді ашаңық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрдайық
Үйқы ашар жастығу картотекасынан					
Бесін ас	Қолдарын сабындан жуып, өз сүлгілеріне сурту, ұқыпты тамақтану дағыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстелусті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Мениң сүйікті бұрышым. Балалар дәр түрлі иллюстрациялар қараша Тосын сәт. Көмекші апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқыық! Педагог конверттен	Мениң сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жасараптар). конверттің тексеру.	Шыгармашилық бұрыши. Тосын сәт Күз ханишайымынан хат келу. Күрметті балалар, мен күз ханишайымын, маган күз мерекесіне арналған мерекелік көйлек керек, оны қайдан аламын Сұрақ-жасауп. - Қандай киімдер ең әдемі? Мерекелік киімдер	Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?» Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қымыл деп атайдын, ал сендер маган осыған қажсетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуіші – инелер мен жіптер	Магниттік басқатыргыштар Дид ойын: «Күйршақты киіндір» - магнитті бөлінген суреттерден кескін жасаңыз, бір күйршаққа арналған киімдердің әртүрлі нұсқаларын алу арқылы күйршақты киіндіру.

<p>Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? <i>(Балалардың жауаптары.)</i> Хатты оқу. «Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр. Маган сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жалғыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерши. Балалар Білмесбекке көмектесеміз бе? Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасасыру Адамның сәні, Онсыз жоқ мәні. Бұл не? (кім) Бір нәрсе менен биік, Кейде менен аласа. Мұндай қызық дүниеде, Көріп не едің тамаша. (Бас кім) - Ерте тұрдым, Екі айыр жолға тұстім. (Шалбар) - Эр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп болемін. (Көйлең) «Жанды сөлемдер» ойыны. Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сойлем құрау. Білмесбекке жіберу.</p>	<p>1 -ші киімге тапқан жасамауды сол киімдерге сәйкес түспен бояу. 2. Балалар киімге дұрыс жасау тауып жасасыру 3. Күздік киімдерді құрастыру Ой қозғау. Тәрбиеші: Айтыңызы, киім тігі үшін не керек? (ине, үтік, қайшы, тігінші, тігін машинасы). Кімнің ойын: - «Ине мен жіп» Шарты: Бастауышы ине, бірінің артынан бірі ілесе жүргендегер жіп, Балалар үзіліп кетсе жіп үзілген болады. Санақ Бір дегенім –бөрік , Бойға берер көрік. Екі дегенім - етік, Киер сәнді етіп. Үш дегенім- ішік, Теріден тігер пішип. Төрт дегенім- тымақ, Қыста кисең жылы –ақ.</p>	<p>-Мерекелік киімдерді қашан киеді? Күз ханшайымының көйлегінің түсі қандай болу керек? Неге? Дидактикалық ойын: «Ханшайымның көйлегі» Балаларды топқа болу. 1-tоп: Дәстүрден тыс әдіс бойынша трафаретте мақта таяқшасымен күз ханшайымын көйлегін бояу. 2-tоп: Ханшайымның көйлегіне жасапрақтар жасасыру. 3-tоп: Ханшайымның себетіне жемістер мен көкөністер мүсіндеу. 4-tоп: Күзгі орман құрастыру. Дид ойын: «Керісінше айт». Мен сендерге допты лақтырып, қымылды айтамын, ал сендер маган қарала-қарсы қымылды айтасыңдар мысалы: жуу –кір, шешіну- киіну, аяқ киімді кио - аяқ киімді шешу, сатып алу - сату, байлау- шешу, үтіктеу- умаждау, ілу-тастау, тігу-жырту. Тіл дамыту жағттығулары: To - то - то - тон De - де - де - жейде Lek - лек - лек - көйлең Im - им - им - кім Fan - ғап - ғап - қолғап</p>	<p>саусағын шанишып алмас үшін – оймақ тігу, жазу - тігін машинасы киімді кигізіп қою - манекен кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік өрнек салу - бор мен сызығыш адам мен матаны өлишешіз - сантиметр Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр? »Дөңгелек өзі, Тәртеу көзі. Ұстайды мықтап, Тұрганды сырттап. Түйме Киімдегі құыс, Ұсақ-түйекке ыдыс. Қалта Қолы бар, Саусағы жоқ. Мойны бар, Басы жоқ. (Көйлең) Гүлдері бар құлтырған, Кең жасықтан аумайды. Оған әркім ұмтылған, Киім киер оңтайлы. (Мама) Адамдардың киімін, Ұстап тұрар ишігым. (Кім ілгіші)</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Көршінді тап» Тәрбиеші: бұл баланың не киетінін сөзбен сипаттайды, балалар оны киімінің сипаттамасы бойынша табу керек Рөлдік ойындар: «Ателье», «Кім дүкені». Тақпақ жасаттау. Таза бала мұнтаздай, Сүйсінеді қараган. Ұқыпты деп дұл қандай Жақсы көрер бар адам. Ұқыпты осындаиді Болайықшы досым-ай. Денешынықтыру Негізгі болім: Жалпы даму жағттығулары Б.к.: «Күн- түн» 1. Аяқтар алишақ қойылған, қолдар буйірде. 1- көзімізді жұмамаыз. 2- мойынды оңға бұрып, көзімізді ашамаыз, 3- алдыға қарап көзімізді жұмамаыз, 4- мойынды солға бұрып көзімізді ашамаыз. /5-6 рет қайталау/ Б.к.: «Иілгіштер» 2. Аяқтар алишақ қойылған, қолдар жаңда, 1-2 - оң аяқтың тізесін сол бүгін оңға қарай иілеміз, 3-4 – сол аяқтың тізесін солға иілу. /5-6 рет қайталау/ Б.к.: «Балапан қанатын</p>
--	--	--	---	---

		<p><i>Tik - tık - tık - etık</i> <i>Шын - шын - шын -</i> <i>құлақшын.</i></p> <p>Музыка Тақырыбы: «Багдарашам багыт береді» Қызығушылықты ояту. Жұмбак жасасыру. <i>Уи көзді батыр,</i> <i>Жол көрсетер батыл.</i> <i>Уи көзі уи түрлі:</i> <i>Қызыл, сары, жасыл. Бұл не?</i> <i>Багдарашам туралы толық мәлімет беру, түсіндіру.</i></p> <p>Музыка тыңдау: «Багдарашам» (муз. Н. Дүкенбаев, сөзі С. Дүкенбаев). – Әуенде тыңдағанда көз алдына не елестеттің? – Шыгарманың қарқыныңдаі? – Әннің мазмұнында не туралы айтылады? Дауыс жасатыгулары: «Жаңғырық» дауыс жасатыгуын айтуда. Әуеннің күшті және әлсіз бөліктегіне ерекше көңіл бөлу. Күшті бөлігінде «Аууу!» – деп дауыстары қатты шықса, әлсіз бөлігінде ақырын орындау. Ән айтуда: «Багдарашам» (муз. К. Қайым, сөзі Ә. Табылды). – Әннің мазмұны туралы не айтада аласың? – Қарқының тез бе әлде жай орындала ма? Әннің сөзін анық, таза айтуда үйретуде. Қол</p>	<p>қақты» 3. Аяқтарды біріктіреміз, қолдарын кеуде тұсына үстап, 1-3 алақанды жұмып-ашу, 4-6 шынтақты жогары-төмен көтеру, . /5-6 рет қайталу./ Б. қ.: «Айнаны сұрту» 4. Аяқтарды біріктіреміз, қолдарын кеуде тұсына үстап, 1-4 алақанды ашып отырып-тұрып айнаны сұрту құмылын көрсетеміз. 5-6 қолды жогары созып шапалақтаймыз. /5-6 рет / Б.қ.: «Көбелек ұстаяу» 5. Аяқтарын алашақ, қолды жанга созу. Секіріп аяқты біріктіру. Қолды жогары созып, шапалақтау. /5-6 рет қайталу./ Б.қ.: «Серіппе» 6. Аяқтарын біріктіру. Қолдары белде. 1- тізені бүгіп отыру, 2- б.қ. 4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүруге. Адымдан жүргүп. Тыныс алу жасатыгулары: араның дыбысын салу, мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару. Бастапқы қалыпта келу. Козгалыстардың негізгі түрлері... 1. Допты қолденен ысанаға лақтыру 2 м</p>
--	--	---	---

		<p>шапалақтау арқылы әннің ыргагын қабылдауға дағдыландыру. «Бағдаршам» сөзінің екі тілде айтылуын қайталау арқылы естеріне сақтауга ықпал ету: бағдаршам – светофор</p> <p>Мұзыкалық-ыргакты қозгалыс: «Айжан қызы» (Құрманғазы). Би түрін бейнематериалдан көрсету. Ұлттық би элементтерін, би ыргагын есте сақтауга уйрету, қарқынын сезіне мәнерлеп билеу. Вальс, марши жсанрларымен салыстырып, ерекшеліктерін ажыратуға, әуен ыргагына сәйкес қозгалуға баулу.</p> <p>Ой қозгау.</p> <p>Бағдаршам не үшін қажет? Мына суретте жолда жүрүр ережесін бұзғандар бар ма? Қайсысы дұрыс? Таңдаған суретіңді дөңгелекті бояп көрсет. Суреттегі көліктердің қайсысы бағдаршамның қызметін қажет етпейді? Неліктен? Қайсысы қалай қозгалатынын әңгімелеп бер. қорытындылау, бағалау.</p>	<p>қашықтықтан оң және сол қол</p> <p>2. Өрмелейу - дөғаның астына қолдарыңызбен еденге тигізбестен, тузу және бүйірлермен (топтасып) жүрү</p> <p>Бір-біріне параллель екі жолға педагог екі дөғаны қояды, әрқайсысының қарсы жағына толтырылған шарларды (сонымен қатар 5-6 данадағы екі жолға) 40 см қашықтыққа қояды. Балалар екі қатарға тұрады да, оларды көрсетіп, түсіндіргеннен кейін оларды екі бағанга орналастырады. және теңдестіру жаттығуларын сапта орындау.</p> <p>Педагог басты назар аударып, жорғалап жүргендеге балалардың жақсы топтасып, ернеудің жоғарғы жисегіне тигізбеуіне, тепе-теңдік жаттығуын орындау кезінде ауыспалы адыммен, яғни оң және сол аяқпен жүрүіне, тепе-теңдікті сақтап, дұрыс қалыпта болуына назар аударады.</p>
--	--	--	---

					<p>Қимылды ойын: «Аюдың аpanында»</p> <p>Mіндемі: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозғалыс іскерліктерін жетілдіру. Балаларды бір қатарга жинау.</p> <p>Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады.</p> <p>Саптізбекте бір-бірден жүрү (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кепнеуге тырысады. Бір-бірден бағанда жүрү.</p>
Балалармен Жеке жұмыс	Нұрга бөлеп өмірді, Жырга бөлеп көңілді, Жарқыраған сәулелі Күз әуені төгілді.	Келді міне күз, Айнала сары тұс. Керемет, тамаша, Қандай әсем күз.	Дұман толы асқарлы Күз мезгілі басталды. Күз әуені кеп жестті, Әнге бөлеп жастарды.	Жеміс - жиเดк пісті, Қамбага астық тұсті. Қызы жұмыс басталып, Жинап алды жсан салып.	Көктен көзін бір алмай, Қызығылт тартты кәрі құз... Жер қызығын қия алмай, Мауҗырап тұр сары құз...
Серуенге дайындық	Серуенге шығу туралы балаларға түсінідіру жұмыстары. Кімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсінідіру. Серуенге шығу. Балалардың күйн реттілігін бақылау, күйгенде түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды, киімнегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Кім шкафтарын таза ұстай және жинау				
Серуен	Картотека №8 «Жылы жасаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №11 Бақылау: Күнді бақылау.	Картотека №14 Бақылау: ауа-райын бақылау	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»	Картотека №18 Бақылау: Күзгі жапырақтарды бақылау.
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балабақша күн тәртібі туралы әңгімелесу	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	«Бала қауіпсіздігі басты назарда» ата аналармен кеңестер жүргізу	Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырымауларын ескерту.	Баланың тәрбиеси туралы әңгімелесу. балабақшага уақтында келуді айтту.

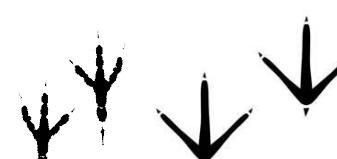
Тәрбиелеу-білімберу процесінің циклограммасы
«Айгөлек» шағын орталығы

Топ: Ересек

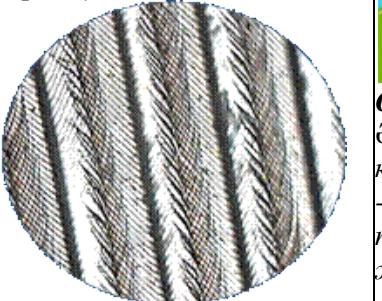
Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың күрылу кезеңі : 20.11 – 24.11.2023ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау. дене қызының өлишеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналга тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда откізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Картотека №10 Танып ал да, атын ата Мақсаты: заттың тұр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.	Картотека №13 «Қайсысы қайда тіршілік етеді?» Мақсаты: суреттен көрген заттарының аттарын тап, олардың қайда өмір сүретінің айтқызы.	Картотека №14 «Дастархан мәзірі» Мақсаты: балаларды тағамдардың жалпы және жеке атауы, ажыратып атайды білуге үйрету.	Картотека №17 «Сөйлемді жалғастыр» Мақсаты: балаларды берілген тапсырманы мүжіяттында орынауға, сөйлемді жалғастыра білуге, сөйлемнің неше сөзден құралғанын айтуда үйретіп, тапқырлыққа баулу.	Картотека №18 «Қайсысы ұнайды?» Мақсаты: суреттен көрген заттарының атын атап, суреттеп, қайсысының ұнайтынын, не үшін ұнаганын айтқызу.
Коммуникативтік дәгдыштарды дамыту					
Таңертенгі жаттығу	Қараша айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасаіп отырып, баланың қимыл-қозғалысын шындау				
Таңғы ас	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішү мәддениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішү. Астан соң беті – қолды жуу.				
Үйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жарқырап күнде ашылды, Айналага ғұл шашылды. Қайырлы күн! Біз нәзік қыздармыз!	Қуанамын мен де, Қуанасың сен де. Қуанайык, достарым, Жарқыраган күнге!	Кел балалар күлейік Күлкі менен түлейік Күлкі көңіл ашаады Күліп өмір сүрейік!	Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз! Күлімдеген күндейміз! Еши уайымды білмейміз	Армысың алтын күн, Армысың көк аспан. Жылуыма жылу қос, Міне менің қолым,

	<p><i>Қайырлы күн! Біз ержүрек ұлдармызы!</i></p>				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	<p>Қызығушылықты ояту Балалар, мен бүгін балабақшага келіп, үстел үстінен хат көрдім. Бізге кім жібергенін білмеймін? Оған қол қойылмаган. Қолтаңбаның орнына жұмбақ жасырган. Бізге хатты кім жібергенін білгілерің келе ме? Олай болса жұмбақты бірге шешейік: Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?» сәбіз мұрын, Қолында сыйыргыш Күннен және ыстықтан қорқады. (қар адам) Хатты оқу: «Сәлем менің кішкентай достарым! Қыс келіп қалды - жылдың ең сүйк мезгілі басталады. Аяз, боран болады. Су қоймалары қатып қалады. Жерді қар басып қалады. Менің ең үлкен уайымым – менің қанатты достарым. Бұл олардың өміріндегі ең қыын кезең. Менің қауырсынды достарыма қыстан аман шыгуға көмектесіңізші!» Балалар, қар адам неге көмек сұрады? Қауырсындары кімдер? Балалар: Бұл құстар. Ой қозғау. АҚТ технологиясымен жұмыс. Мына құстарды анықтайық? - Құстар – ұшуға бейімделген, алдыңғы аяқтары қанатқа</p>	<p>Гажайып сәт «Құстардың дауысы» аудиожазбасы</p> <p><i>Iz қалдырыган не? (құстар) - Қалай болжадық? (аяқ іздері мен қауырсындардан кейін) Бізben бірге қыстаған құстарды қалай атайдыз? Ал бізден ұшып кететін құстарды қалай атайдыз? Балалар, құстар неге жылы жасақта ұшады? - Бүгін қандай құстардың ізі мен қауырсыны қалды? Неліктен? Дәнмен қоректенетін жануарларды құс деп атауга бала ма? Жоқ, көптеген жануарлар астық жейді - кеміргіштер, жылқылар т.б Аңдарды, ұшатын жәндіктерді құс деп атауга бала ма? (Қандай қанаттары бар?) (Жоқ. Құстардан басқа көбелектер, қоңыздар, масалар, жарқанаттар ұшады.) Жұмыртқа салатын жануарлар мен жәндіктерді құс деп атауга бала ма? (жоқ. Құстардан басқа</i></p>	<p>Қызығушылықты ояту Балалар, біздің топқа ауылдагы әжеден хат келіпти. Оның ішінде не бар екенін білгіңіз келе ме? Балалар: Иә. «Сәлеметсіздер ме, құрметті балалар! Қындыққа тап болдым. Мениң жақсы көретін тауығымды қаршыга ұрлап, жасырып қалды. Маган тауықты табуга көмектес» Тәрбиеші: Балалар әжеге көмектесеміз бе? (Иә). Арина әже тұратын ауылға қалай жетеміз? (автобусен, поїзызben) Мен поездге отыруды ұсынамын, ол үшін мына пішіндерден поезд құрастырып алайық. Поезд құрастыру. Аудиодан поезд дыбысы. Балалар, біз де келдік, бұл біздің аялдама. Бізді кім қарсы алып тұр. Әже (АҚТ технологиясынан) Әжениң қолында конверт бар. Қызық, оның ішінде не бар? Мен конвертті ашайын. Балалар, қараңдарши, мұнда не сызылған? Балалар: Құстарды коректендіргіш. Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, тауық неге</p>	<p>Қызығушылықты ояту. Үстелде жұмыртқа үстінде тауық (оныншық) отырады. Шұбар тауық Ұлықбек Есдүллетов Шұбар тауық мұлдем, Жолатпайды барса. Ұясында жүрген Балапаны қанша? Балапанын тауық Кызғанады жаман. Қанатымен жауып, Санатпайды маган. Ой қозғау. Балалар, тауық деген не? Аң ба, құс на немесе жәндік не? Балалар: құс Ал қандай құс? Үй құсы. Тағы да қандай үй құстарын білесіңдер? Балалар, айтыңдарши, үй құстары не жегенде ұнатады? Ал, тауығымызды тамақтандырайық, ол білесіңдер? Балалар, айтыңдарши, үй құстары не жегенде ұнатады? Ал, тауығымызды тамақтандырайық, ол білесіңдер? Балалар, айтыңдарши, үй құстары не жегенде ұнатады? Дид ойын: «Дәндерді ақырат» Шарты: Саусақ моторикасын дамыту мақсатында қалташалардагы дәндерді ақырататы білу. Тауықта тары дәнін тауып беру. Арпа, күріш, тары, фасоль дәндері) Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, тауық неге</p>	<p>Ой дамыту. Үй құстары туралы әңгімелесу</p> <ul style="list-style-type: none"> - Құс қорасынан нені көріп тұрсыңдар?. - Оларды бір сөзben атаңыз. (Құстар). - Бұл қандай құстар? (Бұл үй құстары). - Неліктен олар үй деп аталады? (Өйткені олар адаммен бірге тұрады, адамдар оларды баяғыда қолға үйреткен, қазір оларға қамқорлық жасаіды, - тамақтандырады, емдейді). - Құс қай жерде мекендейді? (Құс ауласында, құс қорасында). - Үй құстары тағы қай жерде өмір сүре алады? (Құс фабрикасында). - Құс бағумен айналысатын адамды қалай атайды? (Құс шаруашылығы, құс қорасы) Ой қозғау. - Тауық тұқымдастының барлық мүшелерін ата. - Суретке қарап, әтешшіт тауықтан айырмашылығы неде, олар несімен үқсас екенін айт? (Тауық пен әтешшіт

<p>айналған, денесі қауырсынмен қапталған -Құстардың басқа жсануарлардан айырмашылығы қандай? тұмсығы, қанаттары, қауырсындары бар -Неліктен құстың тұмсығы бар? Құсқа қанат не үшін қажет? Құстарға қауырсын не үшін қажет екенін білгілерің келе ме?</p>	<p>Олай болса зерттеу жұмысын жүргізейік</p> <p>Тәжірибе №1</p> <p>Құс қауырсындарын зерттеу: «Құстардың қауырсындары қалай орналасады» Біз оны саусақтармен тексереміз. Не байқадың? (тығыз, қатты, үлкен) Жеңіл мә, ауыр ма? -Балалар бір қолдарына қауырсын, екіншісіне тас қояды.</p> <p>Корытынды: Қауырсын жеңіл, тас ауыр. Тасқа, сосын қауырсынга үрле. Не көріп тұрсыз? Тас қозгалмайды, ал қауырсын үшін кетті.. Неліктен? Қауырсын жеңіл. Ал оны не жеңілдемеді?</p>	<p>барлық жәндіктер, құрттар, тасбақалар, жыландар жұмыртқа салады)</p> <p>Тұмсығы бар жсануарлардың құс деп атауга бола ма? (Жоқ, кейбір жсануарлардың да тұмсығы болады, мысалы, платипус).</p> <p>Сонымен, құстарда басқа жсануарларда жоқ не бар? Балалар біраз ойланып, өз бетінше аталаған жсануар қауырсындары жоқ деген қорытындыға келеді.</p> <p>-Дұрыс. Өйткені, Құстардың екінші аты бар: қауырсындар. Құстардан басқа ештегеде қауырсындар жоқ.</p> <p>Бұл оларды басқа жсануарлар мен жәндіктерден ерекшелендіреді.</p> <p>Қауырсындар</p> <p>Бірақ қай қауырсын қызықты, қайсысы әртүрлі, мен оларды зертханамызда зерттеуді ұсынамын.</p> <p>Негізгі болім.</p> <p>№1 тәжірибе.</p> <p>Қауырсынды лақтыру.</p> <p>Сіз не көріп тұрсыз?</p> <p>Қауырсынды лақтырғанда не байқадыңыз?</p> <p>Қауырсын баяу құлайды, ақырын айналады. Өйткені ол өте жеңіл</p> <p>Тәжірибе №2</p> <p>Қауырсынның іші неге бос?</p> <p>Қауырсынның шетін кесіңіз - біз бос орынды көреміз, сіз түсті сымды салып,</p>	<p>тауықты</p> <p>«қоректендіргішке» тығызың қойған шыгар? Қарайық Астық науасынан балалар суреттердің блоктерін тауып, құрастыру.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Балалар, суреттерде нелер бар?</p> <p>Балалар: Әтеш пен балапан, бірақ тауық жоқ.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, қараңдарышы, науаның астында тағы бір конверт жатыр, көреік ішінде не бар?</p> <p>Тапсырма: Жұмбақтарды шешіп, жауабын табыңдар.</p> <p>Орақ құйрық, тарақ бас, Көп үйқыны жаратпас.</p> <p>(Әтеш)</p> <p>Кеудесі қайқаңдан, Жүреді балпаңдан.</p> <p>(Каз)</p> <p>Қық-қық етеді, Кезін жүріп көшиені.</p> <p>Жата қалса орнына, Ақ доп тастап кетеді.</p> <p>(Тауық)</p> <p>Шыгармашилық жұмыс</p> <p>Балаларды топқа болу</p> <p>1-ton: Дайын әтеш суретін мақта</p> <p>2-ton: Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу</p> <p>3-ton: Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу</p> <p>4-ton: Ермексаздан жұмыртқа мүсіндеу.</p> <p>Міне біз толық жұмыстың бітірдік, енді жұмысымызды ары қарай жсалғастырамыз.</p> <p>Біз тауықтың басын жасатқан жұмыртқаларына қол тигізе алмаймыз, әйтпесе балапандар шықпайды.</p> <p>Тәрбиеші: Жұмбақтарды</p>	<p>жұмыртқаның үстінде отырады? Тауық – құс, ал барлық құстар жұмыртқадан пайда болады Бірақ кез келген жұмыртқадан емес, бұл белгілі бір шарттарды, жылу береді, кейін ол балапан шығарады. Тауық балалары қалай аталауда?</p> <p>Шөже.</p> <p>Ой дамыту</p> <p>Балалар, тауық жұмыртқасымен жақынырақ танысып, оның таңғажайып қасиеттері туралы білгіз келе ме?</p> <p>Шыгармашилық үйрек.</p> <p>Балаларды топқа болу.</p> <p>1- Ton:</p> <p>Тауықпен әтешті құрастыру береді, оны адам жейді.</p> <p>2-ton:</p> <p>Балапандарды тұықтың қасына жасасыру</p> <p>3-ton:</p> <p>Тауықтарға мақта таяқшасымен жем салу</p> <p>4-ton:</p> <p>Ермексаздан жұмыртқа мүсіндеу.</p> <p>Міне біз толық жұмыстың бітірдік, енді жұмысымызды ары қарай жсалғастырамыз.</p> <p>Біз тауықтың басын жасатқан жұмыртқаларына қол тигізе алмаймыз, әйтпесе балапандар шықпайды.</p> <p>Тыныс алу жаттығуы</p> <p>«Қауырсынды ұшыру»</p> <p>Дидактикалық ойын:</p> <p>«Кім тапқыр»</p> <p>Жұмбақты шешу:</p> <p>Айдыннан шалқыған Телек көрдім қалқыған.</p> <p>(Үйрек)</p> <p>- Үйрек тұқымдастының барлық мүшелерін ата. Үйректер қалай қозгалады? Олар не</p>
---	--	--	---	--

<p>қауырсындары ауыр болса, құс бұтақтарға отыра алмайды, бұтақтар сынып қалады. Бірақ құстар уақытының көп болған агашиарда ұя салу, ұйықтау, жаулардан қашумен өткізеді.</p>	<p>Тәжірибе №3 Қане, үлкейткіш әйнекпен қауырсынды қарайық. Қарап отырсаңыз, қауырсынның бетін бекіту арқылы мықтап және оңай жалғанатын шығынқы жерлер мен ілмектер бар. Бұл қауырсын дизайнны құсты қолайсыз ауа-райынан қоргайды: қар мен жаңбырдан. Егер ілмек ажыратылса, онда құс оларды тұмсығымен қосады. Сіз қауырсындарын тұмсығымен тазартатын құсты қөрдіңіз бе? <i>Негізі құс қауырсындарын тұмсығымен құлышпен жабады.</i></p>	<p>бос орынды тексеруізге болады. Қауырсын жеңіл, таяқшасы бос, іші қуыс.</p> <p>Тәжірибе № 3. Қауырсындар қайда орналасады?</p> <p>Қауырсынды тер, сен не сезесің? Ауа - Құс қанаттарын қаққанда, қауырсын жүндерін шешіп серпімді түрде серіппелі болады. Бұл қауырсындарды ұшу қауырсындары деп атайды.</p> <p>Микроскоппен қауырсындарды қарастырайық. - Көрдіңіз бе, микроскоптың астында біз таңғаларлық көрініс табамыз.</p> <p>Қауырсын бейнеленген суретті микроскоппен көрсетеу</p>	<p>таптық, енді қайда барамыз? Сәл тынығып алайық</p> <p>Сергіту сәті. Музыкамен «Шөжелерім»</p> <p>Тәрбиеші: Біз демалдық, тауықты іздеуді жалғастыратын кез келді, бірақ қайда барамыз?</p> <p>Бәлкім қаршыға оны үясина тығып қойған шыгар? Ол ұясын қайда салады? Агастана</p> <p>Олар ұя ізден табады, ұяды тауықты тығып қойған.</p> <p>Тәрбиеші: Міне, балалар, тауықты таптық. Оны әжеге қайтараійық.</p> <p>Әжеге тауықты алып беру.</p> <p>Әже балаларға рақмет айтады.</p>	<p>Тауықтың балапаны</p> <p>Ертай Ашықбаев</p> <p>Бұл балапан қандай мықты,</p> <p>Жұмыртқаны жарып шықты.</p> <p>Шыға салып ерінбеді,</p> <p>Жемін өзі теріп жеді.</p> <p>Бірақ бізде тауықтар шықпайтын басқа тауық жұмыртқалары бар, бірақ біз олармен нақты галымдар сияқты әртүрлі эксперименттер жасаі аламыз. Ол үшін арнайы форманы киіп, зертханага баруымыз керек.</p> <p>Балалар алжасапқыш киеді,</p> <p>Педагог қоржынынан тауық жұмыртқаларын таратады.</p> <p>№1 тәжірибе</p> <p>«Тауық жұмыртқасының сыртқы белгілерімен танысу»</p> <p>Балалар, жұмыртқага қараңдарши. -жұмыртқаның түсі қандай?</p>	<p>істей алады? (Үйректер жүре алады, жүзеге алады, сұғиді, ұша алады.) Үйректердің шиуына не көмектеседі. Үйректердің дene болған атаңыз. (Қанат үйректерге шиуга көмектеседі.) Ал үйректердің жүзуіне не көмектеседі? (Үйректер жүзуге көмектесу үшін табандарын пайдаланады: олардың саусақтарын байланыстыратын арнайы жүзу қабықшалары бар, соның арқасында үйректер суды табандарымен қайтарады, кішкентай ескектермен ескек есу сияқты).</p>
<p>Ал біздің алдымында қандай қауырсындар жатыр? Мамық кішкентай, үлпілдек, жіңішке, түктері бір-біріне қосылмаған, жіңішке таяқша Неліктен құсқа мұндағы қауырсын керек? Мамық қауырсын құсты жылды ұстауда қызмет етеді. Олар денесінде, басында, қанаттарында, аяқтарында кездеседі.</p> <p>Корытынды: Қауырсын құстардың әшекейі гана емес. Құстардың тіршілігінде</p>	<p>Бәрімізге белгілі, қауырсынның ортасында шыбық бар. Осы шыбықтың әр бүйірінен көптеген ұсақ жүндер шыгады. Әртүрлі жұмсақтық пен өлимелегі жүндерді көруге болады. Сонымен қатар микроскоппен гана көруге</p> 	<p>Ой дамыту. Әже тауықты неге жақсы көрді, неге іздейді? -Үй құстарының қандай пайдаласы бар? (Ет пен жұмыртқа береді) -Оларға қалай қамқорлық жасауға болады? (Оларды тамақтандырады және суарады) Әженің тауығына дән жасап берейік</p> <p>Дидактикалық ойын: «Тауыққа дән»</p> <p>Шарты: Сары ермексаздан дән жасау.</p> 	<p>Тәжірибе алаңы қолыңызды жайылған саусақтарыңызбен сүйдисіна салып, қолыңызды суға батырыңыз. Содан кейін дәл солай жасаңыз, бірақ саусақтарыңызды қолыңызбен басыңыз. Қандай жағдайда қол суды құштірек қайтарады?</p>	<p>Тәжірибе №2 «Шикі жұмыртқаның күрамы»</p> <p>Тәрбиеші. Балалар</p> 	

<p>қауырсын өте маңызды рөл атқарады. Біріншіден, мамықтар мен қауырсындар жылуды сақтайды, сондықтан көптеген құстар солтүстіктің өте қатал жағдайында да қыстайды. Екіншіден, қауырсын құстарды сұықтан, ылғалдан, желден сақтайды, жылуды жоғалтпайды.</p>	<p>болатын көптеген кішкентай, кішкентай мамықтар бекітілген. Бұл таяқшалар ілмектер арқылы бір-бірімен байланысқан.</p> <p>Ілмектер оңай қосылады, қауырсының бетін бекітеді, ал егер олар ілмексіз болса, онда құс оларды тұмсығымен байланыстырады.</p> <p>Микроскоппен</p>	<p>Тақпақ</p> <p>Үйімізде тауық көп. Үйрек, Қаз да жетеді. Жұмыртқа олар тауып көп,</p> <p>Бізді қарық етеді. Бәрін жинап аламыз, Арапап шөп, қораны.</p> <p>Ыдыска әкеп саламыз, Тәрбиеші: Балалар, әже сендерден тағы да</p>	<p>жұмыртқаны ақырын алып, жарып ыдысқа құяды. Балалар, қараңдар, ортасында не бар? Қандай сарысы? (сары, дөңгелек). Сарысының айналасында не бар? Қандай ақуыз? (сұйық, молдір). Байқап көрейік, сарысын қасықпен тесіңіз.</p> <p>Не болды? жарылды, төгілді. Сонымен, шиғи жұмыртқаның сарысы жұқа пленкадағы сұйықтық болып табылады. Балалар, жұмыртқаның қабығына қараңдарши. Ол қандай? Оны сындырып көрейік.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, біз тауық жұмыртқасымен таныстық. Бірақ мен таңажақтайп қасиеттері туралы айтып беруге беремін. Ол үшін бізге аздан демалу керек. Мен сендерге кішкентай тауықтарға айналуды ұсынамын, ал мен тауық боламын.</p> <p>Сергіту сәті (денешын) «Мениң балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен)</p>	<p>Саусақтарыңызды түйгенде қолыңызды қандай құстың табанына ұқсаттыңыз?</p> <p>- Енді үйректердің табанында неліктен қабықша бар екенін түсіндің бе?</p> <p>- Тағы қандай құстардың жүзетін қабықшалары бар? (Қаздарда.)</p> <p>Суда жүзе алатын құс, ол қандай құс? (Бұл суда жүзетін құс)</p> <p>- Үйректер қалай қоректенеді, қандай астық, шөп, құрт, үлулар, жәндіктер; сүңгіп жүргенде олар судан әр түрлі қорек алады .Бұлар қоректі құстар.) Тауықтар, қаздар, құркетауықтар да қоректілер.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Тауықтарды 5-ке дейін санау»</p>
<p>Казір терезеге қарасақ, қандай құстарды көреміз?</p> <p>Қыстайтын құстарды</p> <p>Дид ойын: «Қыстайтын құстармен пен қоныс аударушылар»</p> <p>Шарты: Қыс және көктем агашиарының орналасуы: Ойында педагог әдейі қате жібереді. Балалар қатені байқап, оны дәлелдеу керек.</p> <p>Балаларды 2-топқа бөлу.</p> <p>1-top: Қысқы агашиарды құрастыру</p> <p>2-top: Көктем агашиарын құрастыру.</p> <p>Сендердің үстелдеріңде құстардың суреттері бар. Біреуін алып, құстың атын есте сақтаңыз. Ойланып, онын қай агашиқ ұшып, қона тынын тауып жәпсір.</p> <p>(балалар тапсырманы орындаиды).</p> <p>Жұмысты тексеру:</p> <p>Жапырақтары бар көктемгі агашиты көрейік.</p> <p>Устінде қандай құстар отырады? (көшіп-қон)</p> <p>Казір қоныс аударатын құстар қайда? Неге біз оларды қысқы</p>	<p>қауырсындарды қайта қарау, суретте көргендерін микроскоптагы суретпен салыстыру.</p> <p>Бір кездері өте мұқият адамдар мұны көріп, наизагай ойлан тапты.</p> <p>Тәжірибе №4</p> <p>Шыбын қауырсынымен салыстыру.</p> <p>Тағы қандай қауырсындар бар?</p> <p>Мамық кішкентай, улпілдек, жінішке, түктөрі байланыспаған, таяқшасы жінішке</p> <p>Қауырсынды салыстыру</p> <p>Мамық қауырсынды шыбын қауырсынына салып, көлемі бойынша салыстырамыз.</p> <p>Қайсысы артық?</p> <p>Содан кейін біз қолдың жүргіземіз - жұмсақ.</p> <p>-Қалай ойлайсыңдар, құсқа неге мұндай қауырсын керек?</p> <p>Мамық қауырсын құсты жылы ұстауга қызмет етеді. Денесінде, басында, қанаттарында, табанында орналасқан</p>	<p>Ой қозғау.</p> <p>Біз Тәжірибе арқылы қайнатылған және шиғи жұмыртқаның қай жерде екенін анықтайық.</p> <p>Тәжірибе</p> <p>Жұмыртқаны айналдыру керек, егер ол тұсқен болса айналады, ал егер ол шиғи болса, онда ол айналмайды.</p> <p>Сөздік жұмыс: айналады, сарыуыз, ақуыз.</p> <p>-Балалар тәжірибе жасап, пісірілген жұмыртқаны тауып, әжесінің себетіне салады.</p> <p>Тәрбиеші: Ал, балалар, біз әжеге көмектестік не? (Иә). Ал енді біздің балабақшага қайтатын кез келді.</p> <p>Поездың аудио дыбысы.</p>	<p>түрлі жағынан айналады. Балалар, қаралады. Олар тауықтарға айналуды ұсынамын, ал мен тауық боламын.</p> <p>Сергіту сәті (денешын) «Мениң балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен)</p> <p>№3 тәжірибе</p> <p>«Шиғи немесе қайнатылған жұмыртқа»</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, менің тарелгіме қараңдарши жұмыртқа жастыр. Нешеу? (екі) Бір жұмыртқа шиғи, екіншісі қайнатылған. Айтыңыз, олар қалай үқсас? Және олар қалай ерекшеленеді? Сыртқы белгілері бойынша пісірілген</p>	<p>Саусақтарыңызды түйгенде қолыңызды қандай құстардың суреттерін көріңіз? (Алар көрініп, шиғи жағынан айналады. Балалар, қаралады. Олар тауықтарға айналуды ұсынамын, ал мен тауық боламын.)</p> <p>Суда жүзе алатын құс, ол қандай құс? (Бұл суда жүзетін құс)</p> <p>- Үйректер қалай қоректенеді, қандай астық, шөп, құрт, үлулар, жәндіктер; сүңгіп жүргенде олар судан әр түрлі қорек алады .Бұлар қоректі құстар.) Тауықтар, қаздар, құркетауықтар да қоректілер.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Тауықтарды 5-ке дейін санау»</p> <p>Құйрығы – желпілдек, тұмсық – ілмектей, Бұл құсты құркетауық деп атайды.</p> <p>Ол өрескел, күшті, маңызды, Онымен бәрі бірдей дос бола бермейді.</p> <p>- Құркетауық қалай суреттегелген?</p> <p>Құркетауықтың</p>

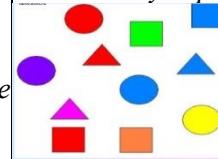
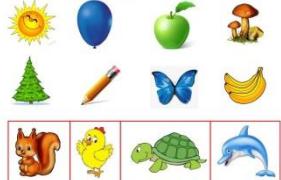
<p>серуенде көрмейміз? -Олар неге кетіп қалды? Ал енді қысқы агашта отырған. құстарды қарастырайық Оның үстінде қандай құстар бар?</p> <p>Тәрбиеші: Неліктен қыстайтын құстар қоныс аударатын құстар сияқты бізден жылы жақса ұшып кетпеді? (балалардың жасаударының тыңдау)</p> <p>Қыстайтын құстар жидектермен, тұқымдармен, шишикалармен қоректенеді, тіпті қыста қорек таба алады. Сондықтан олар қыста біzben бірге қалады!</p> <p>Жарайсыңдар! Қысқы құстарды жақсы білесіндер.</p> <p>Ой қозғау. Қыста құстардың өмірі туралы көбірек білу үшін мен олар туралы фильм көруді ұсынамын. Қандай құстар туралы фильм көрдіңдер? Фильмде көрген құстарды ата.</p> <p>Қыстайтын құстар</p> <table border="1" data-bbox="354 1024 765 1246"> <thead> <tr> <th>ҚЫСТАЙТАНЫҢ ҚҰСТАР</th> <th>ҚҰСТАР</th> <th>ЖЫЛ ҚҰСТАРЫ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Возомылдақ</td> <td>Сүмірткіш</td> <td>Кызылқұс</td> </tr> <tr> <td>Шашынша</td> <td>Шашынша</td> <td>Каратортай</td> </tr> <tr> <td>Үй төртін</td> <td>Көшімшымы</td> <td>Бал</td> </tr> <tr> <td>Көлтеп</td> <td>Ала карға</td> <td>Айдары</td> </tr> <tr> <td>Саломрең</td> <td>Көктене күс</td> <td>Ташшымшымы</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Зылмараң</td> </tr> </tbody> </table> <p>Қыста құстар қалай өмір сүреді? (таңертенген кешіке дейін қыстайтын құстар бір маңызды іспен айналысады). Қалай ойлайсыңдар, немен айналысады? Балалар - (Олар тамақ іздейді)</p>	ҚЫСТАЙТАНЫҢ ҚҰСТАР	ҚҰСТАР	ЖЫЛ ҚҰСТАРЫ	Возомылдақ	Сүмірткіш	Кызылқұс	Шашынша	Шашынша	Каратортай	Үй төртін	Көшімшымы	Бал	Көлтеп	Ала карға	Айдары	Саломрең	Көктене күс	Ташшымшымы			Зылмараң	<p>Дид ойын: «Қай қауырсын жесең!» Алақанға салып, қауырсынды үрлеу. Балалар үрлейді - қайсысы алысырақ ұшады - мамық па, қауырсынба ?</p> <p>Кортынды: Мамық үлпілден тез ұшады.</p> <p>Ой қозғау. Суда жузетін құстардың қауырсындары неге суланбайды деп ойлайсыңдар?</p> <p>Өйткені, олардың арнайы май безі бар және құстардың өздері тұмсығымен қауырсындарды майлайды.</p> <p>Эксперимент жасау.</p> <p>Тәжірибе № 5 -Сенде шыбын қауырсыны бар, үстіне су құй.</p> <p>Құстардың қауырсындарына осылайша су ағызады. Сондықтан қауырсындар суланбайды!</p> <p>Біз бүгін зертханада не блідік?</p> <p>- Құс қауырсындарының қалай орналасатыны және олардың мақсаты туралы блідік. Біздің зертханада қауырсындарды зерттей отырып, біз қорытынды жасаі аламыз - құстарға қауырсын не үшін қажет? Құстың ұшып кетуіне, ауда қалуына, ылғалдан қорғауга, жылдитуга көмектеседі.</p> <p>- Құстар күнде қауырсындарына күтім жасайды, қауырсындарын</p>	<p>Балабақшага келу. Нәтиже. Балалар, біз балабақшага қайтып келдік, саяхаттан қандай жаңа және қызықты нәрселерді білдіңіз?</p> <p>Тауықтың балапаны Ертай Ашықбаев Бұл балапан қандай мықты, Жұмыртқаны жарып шықты.</p> <p>Шыға салып ерінбеді, Жемін өзі теріп жеді. Қондырып ап алақанға, Жем беремін балапанға.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p>	<p>жұмыртқаны шикіден ажырату мүмкін емес екен. Қалай анықтауға болады деп ойлайсыңдар?</p> <p>Тәрбиеші. Балалар, тыңдаңдар, есте сақтаңдар!</p> <p>Жұмыртқа қайнатылған кезде, ол жақсы айналады, өйткені жұмыртқаның барлық мазмұны пісірілген және қатты күйде.</p> <p>Жұмыртқаны қайнатпаган кезде, ол айналдырмайды, өйткені жұмыртқаның мазмұны сұйық күйде болады және жұмыртқаны босатуға мүмкіндік бермейді. Тексерейік? Мен жұмыртқаны табақча айналдырамын, ал сендер оның піскен, піспегенін екенін айтасыңдар.</p> <p>Тәрбиеші: тәрелкедегі жұмыртқаларды бір-бірден бұрады. Балалар өз болжамдарын айтады.</p> <p>Тәрбиеші. Дұрыс істегенімізді тексерейік. пісірілген жұмыртқаны алып, оны тазарту. Тазалау кезінде жұмыртқаның қабығы қалай ашилады . Ашу оңай болса қандай болады? (нәзік).</p> <p>Кортынды. Қайнатылған жұмыртқаның құрамы қандай? Қатты. Жұмыртқаның ішінде не бар? Белок, ортасында не бар? сарузы Сарысы қандай? (дөңгелек, тұмас, сары).</p>	<p>сыртқы түрін сипаттау.</p> <p>Күркетауықтың басы, денисі , аяғы, құйрығы, қанаттары қандай екенін айтыңыз.</p> <p>(Күркетауықтың басы кішкентай, қызыл терісімен жабылған, тұмсығы ілген, үлкен қызыл сақалды, қүшті ұзын аяқтары бар (табан), қауырсыннан жасалған үлкен әдемі құйрық, күркетауық қанаттары үлкен желтуіш сияқты ашилады)</p> <p>Күркетауық үшпайтын, суда жүзбейтін, әр жерден қоректенетін құс. шөпті, жасырақтарды, көк пиязды жақсы көреді, сонымен қатар бақша зиянкестерін жейді.</p> <p>- Қаздар тұқымдастының барлық мүшелерін ата.</p> <p>Қаздар қандай дыбыстар шығара алады? Олар не істеп жасыр? (Қаздар: ғұқ- ғұқ деп айқайлайды;</p>
ҚЫСТАЙТАНЫҢ ҚҰСТАР	ҚҰСТАР	ЖЫЛ ҚҰСТАРЫ																							
Возомылдақ	Сүмірткіш	Кызылқұс																							
Шашынша	Шашынша	Каратортай																							
Үй төртін	Көшімшымы	Бал																							
Көлтеп	Ала карға	Айдары																							
Саломрең	Көктене күс	Ташшымшымы																							
		Зылмараң																							

<p><i>Иә, қыста құстардың негізгі әрекеті қорек іздеу болып табылады. Қыста күн қысқа, тез қараңғы болады, қараңғыда тамақ табылмайды.</i></p> <p><i>Сондықтан құстар күнмен бірге тұрып, күні бойы тамақ іздейді.</i></p> 	<p><i>мұқият тазартады, кірден тазартады.</i></p> <p>Шыгармашилық орталық Балаларды топқа бөлу.</p> <p>1-mon: Дәстүрден тыс әдістер арқылы трафаретпен құс бейнесін салып, губкамен бояу.</p> <p>2-mon: Құстарға жемсауым құрастыру</p> <p>3-mon: Құстарды жемсауытқа жасапсыру.</p> <p>4-mon: Құстарға ермексаздан жем жасап, жемсауытқа салу.</p> <p>Корытынды: Біз бүгін қауырсындарға көп тәжірибе жасадық. Құстар туралы көп мәглұмат алдық. Біз серуенде құс коректендіргішінде кездесіп, бізben бірге қыстап қалатын құстардың нені көбірек жегенди жақсы көретінін білеміз.</p>	<p>Денешынықтыру</p> <p>Негізгі болім:</p> <p>Жалпы даму жастығулары</p> <p>Б.к.: «Басты айналдыру»</p> <p>1. Аяқтары иық мөлшерінде. Денені тік ұстап, лентта төмөнде тік тұрып, қолды белге ұстай керек, 1-2-3-4 есебінде басты оңга қарай, содан соң келесі жаққа айналдыру керек. /5-рет /</p> <p>Б.к.: «Шеңбер»</p> <p>2. Аяқтары алақ қойылған, оң қолдагы лентаны 1-2 деп санағанда алдымен екі жсанға, содан соң алға, қайтада екі жсанға, содан соң артқа қолмен кең шеңберлер жасау керек; 3 - 4 есебінде алға қарай. /5 рет қайталау./</p> <p>Б.к.: «Лентаны жасыр»</p> <p>3. Аяқтары иық жалпақтығында, ленталар жанды, алдыға еңкейіп, ленталарды артқа созу «жасасырдым» деп айтуда, шалқайып, қолды алдыға созу «міне-міне» деп айтуда. /5 рет қайталау./</p> <p>Б.к.: «Жогарыда-төмөнде»</p> <p>4. Аяқтарын алақ қою, ленталар қолда. Лентаны жогары созып «жогарыда» деп айтуда, төмөнде түсіріп «төмөнде» деп айтуда. / 5-брем қайталау./</p> <p>Б.к.: «Лентаны іту»</p>	<p>Тәрбиесі. Балалар, сендер нағыз ғалымдар сияқты көптеген эксперименттер жасадыңдар.</p> <p>Денешынықтыру</p> <p>Негізгі болім:</p> <p>Жалпы даму жастығулары</p> <p>Б.к.: «Басты айналдыру»</p> <p>1. Аяқтары иық мөлшерінде. Денені тік ұстап, лентта төмөнде тік тұрып, қолды белге ұстай керек, 1-2-3-4 есебінде басты оңга қарай, содан соң келесі жаққа айналдыру керек. /5-рет /</p> <p>Б.к.: «Шеңбер»</p> <p>2. Аяқтары алақ қойылған, оң қолдагы лентаны 1-2 деп санағанда алдымен екі жсанға, содан соң алға, қайтада екі жсанға, содан соң артқа қолмен кең шеңберлер жасау керек; 3 - 4 есебінде алға қарай. /5 рет қайталау./</p> <p>Б.к.: «Лентаны жасыр»</p> <p>3. Аяқтары иық жалпақтығында, ленталар жанды, алдыға еңкейіп, ленталарды артқа созу «жасасырдым» деп айтуда, шалқайып, қолды алдыға созу «міне-міне» деп айтуда. /5 рет қайталау./</p> <p>Б.к.: «Жогарыда-төмөнде»</p> <p>4. Аяқтарын алақ қою, ленталар қолда. Лентаны жогары созып «жогарыда» деп айтуда, төмөнде түсіріп «төмөнде» деп айтуда. / 5-брем қайталау./</p> <p>Б.к.: «Лентаны іту»</p>	<p>олар: «и-и-и» деп ысқырады.) Қалай ойлайсыңдар, қаз қай кезде ысқырады? (Ол ашуланғанда, қауіп төнген жағдайда өзіне немесе балапандарына қауіп төндіргенде.)</p> <p>- Қаз тағы қалай қорғана алады?</p> <p>Қаз аяқтарын қысып, қылмыскерді қанаттарымен ұрып-созу мүмкін. Басқа құстар, мысалы, әтеш немесе үйрек өзін қалай қорғайды? Әтеш айбат шегеді, үйрек шымшип алады.</p> <p>«Қаз ашулы» психогимнастика</p> <p>Қаз қалай қозгалады? (Қаз жүреді, жүгіреді, жүзеді.) Демек, қаз ... суда жүзетін құс.</p> <p>Қаздардың қандай пайдасы бар? Қаздар өте қоректік ет, жұмыртқа, май, мамық және қауырсын береді.</p> <p>Шыгармашилық бұрыш</p> <p>Өз еркімен жұмыс.</p> <p>4. Рефлексия</p> <p>-Бүгін не туралы әңгімелестік?</p>
--	---	--	--	---

<p>Құстарға тәттілер жасау. Ермексаздың әр түрлі түстерінен құстарға тәттілер жасау. Педагог құстарға арналған тәттілерді кезең-кезеңімен дайындауды көрсетеді Тәрбиесі: Сонымен құстарға арналған тәттілер дайын. Біз құстарға тәттілерді беру ушін серуенге шығамыз. Олар біздің тәттілерден дәм татып, үшіп, басқа құстарға балабақшада қандай мейірімді балалар өсіп жасақанын айтуды көрсетеді.</p> <p>Көртынды Балаларды мадақтау.</p> <p>Музыка Тақырыбы: «Спорт – біздің досымыз» жасауга болатынын сұрау. Шыгарманың күшті, алсіз бөліктерін ажыратуға үрету. Дауыс жастығулары: «Тойбастар» (муз. Д. Нұрпейісова). Күйдің негізгі әуенін «ләй» буынында орындау. Терең дем алып, дауысты еркін шығаруга үрету. Сегіздік, оналтылық ноталарды орындау ерекшеліктеріне көніл аудару. Ән айту: «Аяқдопыш» (муз. Т. Кулінова, сөзі. Б. Тобаяқов). Әннің сипатына көніл аудару. Қандай көніл күйде жазылған? Әннің мазмұны не туралы? Спортың бұл түрлін бұрын естігенің бар ма? Өздерің бұл ойынды ойнап көрдіңдер ме?</p> <p>Музикалық-ыргакты қозғалыс:</p>	<p>қарай иілеміз, 3-4 – сол аяқтың тізесін сәл бүгін солға иілу. /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б.қ.: «Балапан қанатын қақты» 3. Аяқтарды біріктіреміз, қолдарын кеүде тұсына ұстап, 1-3 алақанды жұмып-ашу, 4-6- шынтақты жогары-төмен көтеру, . /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б. қ.: «Айнаны сұрту»</p> <p>4. Аяқтарды біріктіреміз, қолдарын кеүде тұсына ұстап, 1-4 алақанды ашип отырып-тұрып айнаны сұрту қимылын көрсетеміз. 5-6 қолды жогары созып шапалақтаймыз. /5-6 рет /</p> <p>Б.қ.: «Көбелек ұстай»</p> <p>5. Аяқтарын алашақ, қолды жанга созу. Секіріп аяқты біріктіру. Қолды жогары созып, шапалақтау. /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б.қ.: «Серіппе»</p> <p>6. Аяқтарын біріктіру. Қолдары белде. 1- тізені бүгін отыру, 2- б.қ. 4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүрү.</p> <p>Адымдан жүрү.</p> <p>Тыныс алу жастығулары:</p> <p>араның дыбысын салу, мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару. Бастапқы қалыпта келу.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлері...</p> <p>1. Допты көлденең нысанага лақтыру 2 м</p>	<p>5. Аяқтарын алашақим қойып, тізе бүгу. Ленталар төменде. Орнынан тұрып, лентаны жоғары көтеріп, лентаны ілу қылын жасау «ілдім» деп айтуды. /5-6 рет қайталау./</p> <p>Б.қ.: «Балерина»</p> <p>6. Аяқтарын біріктіру. Ленталар жаңада. 1- оң аяқты оң жаққа көтеру, сол қолды жогары көтеру. 2- б.қ. 3- сол аяқты сол жаққа көтеу, оң қолды жогары көтеру. (5-6 рет қайталау.)</p> <p>Б.қ.: «Көңілді ленталар»</p> <p>7. Аяқтарын алашақ қою, ленталар жаңада; аяқты көтеріп жүріп секіру. «Ля-ля-ля» деп айтуды. (10-15 секунд)</p> <p>4 звенодан бір саппен шеңбер бойы жүрү. /ленталарды себетке салу/ шеңбер бойы жүрү. Маршпен жүрү.</p> <p>Тыныс алу жастығулары: Бала этеш қанат қағады. Қолды бос жіберіп, тік тұрамызыз. Қолымызды жогары көтеріп, жанымызға ұстап, жамбасқа қойып қанат қағамыз. Демді ішке тартып, «ку-ка-ре-ку» деп шақыру. мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару.</p> <p>Негізгі қимыл – қозғалыс жастығулары</p> <p>1. Қолына доп ұстап жанымен жүрү – қолға доп ұстап бір жанымен адымдаи</p>	<p>- Ең көп есінде не қалды?</p>
---	--	---	----------------------------------

<p>«Лентамен жаттыгулар» (муз. Д. Шостакович (вальс). Вальс ыргағында ленталармен созылмалы қимылдар жасау. Лентаны жоғары-төмен көтеріп, түсіру, оңға-солға бұлғап мәнерлі қозгалыстар жасау. Вальс әugenінде екпінге ілесіп қимылдау. Ұлттық ойын «Аққу-қаздар»</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Саған спорттың қай түрі үнайды? Неліктен? Суреттегі аяқ доптыларга өздеріне лайықты доптарын сыйық арқылы қос. Мәнерлі би қозгалыстарын доппен, таяқшамен, таспалармен жасайды.</p> <p>қорытындылау, бағалау.</p>	<p>қашықтықтан оң және сол қол</p> <p>2. Өрмелеу - дөганың астына қолдарыныңбен еденге тигізбестен, түзу және бүйірлермен (топтасып) жүруге</p> <p>Бір-біріне паралель еki жолға педагог еki дөганы қояды, әрқайсының қарсы жасына толтырылған шарларды (сонымен қатар 5-6 данадағы еki жолға) 40 см қашықтықта қояды. Балалар еki қатарға тұрады да, оларды көрсетіп, түсіндіргеннен кейін оларды еki бағанға орналастырады. және төңдестіру жаттыгуларын сапта орындау.</p> <p>Педагог басты назар аударып, жорғалап жүргенде балалардың жақсы топтасып, ернеудің жоғарғы жисегіне тигізбеуіне, тепе-төңдік жаттыгуын орындау кезінде ауыспалы адыммен, яғни оң және сол аяқпен жүргүіне, тепе-төңдікті сақтап, дұрыс қалыпта болуына назар аударады.</p> <p>3 болім.</p> <p>Қимылды ойын: «Аюдың аpanында»</p> <p>Міндеті: балалардың сөздік қорын дамыта отырып, қимыл-қозгалыс іскерліктерін жетілдіру.</p>		<p>жүруге, содан кейін артымен бұрылып допты алып кері жүруге, содан кейін қайта бері бұрылу.</p> <p>2. 5 метр қашықтықта еki тізе арасына доп қысып секіру.</p> <p>Нұсқау – еki тізені біріктіріп, қолды барынша сермей отырып қос аяқпен қареу.</p> <p>Аралығы 1 метр қашықтықта біr қатарға орналастырылған кедергі заттар арасымен оң және сол қолмен доп домалату.</p> <p>Нұсқау – саусақтарға қатты күш салмай допты итеру.</p> <p>Қимыл-қозгалыс ойын:</p> <p>«Жылдам доп»</p> <p>Оң және сол қолмен кезекпен допты жерге согу.</p> <p>Нұсқау – доптың үстінен саусақтарды жаза отырып алақанмен жеңіл согу.</p> <p>«Қызыл ала, сары доп Секіресің шаршамай.</p> <p>Жиі-жій ойнақтап, Қайта жерге түсесің.</p> <p>Тарс-тарс етіп тағы да Секіресің биікке.</p> <p>Жете алмайсың бірақ та, Бәрібір қолға түсесің!</p> <p>Ойынды аяқтау .Балаларды біr қатарға жинау.</p> <p>Саптізбекке біr-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте біr-бірден жүруге (бірінен кейін біrі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен</p>
---	---	--	---

		<p><i>Балаларды бір қатарға жинау. Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден жүргү (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады. Бір-бірден бағанда журу.</i></p>		<p><i>Шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).</i></p>	
Серуенге дайындық	Кііну: Серуенге шыгу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс күйдегі қадағалау, қатармен жүргүгө дагдыландыру.				
Серуен	Картотека №11 Күнді бақылау.	Картотека №13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.	Картотека №14 Ауа-райын бақылау	Картотека №17 Күз көрінісін бақылау	Картотека №19 Жаңбырды бақылау.
Серуеннен оралу	<p><i>Ойын- жаттығу Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамга қол созамыз.</i></p> <p><i>Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза үстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.</i></p> <p><i>Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.</i></p>				
Түскі ас	<p>Ойын- жаттығу : <i>Ас ішер кезде, Сөйлемейміз, құлмейміз Астан басқа өзгені Ойламаймыз білмейміз.</i></p> <p>Сиқырлы сөз: "Астарыңыз дәмді болсын!"</p>				
Құндізгі үйқы	<p><i>Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындал жатуды дагдыландыру, улгере алмаган достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау</i></p>				
Біртіндеп үйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Жаттығу кешені №6 Балалар тұраілық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.	Жаттығу кешені №7 Балапандар тұраілық Көзімізді ашамыз Жан-жасақа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.	Жаттығу кешені №8 Үйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жасымызга қарайық Төсектен біз тараіық	Жаттығу кешені №9 Үйқыдан біз тұраілық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұраіық	Жаттығу кешені №10 Көзімізді ашайық Аунап, құнап алайық , Самал жесел бізге жеселісін, Үйқымызды ашайық
Үйқы ашар жаттығу картотекасынан					
Бесін ас	<p><i>Қолдарын сабындал жуып, өз сұлгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дагдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дагдыландыру.</i></p>				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар	Қызығушылықты ояту . Үкіден хат келу. Құрметті балалар мен күндіз үша алмаймын, ал сендер түнде үйқыда жатасыңдар, сондықтан хат жіберіп	Дид ойын: «Пішіндерді ажырату» Шарты: Геометриялық түшіндерді сипаттау, салыстыру, үшбұрыш түшінді, басқада түшіндердің	Логикалық тапсырмалар орындау. I. Торғайларды санайық Агастан 2 торғай қонып тұр еді, Ала мысықты көріп	Дид ойын: «Биік ,аласа» Шарты: Қай агаши биік , ал агаши аласа?	Дид ойын: «Не артық»

<p>карау және тағы басқа әрекеттер)</p> <p>білімдеріңді тексергім келеді.</p> <p>1- тапсырма: Дидактикалық ойын: «Барлығы нешеу?» Тиінда неше саңырауқұлақ бар? 1</p> <p>Kірінде неше саңырауқұлақ бар? Бір алма бар. (Осылан кейін тағы бір алманың суретін алып, бір алманы қоссақ қанша алма болады?) - Балалар, бір алмага және бір алма қостық. Содан неше алма шықты.</p> <p>2-тапсырма: Коянның қолында неше сәбіз бар?</p> <p>Барлығы неше сәбіз? Дұрыс 2 сәбіз Балаларды мадақтау.</p> <p>3-тапсырма: «Сиқырлы пішіндер» Пішіндерден әр түрлі құрастыру жұмысын жасаңдар</p>	<p>ішінен табу керек.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Алмаларды санаймыз» - Алма қандай пішінге үксайды? - Тақтада қанша алма бар? Бір алма бар. (Осылан кейін тағы бір алманың суретін алып, бір алманы қоссақ қанша алма болады?) - Балалар, бір алмага және бір алма қостық. Содан неше алма шықты.</p>	<p>1 тортай ұшып кетті Агастана қанша тортай қалды? 2 .Мирастын өзінде 1 алма болды, әжесі оған базардаң 1 алма сатып әперді Мираста қанша алма болды? 3.Кірпі орманда өзіне 2 саңырауқұлақты теріп алды. 1 саңырауқұлақты тиінге сыйлайды Кірпіде қанша саңырауқұлақ қалды? 4.Адамда неше көз бар?(2)</p> <p>Музыка Тақырыбы: «Спорт – біздің досымыз» жасауга болатынын сұрау. Шыгарманың күшті, әлсіз боліктерін ажыратуға үйрету. Дауыс жаттығулары: «Тойбастар» (муз. Д. Нұрпейісова). Күйдің негізгі әуенін «ләй» буынында орындау. Терең дем алып, дауысты еркін шыгаруға үйрету. Сегіздік, оналтылық ноталарды орындау ерекшеліктеріне көніл аудару.</p> <p>Ән айту: «Аяқдолышы» (муз. Т. Кулінова, сөзі. Б. Тобаяқов). Әннің сипатына көніл аудару. Қандай көніл күйде жазылған? Әннің мазмұны не туралы? Спортың бұл түрін бұрын</p>	 <p>Дидактикалық ойын: «Заттарды түсімен топтастыр» Шарты: Сызық арқылы түстерді қосу. </p> <p>Кімділ-қозгалыс ойыны: «Автомобиль мен тортайлар» Мақсаты: Балалар жүргүру мен жүгіру және секіруге дағдыланады</p> <p>Күтілемін нәтижесі: Балалар әр түрлі бағытта және әртүрлі секірудің түрлерін үрненеді.</p>	 <p>Суретпен жұмыс: -Ненің суретін көріп тұрмыз?</p> <p>-Коянның қолында неше шар? -Мысықтың қолында неше шар бар? -Шардың түстері қандай? -Шардың пішіндері қандай? Логикалық есептер -Дүккеннен анам 2 доп алып келді, оның біреуін ініме бердім. менде неше доп қалды? (1) -Коянда неше құлақ бар?(коянның суретін көрсету) -Колда қанша саусақ бар? Баріміз біргеміз. Оңға бір қадам, солға бір қадам Шапалақ ұрамыз. Алға бір қадам, артқа бір қадам Шапалақ ұрамыз. Денешінің қызыру Негізгі болім:</p>
--	---	--	--	--

		<p>естігенің бар ма? Өздерің бұл ойынды ойнап көрдіңдер ме?</p> <p>Музыкалық-ыргакты қозғалыс: «Лентамен жаттығулар» (муз. Д. Шостакович (вальс). Вальс ыргагында ленталармен созылмалы қимылдар жасау. Лентаны жоғары- төмен көтеріп, түсіру, оңға-солға бұлғап мәнерлі қозғалыстар жасау. Вальс шуенінде екпінге ілесіп қимылдау. Ұлттық ойын «Аққу-қаздар»</p> <p>Ой қозғау. Саған спорттың қай түрі ұнайды? Неліктен? Суреттегі аяқ допшиларға өздеріне лайықты доптарын сыйық арқылы қос. Мәнерлі би қозғалыстарын доппен, таяқшамен, таспалармен жасайды. қорытындылау, бағалау.</p>	<p>Жалпы даму жаттығулары Б.қ.: «Басты айналдыру» 1. Аяқтары иық мөлшерінде. Денені тік ұстап, лента төменде.тік тұрып, қолды белге ұсташа керек, 1-2-3-4 есебінде басты оңға қарай, содан соң келесі жақта айналдыру керек. /5-рет / Б.қ.: «Шенбер» 2. Аяқтары алишақ қойылған, оң қолдағы лентаны 1-2 деп санаганда алдымен екі жанга, содан соң алаға, қайта екі жанга, содан соң артқа қолмен кең шенберлер жасау керек; 3 - 4 есебінде алаға қарай. /5 рет қайталай./</p> <p>Б.қ.: «Лентаны жасыр» 3. Аяқтары иық жалпақтығында, ленталар жанда, алдыға еңкейіп, ленталарды артқа созу «жасырдым» деп айтту, шалқайып, қолды алдыға созу «міне- міне» деп айтту. /5 рет қайталай./</p> <p>Б.қ.: «Жоғарыда- төменде» 4. Аяқтарын алишиқ қою, ленталар қолда. Лентаны жоғары созып «жоғарыда» деп айтту, төменде түсіріп «төменде» деп айтту. / 5- бремет қайталай./</p>
--	--	---	--

Б. қ.: «Лентаны ілу»
5. Аяқтарын алашақим
қойып, тізе бұғу.
Ленталар төменде.
Орнынан тұрып,
лентаны жсогары
көтеріп, лентаны ілу
қыллын жасау «ілдім» деп
айту. /5-6 рет қайталау./
Б. қ.: «Балерина»
6. Аяқтарын біріктіру.
Ленталар жсанды. 1- оң
аяқты оң жсаққа көтеру,
сол қолды жсогары
көтеру. 2- б.қ. 3- сол
аяқты сол жсаққа көтеу,
оң қолды жсогары көтеру.
(5-6 рет қайталау.)
Б. қ.: «Көңілді ленталар»
7. Аяқтарын алашақ қою,
ленталар жсанды; аяқты
көтеріп жүріп секіру.
«Ля-ля-ля» деп айту.
(10-15 секунд)
4 звенодан бір саптен
шешбек бойы жүру.
/ленталарды себетке
салу/ шешбек бойы
жүру. Маршпен жүру.
Тыныс алу
жаттыгулары: Бала
әтеші қанат қагады.
Қолды бос жіберіп, тік
тұрамыз. Қолымызды
жсогары көтеріп,
жсанымызға ұстап,
жамбасқа қойып қанат
қагамыз. Демді ішке
тартып, «ку-ка-ре-ку»
деп шақыру. мұрынмен
дем алып, ауыздан демді
шыгару.

Негізгі қымыл – қозгалыс жағттыгулары
1. Қолына доп ұстап жанымен жүру – қолга доп ұстап бір жанымен адымдай жүру, содан кейін артымен бұрылып допты алып кері жүру, содан кейін қайта бері бұрылу.
2. 5 метр қашықтыққа екі тізе арасына доп қысып секіру.
Нұсқау – екі тізені біріктіріп, қолды барынша сермей отырып қос аяқпен қаргу.
Аralығы 1 метр қашықтықта бір қатарға орналастырылған кедергі заттар арасымен он және сол қолмен доп домалату.
Нұсқау – саусақтарға қатты күш салмай допты итеру.
Қымыл-қозгалыс ойын: «Жылдам доп»
Оň және сол қолмен кезекпен допты жерге согу.
Нұсқау – доптың үстінен саусақтарды жаза отырып алақанмен жеңіл согу.
«Қызыл ала, сары доп Секіресің шаршамай. Жиі-жсі ойнақтап, Қайта жерге түсесің. Тарс-тарс етіп тағы да Секіресің бійкке. Жете алмайсың бірақ та,

					<p>Бәрібір қолга түсесің! Ойынды аяқтау Балаларды бір қатарға жинау. Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады. Саптізбекте бір-бірден журу (<i>бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шаширап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады</i>).</p>
Балалармен жеке жұмыс	<p>M. Монтессори технологиясымен жұмыс. Геометриялық пішіндермен әр түрлі құрастыру жұмыстарын жүргізу.</p>	<p>Мнемотехника әдісі Тақырыбы: Күімдер Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың күімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.</p>	<p>АҚТ технологиясы-мен жұмыс Математикалық дамытуши ойындар Сұрақ-жасаудан</p>	<p>Ойын – жаттығу «Күйрішкіты жуындыр» Мақсаты: балаларға тазалық туралы үйрету. Ірі құрылымы материалдарымен ойындар.</p>	<p>Отан туралы мақал-мателдер. Отан — елдің анасы Ел - ердің анасы Туган жердегі жер болмас, Туганелдей ел болмас.</p>
Серуенге дайындық	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Күімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ күімнің отқызын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың күйн реттілігін бақылау, күйненде түймелерін қадап, аяқ күімнің бауын байлауды, күімнегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Күім шкафтарын таза ұстай және жинау</p>				
Серуен	<p>Картотека №11 Күнді бақылау.</p>	<p>Картотека №13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.</p>	<p>Картотека №14 Ауа-райын бақылау</p>	<p>Картотека №17 Күз көрінісін бақылау</p>	<p>Картотека №19 Жаңбырды бақылау.</p>
Балалардың үйге қайтуы	<p>Ата-аналарға балаларын себепсіз балабақшадан қалдырмауларын ескерту. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелейу. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</p>	<p>Ата-анага: балага жсі қазақтың ертегілерін оқып беуге ұсыныс айтуды. Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.</p>	<p>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу. Ата-аналарға балалардың жасаған шыгармашылық жұмыстарымен таныстыруды.</p>	<p>Ата-аналарға балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы төлек керек екенін ескерту. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.</p>	<p>Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балаланы балалабақшага уақытында әкеулерін ескерту.</p>

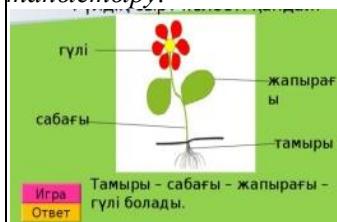
Тәрбиелу – білім беру процесінің циклограммасы
«Айгөлек»шағын орталығы

Топ: Орта топ.

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың күрылу кезеңі : 27.11 – 01.12.2023ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балалардың көңіл-күйін бақылау. дene қызуын өлиен тазалықтарын тексеру. Арнайы журналга тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлышы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жеттығуга балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	Картотека №6 «Табигат құбылыстарын ата» Мақсаты: қар мен жаңбырды ажыратма білу, табигат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буга айналады.	Картотека №9 «Үй жануарлары» Мақсаты: Балаларды үй жануарлары мен төлдерді ажыратуға, олардың қымылын, қалай дыбыстырайтынын және деңе мүшелерін дұрыс атауға, олардың қорғай білуге тәрbiелу.	Картотека №12 «Не артық?» Мақсаты: Балаларды суретке қарап, оларды топтастыруға үйрету. Суретте тұрған артық затты таба білу, сипаттама беру.	Картотека №17 «Қайсысы қайда тіршілік етеді?» Мақсаты: суреттен көрген заттарының аттарын тап, олардың қайда өмір сүретінің айтқызы.	Картотека №19 «Қысқы тіршілік» Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атапуын ататып, оларды ажыратма білуге үйрету. Сөздік қорын дамыту.
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертенгі жаттығу	Караша айының 5- аптасына арналған таңғы жеттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жеттығуларын дұрыс жасаі отырып, баланың қымыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғы ас	Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішү мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішү. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жабырқауды білмейміз, Жалқаулықты сүймейміз, Біз талантты жаса ұлан, Улғи аламыз жақсыдан.	Армысың, шатагатты, Күн ана Армысың қайырымды, Аспан ана	Бақшамызға барғанда Жолыққан бар жандарға. Ертемен ақ пейілмен, «Қайырлы таң» деймін мен	Куанамын мен де, Куанасың сен де, Куанайық достарым Арайлап атқан күнге.	«Арайлап таң атты» Арайлап таң атты, Күн шуағын шашты. Сәлем күн, сәлем жер

		<p>Армысың мейірімді, Жер ана Армысың менің достарым.</p>			<p>Сәлем достар Бәріміз бірге болайық.</p>
<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту Дид ойын: "Гүлдерді түстөріне қарай ажырат" Шарты: Тақтадағы гүлдердің сиңарын стол устінен тауып қасына жасапсыру.. Гүлдің құрлысымен таныстыру.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Гүлдерді топта» Шарты: Дала гүлдерін көк қыстырығышпен, бөлме гүлдерін қызыл қыстырығышпен қыстырып белгілеуді ұсыну. Сергіту әсімі: Гүл өсірем үйде(жоғары қол көтереді) Су құмбын гүлге(қолмен су құяды) Гүл күткенді біледі(тербеледі) Бойын сылап күледі(бойын қолымен сыйтайды) Күнде гүлін ашады Жұпарын маган шашады(қолын жеслпейді)</p> <p>Тәжірибелік алаң Тәжірибе №1 Сүмен және сусыз</p>	<p>Табигат бүрышына саяхат Бөлме өсімдіктегін қарau. - Біз жазда көшеде келе жатқанда, көптеген гүлдерді көреміз. Бірақ сұық келді, қыс келеді, содан кейін көшеде гүлді көрмейміз. Ал адамдар қыста да, жазда да гүлдерге әрқашан сүйсінгісі келеді. Осылайша адамдар үйде, тұратын бөлмелерде гүл өсіру идеясын ойлан табады. Сондықтан олар үйдің бөлмелерінде өсірілетін мұндай өсімдіктегі «үй өсімдіктегі» деп атайды.</p> <p>Гүлдердің түсіне, жапырақтарының пішініне назар аударылады. Герань жапырақтары бұзылып, иіс сезінүі мүмкін, содан кейін өсімдіктің осылай қоралғанын түсіндірді.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Горшоктегі гүл» дизайны</p> <ul style="list-style-type: none"> - Геометриялық фигураларды орындарына қойып, құмбырадағы гүлді құрастыру «Гүлдерді ретке келтір» дидактикалық жастығуы - Әр қазанға сан жазылады. <p>Гүлдерді әр құмбырада қанша гүл гүлдейтіндей етіп орналастырыңыз. «1» саны бар құмбырада неше гүл гүлдейді? Бір гүл. Ал «2» және «3» сандары бар</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту. Балалар, біз бүгін таңғажайып, сиқырлы болме гүлдерінің еліне – Мақтандың еліне саяхатқа шығамыз.</p> <p>Біз оған жету үшін: гүлдердің өсуі үшін не қажет? Бұл сұраққа бөлме гүлдер елінің ханшайымының бізге жіберген анықтамалық карталары көмектеседі.</p> <p>Өзіңе бір карта алып жауап беру.</p> <p>Карточкідегі суретте не дейді, гүлдердің өсуі үшін не қажет?</p> <p>Бала: Менің суреттерімде тамызылар бар - бұл гүлдер кеүіп қалмас үшін су қажет дегенді білдіреді.</p> <p>Тәрбиеші: Дұрыс, жарайсындар.</p> <p>Руслан, сурет саған не дейді?</p> <p>Руслан: Суретте өсімдіктердің өсуі үшін жер қажет екендейігін айттылған.</p> <p>Жарайсындар. Келесі сенің суретің не дейді?</p> <p>Суретте гүлдерге тыныс алу үшін ауа керек, ал гүл жапырақтар арқылы тыныс алады.</p> <p>Иә, дұрыс, барлық өсімдіктер жапырақтар арқылы тыныс алады. Келесі сурет: гүлдердің өсуі үшін тағы не қажет, сіздің картаның не үсынады?</p>	<p>Қызыгуышылықты ояту. Ертегілер еліне саяхат.</p> <p>Аудио дыбыс, ертегілер әні.</p> <p>Сұрақ- жауап. Балалар қандай ән есітін тұрсындар?</p> <p>Ертегілер еліне саяхатқа барғыларың келе ме?</p> <p>Көзімізді жұмын 1,2,3 деп санақ ертегі еліне жетеміз.</p> <p>Ертегі елінің орындықтары не деген керемет, оюланған.</p> <p>C. Оспановтың «Гүл туралы аныз» ертегісін тамашалайық</p> <p>АКТ технологиясымен. Ерте, ерте ертеде бір ауылда бидай мен гүл өседі. Адамдар гүлдерге тамсанып, бір-біріне сыйлайды. Гүлдің қоши исі ауылды алып кетеді.</p> <p>Бір күні хан бәріне жар салады. Тек қана бидай өсіріндер, гүлдің бәрін құртындар деп әмір береді.</p> <p>Сұрақтар ілmegі</p> <ul style="list-style-type: none"> -Хан қандай әмір берді? -Тек не өссін деді? -Неліктен бидайды таңдаады? Адамдар гүлдердің бәрін таптап, жұла бастайды. Осы кезде бір бала бір гүлди үйіне апарып тығып өсіреді. Оны ешкімге 	<p>Ой қозғау Мнемокесте арқылы гүлдердің өсу жолдарын таныстыру.</p> <p>Практикалық әрекет: Гүл отырғызу.</p> <p>Гүл отырғызу үшін ең руелі бізге ыдыс қажет. Үйдісты алып, ішіне жайдаладағы топырақ емес, құнарлы топырақ саламыз, жақсы өсу үшін. Содан соң, топырақ ортасына құдықша жасап, гүл өсіндісін отырғызамыз (тамырын көрсету). Енді, осы ғулімізді табигат бүрышына қояйық.</p> <p>Балаларға сұрақ: Балалар, гүл отырғызып, тек осылай қоямыз ба екен?</p> <p>Дұрыс, су құйып, күтіп, баптап тұру қажет екен.</p> <p>Сергіту әсімі. Шаршаганда ырғалып, Гүлге ұқсан демалам, Қанатты бір қағып, Гүлдей болып жайқалам.</p> <p>Ой қозғау. Күту ережелері: Әр бала</p>

<p>Мақсаты: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сиртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету.</p>	<p>қазанда?</p> 	<p>Менің картам гүлдердің өсуі үшін күн сәулесі қажет екенін айтады. дұрыс! Ал келесі карта не дейді?</p>	<p>көрсетпейді. Ал ауыл болса көңілсіз, жұпар гүлдің исіде жоқ, өзі де жоқ.</p>	<p>корсету. Дидактикалық ойын: «Гүлдерді күтеміз» Гүлдердің жапырақтарының шаңын сулы мақтамен сұртеді. Жапырақтары ұсақ өсімдіктерді су шашатын ыдыспен бүркеп-шашип жуады. Суды жапырақтарына тигізбей топырагына құяды.</p>
<p>Құрал-жабдықтар: екі бірдей өсімдік (балзам), су.</p>	<p>Ой қозғау. Іідис қандай геометриялық пішіндерден тұрады?</p>	<p>Шарышыдан. Неше шарыш? Бір. Гүл қандай геометриялық пішіндерден жасалған? Шеңбер және сопақшалар. Қанша шеңбер? Бір шеңбер. Қанша сопақша?</p>	<p>Алмына суретінде не бейнеленген? Бұл суретте гүл құмыра бар - онда болже гүлдері өседі. Ал мына карточкіде не дейді? Менің картам</p>	<p>Балды тек қана бал қосылған дәрі жесу керек, сол кезде гана тәуір боласың диді.</p>
<p>Тәжірибе барысы: Өсімдіктердің неліктен сусыз өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік қурап қалады, жапырақтары қурайды, жапырақта су бар); бір өсімдік суарылып, екіншісі суарылмаса не болады (суармаса өсімдік кеүіп, саргайып, жапырақтары мен сабагы икемділігін жоғалтады т.б.)?</p> <p>Біз бір апта ішінде суаруга байланысты өсімдіктердің күйін бақылау нәтижелерін шығарамыз.</p>	<p>Іідис қандай геометриялық пішіндерден тұрады?</p> <p>Шарышыдан. Неше шарыш? Бір. Гүл қандай геометриялық пішіндерден жасалған? Шеңбер және сопақшалар. Қанша шеңбер? Бір шеңбер. Қанша сопақша?</p> <p>Уи сопақша. Сабак қандай геометриялық пішіннен жасалған? Тіктөртбұрышта Неше тіктөртбұрыш? Бір тіктөртбұрыш.</p> <p>Жапырақтар қандай геометриялық пішіндерден жасалған? Үйбұрыштардан. Неше үйбұрыш? Екі үйбұрыш.</p>	<p>Алмына суретінде не бейнеленген? Бұл суретте гүл құмыра бар - онда болже гүлдері өседі. Ал мына карточкіде не дейді? Менің картам</p> <p>(карталарды жинау) Дұрыс, жапырақтарынан. Гүлдің жақсы өсуі үшін жер, су, ауа, күн сәулесі, жылу, құмыра және күтім қажет екенін сіз берің еске түсірдік.</p>	<p>Балды не үшін іdedі? Бүр күні гүлін таптаптаған, тығып сақтаған бала ханга бол екен береді. Хан қатты қуанып, балаға рақметін айтЫп, барлық дала, барлық қала гүл өсірсін деп бүйірады. Содан бері ғүл даланың да, қаланың да көркі болыпты.</p>	<p>Ой қозғау. - Балды неден аламыз? - Ара балды қайдан жинаайды? Балды не үшін іdedі? Бүр күні гүлін таптаптаған, тығып сақтаған бала ханга бол екен береді. Хан қатты қуанып, балаға рақметін айтЫп, барлық дала, барлық қала гүл өсірсін деп бүйірады. Содан бері ғүл даланың да, қаланың да көркі болыпты.</p>
<p>Корытындылаймыз Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды.</p>	<p>Дидактикалық ойын «Жапырақ қай өсімдіктен?» - Мына жапырақтар мен өсімдіктеге қарап, әр жапырақ қай өсімдіктен түскенін анықтап көр.</p>	<p>Енді Мақтаныш еліне баруга дайынбыз. Бірақ біз гүлге айналуымыз керек. Дид ойын: «Гүл құрастырып» Құрастырган гүлге ұксас масканы күп алу. Солға, онға бұрыльып, гүлге айналады.</p>	<p>Тәрбиеши: Бір-біріміздің қолымыздан ұстайық, жолға шығамыз.</p>	<p>Карындашпен сурет салу Дидактикалық ойын: «Біз суарғыштан құйамыз» - Су құятын ыдысқа суды салу. - су құйғыштың ішіндегі бетін көк түсті қарындашпен бояу.</p>
<p>Тәжірибе №2 Көп - аз</p>	<p>Мақсаты: буланған сұйықтың мөлшерінің жапырақтардың мөлшеріне тәуелділігін ашу.</p>	<p>Гүлдердің өнімділігін анықтап көр.</p> 	<p>Біз жолдармен жүреміз, жолдармен жүреміз. Біз бәріміз оте ақылды, сүйкімді, әдеміміз.</p>	<p>Карындашпен сурет салу Дидактикалық ойын: «Біз суарғыштан құйамыз» - Су құятын ыдысқа суды салу. - су құйғыштың ішіндегі бетін көк түсті қарындашпен бояу.</p>
<p>Құрал-жабдықтар: уи өсімдік: біреуін үлкен жапырақты, екіншісі қарапайым жапырақты, ушіншісі кактусты; цelloфан пакеттер, жіппер.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Әдемі Кливия» бояулармен сурет салу</p>	<p>Сұрақ: Хан ауруынан қалай жазылды? Ол балды қайдан тапты?</p>	<p>Хан неліктен гүл өсіруге</p>	

<p>өсімдіктерді кішкентайларға қараганда жсіп суару керек? Жапырақтары әртүрлі үш өсімдікті таңдаңыз. Эксперимент жасайық. Жапырақтарға сәмкелерді салыңыз, бекітіңіз, күн ішінде өзгерістерді қадағалаңыз; буланатын сұйықтық мөлшерін салыстырыңыз. Қорытынды жасасаңыз (жапырақтар негұрлым үлкен болса, соғұрлым олар ылғалды буландырады және жсіп суару керек).</p> <p>Шыгармашылық бұрыши</p> <p>Дидактикалық ойын «Гүл құмыраларына арналған табақшаларды ал»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Эр кастрюльге бірдей түсті табақшаны таңдан бояу.. <p>Дид ойын: «Бөлме гүлі ғүлдеді» барельефті модельдеу</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мына бөлме өсімдігінің ғүлдейтін уақыты келді. Оған пластилинде және осы ғүлдерді жілтеп пайдаланып өзіміз ғүл жасайық. <p>Пластилиниен шарларды жайып, бөлме гүлімен суретке басып, пластилиниң үстіне ғүл қойып, алақанмен басыңыз. Гүлді алып тастап, не болғанын көріңіз. Осы бөлме гүліне осылайша көбірек ғүлдер жасау.</p> <p>«Терезедегі ғүл» қолданбасы</p> <ul style="list-style-type: none"> - Терезе алдына құмыраны, жапырақтарды, ғүлді 	 <p>Кливияның ұзын жінішке жапырақтары бар.</p> <p>Дәстүрден тыс әдіс арқылы жасасыл бояумен шеткамен өсімдікке осындай жапырақтарды салыңыз.</p> <p>Сергіту әсімі</p> <p>Гүлдер, ғүлдер, көп ғүлдер, Қызыл ғүлдер, көк ғүлдер. Өсе берші нұрланып, Өсе берші ыргалып.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Кішкентай галымдар» Тәжірибе №1</p> <p>Ыстық пен сұықта не болады?</p> <p>Мақсаты: өсімдіктердің өсүи мен дамуына қолайлы жағдайларды анықтау.</p> <p>Құрал-жабдықтар: қысқы немесе көктемгі агаши бұтақтары, топырақтың бір бөлігі бар тамырсабақтар, топырақтың бір бөлігімен ғулзардан ғүлдер (кузде); өсімдіктердің жылуға тәуелділігінің моделі.</p> <p>Эксперимент барысы: Неліктен кошедегі бұтақтарда жапырақтар жоқ? (Сыртта сұық, агаштар «ұйықтап жастыру») Бөлмеге бұтақтарды әкелу.</p> <p>Бүршіктердің өзгеруін (бүршіктердің ұлғаюын, жарылуын), жапырақтардың пайдасы</p>	<p>Біз өте татумыз ғулдер еліне келеміз.</p> <p>Тәрбиеші: Балалар, міне біз ғулдер еліне келдік.</p> <p>Қараңдарышы қандай тамаша шалғын. Ғулдер, отырыңыз. (Балалар еңкейеді)</p> <p>Қып-қызыл ғүлдеріміз жапырақшаларын ашады (саусақтарды тегіс ашу Жел аздап дем алады, жапырақшалар тербеледі (алдыңда қол бұлғау)</p> <p>Біздің қызыл ғүлдеріміз жапырақшаларын жауып тұрады. (саусақтарды қысу) Тәрбиеші: Жарайсыңдар менің ғүлдерім, сендер өте әдемісіңдер. Гүлге жақындаійық! Бұл ғүлдің қалай атаптывын білесіз бе?</p> <p>Балалар: фикус.</p> <p>Фикус агашиңа ұқсайды. Оның діңі және үлкен тығызы жапырақтары бар. Және олардың түсі қандай? маган фикустың діңі қайда екенін көрсетші, жарайсың жапырақтарды көрсет.</p> <p>Жақсы. Енді фикус жапырақтарын ұстаңыз, бірақ жапырақтары өте наэзік екенін ұмытпаңыз, оларға зақым келтірмей үшін мұқият болу керек (балалар жапырақты ұстайды).</p> <p>Фикус жапырақтары тегіс және жылтыр.</p> <p>Фикустың тыныс алуы үшін жапырақтарды сұрту керек. Ал бүгін біз фикус</p>	<p>рұқсат берді?</p> <p>Дидактикалық ойын: «Гүлге арапарды қондыры»</p> <p>Балаларды ара және ғул тобына болу.</p> <p>Гүл тобы ермексаздан ғул мүсіндеу.</p> <p>Ара тобы арапарды қио, қылған араны ғүлге жасасыру.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Бал салынған банкі»</p> <p>Шарты: Трафареттің көмегімен банкіні салу, губкамен ішіне балды бояу.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Гүлді алқап»</p> <p>Шарты: Гүлді алқап құрастыру</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Денешінықтыру</p> <p>Негізгі болім.</p> <p>Б.қ.: «Келісу»</p> <p>1. Аяқтары иық мөлшерінде. Қолдары артта. Басты жогары-төмен бұру, «иә-иә» сөзін айтуда. /5-6 рет қайталадау/</p> <p>Б.қ.: «Робот»</p> <p>2. Аяқтары алашақ қойылған, қолдары жаңада. Қолдарын алдыға –артқа сермеу және аяқтарын түзу ұстап бір орында жүрү. /5-6 рет қайталадау. /</p> <p>Б.қ.: «Қақпа »</p> <p>3. Аяқтары алашақ қойылған, қолдар бүйірде. Белді оңнан - солға, солдан - оңға қарай бұру.</p> <p>/5-6 рет қайталадау./</p>	<p>Ал енді су құйғыштан судың қалай ағып жатқанын суарғыштың шумегінен тұзу сыйықтар арқылы сыйзу..</p> <p>Ой қозғау.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Неліктен біз болмеге ғул егеміз? -Гүлдер әдемі өсу үшін не керек? -Қандай күтім жасауымыз керек? -Шаңбасқан ғул қандай болады? -Гүлдер неде өсіп тұр? -Неліктен жасасыл,өз қалпын сақтап тұр? -Кімдер күтім жасайды? -Гүлдердің бізге қандай пайдасы бар? <p>Балаларды мадақтау.</p>
---	---	--	--	---

<p>құрастырып қою.</p> <p>Гүл <u>Болат Усенбаев</u></p> <p>Көркі болған үймнің, Гүлді көрсем сүйіндім. Қызыл, аппақ гүлдерім Күнменен мың құбылдың. Балаларды мадақтау.</p> <p>Музыка</p> <p>Тақырыбы: «Шыныққан шымыр баламызы»</p> <p>Музыка тыңдау: «Жол жыры» (муз. К. Куатбаев, сөзі Ә. Дүйсенбиеv). Әнді тыңдалап, не туралы айттылғанын әңгімеледе.</p> <p>Музыканың көңіл күйін ажырату, қандай екпінде орындалғанына көңіл аудару.</p> <p>Дауыс жастығулары: «Қоңырау» (муз. К. Куатбаев, сөзі А. Асылбек).</p> <p>Әннің сөзін айтпай-ақ «ля» деген айтуларына болады.</p> <p>Терең дем алып, демді унемден шығарып айтуга үйрету.</p> <p>Ән айту: «Ел қорғауга</p>	<p>болуын, олардың өсуін байқаймыз, оларды қошеседегі бұтақтармен (жапырақсыз бұтақтар) салыстырамыз, Корытынды: Өсімдіктердің өмір сүруі және өсуі үшін жылу қажсет.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Әдемі құмырағағы ғұл» Түрлі-түсті шеңберлерге, ермексаздан орналастыру.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Біз ғүл отыргызық»</p> <p>- Алдымен горшокты дайындау, Енді гаршокты жермен толтырамыз (клей жасағып жарманы себу)</p> <p>Гүлді горшокқа жасапсырамыз - ғүл отыргызық.. Енді суару керек. Суару ыдыстарын алып, қалай суаруды көрсету</p> <p>Судан басқа, өсімдікке күн қажсет. Құнді горшоктың үстіне жасапсыру. Сонымен ғүлдер өсті.</p> <p>Балаларды мадақтау.</p> <p>Денешынықтыру</p>	<p>жапырақтарын дымқыл шүберекпен сұртууди үйренеміз. Мен оң қолымдағы дымқыл шүберекті аламын, сол қолыммен фикус жапырағын төмennен мүқият ұстап тұрамын және оны зақымдамау үшін оны шүберекпен сүртемін. Міне, таза жапырақ Ал енді суаруымыз керек. Мен суарғыштың үшін кастрөлдің шетіне қойып, оны суарамын. Суды мүқият аздап құю керек. Олар неге сонша таза болды?</p> <p>Өйткені біз оларды жудық. Тәрбиеши: Иә, біз бүгін ғүлдерді күтіп, суарып, жудық.</p> <p>Дидактикалық ойын: «Фикус ғүлі»</p> <p>Бұл жерде қандай ғүлмен таныстық, ғүл ханшайымы білсін Фикус ғүлін жасапсырып көтейік.</p> <p>Тәжірибе алаңы.</p> <p>Біз енді кішкентай зерттеушілер болайық «Өсімдіктер үшін артық жасырғыз.</p> <p>Үстел шамын бөлме ғуліне бағыттадық. Алдымен өсімдіктің жапырақтары шамға бұрылып, оған қол соза бастады. Екі аптадан кейін біз жапырақтардың шеттері сарғайғанын байқадық. Жапырақтары туғын қалды.</p>	<p>Б. қ.: «Жіп орагыши»</p> <p>4. Тік тұрады, аяқты сәл бүгіп, қолды тізеге тигізеді, тізені жсан - жаққа айналдырады. /6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Балапан су ішті»</p> <p>5. Аяқтарын біріктіріп үстайды. Қолды жсанға қойып алақанды жайып, балаланың қанатын жасайды. 1- алдыға еңкейеді, 2- б.қ. 3- алақанды шапалактайды. 4- б.қ. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ.: «Бақа»</p> <p>6. Аяқтары алишақ қойылған, тізені бүгіп, қолды тізе үстіне қойып орнында «бақа» сияқты секіру.</p> <p>4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүргү. Еркін жүргү. Қолды жсанға созып, аяқтың үшімен жүргү.</p> <p>Тыныс алу жастығулары: шәйнектік дыбысын салу. Терең тыныс алып, демді шығару. Бастапқы қалыпта келу.</p> <p>Қозғалыстардың негізгі түрлери.</p> <p>1. Доптың бастың арт жасынан екі қолмен бір-біріне лақтыру (10-12 рет). Доп лақтыру үшін балаларды бір-бірінен 3 м қашықтықта екі қатарға тұргызыады. Бір қатардағы</p>
---	---	---	--

<p><i>өзірміз» (муз. К. Құатбаев, сөзі М. Әлімбаев). Педагог әнді орынданап, балалармен сұхбат жүргізеді. Ел қорғау үшін алдымен шынықсан шымыр болуы тиіс.</i></p> <p><i>Балалардың сұрақ-жасаудан арқылы ойларын ортага салуга, іркілмей жасаудан берулеріне мүмкіндік жасасу. Әнді орындау кезінде тыныс алу жасағына көніл бөлуде.</i></p> <p>Музыкалық-ыргакты қозғалыс: «Таңертеңгі жаттығу» (муз. А. Тани, сөзі А. Естенов), «Қара жорға» халық әуені. Шынығуды таңертеңгі жаттығудан бастау керек.</p> <p>Сонда күні бойы сергек жүресіндер. «Қара жорға» әуеніне қимылдар жасап көрсету.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Ән саған ұнады ма? Шынықсан бала болу үшін не істейу керек? Қажетті суретті тауып, дөңгелекті боя. Суретке қарап, достарыңа өзінің күн тәртібін туралы айтып бер.</p> <p>Бүгінгі үід туралы балалардың пікірлерін тыңдау.</p> <p>ҰІӘ балалардың көмегімен қорытындылау, бағалау.</p>	<p>Негізгі болім.</p> <p>Жалпы дамыту жаттығулары сылдырмақпен</p> <p>Б. қ: «Оң-сол»</p> <p>1. Аяқтары алашақ, қолдары белде. басты оң ишкә қисайту ишкә көтермеу керек, басты солға қисайтып қайталау. (5- брет қайталау)</p> <p>Б. қ: «Шеңбер»</p> <p>2. Аяқтары алашақ, қолдары ишкәта. 1-4 қолымызды шеңбер бойынша алдыға қарай айналдырамыз. 5-8 – қолымызды шеңбер бойынша артқа қарай айналдырамыз. / 5 рет қайталау/</p> <p>Б. қ: «Бұйрықты орында»</p> <p>3. Аяқтары алашақ, қолдарымыз басымызды. 1- оң жаққа еңкею, 2- б.қ. 3 – сол жаққа еңкею, 4- қолымызды алдыға созып, отырамыз. 5 – б.қ. /5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ: «Шам жагу»</p> <p>4. Аяқтары алашақ, қолдарымыз жаңда. 1- қолымыз басымызды, 2- қолымыз жоғары, оң аягымызды артқа қойып, өкшемізді көтереміз, бүгеміз. 3- оң аягымызды қоямыз, қолымыз басымызды. 4- б.қ. Сол аяқпен де дәл солай қайталау. / 5-6 рет қайталау/</p> <p>Б. қ: «Құлын»</p> <p>5. Аяқтарды біріктіріп ұстау, орында тұрып, қолды</p>	<p>Бір айдан кейін жасапырақтардың ұштары қарайып, төменгі жасапырақтары қоңырланып, солып қалды.</p> <p>Тәжірибе мынадай қорытынды жасауга мүмкіндік берді: артық жарықпен өсімдіктің өсуі баяулайды. Артық жарық өсімдіктерге зиянды.</p> <p>Кейіріп өсімдіктер жарықтың көптігінен өсуі мен дамуын тоқтатады, ал басқалары аз жарықтан дамымайды.</p> <p>Бірақ тәжірибе нәтижелері бойынша: «Егер өсімдік қажетті мөлшерде жарық алса, онда ол жақсы өсіп, дамиды» деп айта аламыз.</p> <p>Біз бүгін жақсы жұмыс жасадық. Біздің күш-жігерізге алғыс ретінде, гүлдер ханшаймын бұл қорапты сыйга берді. Бірақ біз сізben бірге тобымызға оралмайынша ол ашилмайды. Бір-біріміздің қолымыздан ұстайық.</p> <p>Тәрбиеші: Міне, келдік. Гүлдер, енді балаларға қайтада оралыңдар.</p> <p>Солға, оңға бұрылып, балаларға айналдырыңыз. Керемет, енді қорапта не бар екенин көрейік. (Мұғалім қампитеттің қақпағын ашады, ішінен балаларға таратады).</p> <p>Тәрбиеші: Ханшайым сендерге жақсы тосын сый</p>	<p>балалардың қолында, бір доп.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқтар бір-бірінен алашақ, доп бастың артында бүгілген қолдарда, аяқтар тізеде сәл бүгілген. Педагогтің белгісі бойынша бірінші деңгейдегі балалар серіктестеріне доп лақтырады; олар оларды кеудесіне баспастан ұстап алады және қайтадан қайтарады.</p> <p>2. Кедергілерден оты (гимнастикалық орындық). балалар гимнастикалық орындықтардың алдында бір қадам қашықтықта тұрады. Педагог бір немесе екі баланың көмегімен секірудің орындалуын көрсетеді: орындықта тұрып, аяғыңызды сәл жайыныңыз, қолыңызды артқа алып, секіріп, бүгілген аяқтарға қоныңыз, қолдарыңызды алға қарай көтеріңіз, содан кейін түзіңіз.</p> <p>Кім ойын: «Еденде қалма»</p> <p>Балалармен бірге бүкіл залды (ойын алаңын) айналып өтетін тұзақ таңдалады. Педагог: «Ұстаңдар!» - деп айта салыссымен. - бәрі қақпаннан қашып, заттарға (орындықтар, текшелер және т.б.) көтеріледі. Ұстаушы</p>
---	---	--	--

	<p>шынтаққа дейін бұгіп, тізенің дағындасты. Рахмет барынша биік көтере жүгіру .айтайық.</p> <p>Б. қ.: «Бұршақтар»</p> <p>6. Аяқтарды біріктіріп ұстаяу, қолдар белде, орында тұрып алға, артқа, оңға, солға секіру /15-20 секунд/ 4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүру. Марштен жүру.</p> <p>Тыныс алу жаттығулары: мұрынмен дем алып, ауыздан демді шыгару.</p> <p>Козгалыстардың негізгі түрлері</p> <p>1. Гимнастикалық орындықта жүругу бүйірлік адым, қолдар белде Педагог екі гимнастикалық орындықты бір-біріне параллель қояды, олардан 1,5-2 м қашықтықта, 4-5 бауды қояды. Балалар екі бағанга тұрып, ағынды</p> <p>2. Допты екі қолмен кеудеден лақтыру (баскетбол лақтыру әдісі бойынша), 3 м қашықтықта қатарда тұру.</p> <p>орындайды, алдымен гимнастикалық орындықта жүреді, содан кейін секіреді.</p> <p>Кымыл-козгалыс ойын: «Құстардың ұшуы» ойыны.</p> <p>Шарты: Залдың бір шетінде балалар - олар құстар. Залдың екінши жағында сіз «ұшуга» болатын көмекші құралдар бар (гимнастикалық орындықтар, текшиелер және</p>	<p>қашып бара жатқандарды устауга тырысады. қақпанга тиген балалар тоқтайды. Соңында ауланғандар саны есептеліп, тұзақтар таңдалады. Ойын қайта жағасады.</p> <p>Балаларды бір қатарға жинау.</p> <p>Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады.</p> <p>Саптізбекте бір-бірден жүругу (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).</p> <p>Балаларды бір қатарға жинау.</p> <p>Саптізбекке бір-бірден, сапқа тұру, қатардан өзінің орнын табады.</p> <p>Саптізбекте бір-бірден жүругу (бірінен кейін бірі жүреді, бағытты сақтайды, саптізбектен шығып кетпеуге тырысады, «шашырап» жүреді және белгі бойынша саптізбекте өзінің орнын табады).</p> <p>-Балалармен бірге ойнаған және жаттықтан қымыл-козгалыстарын еске түсіру.</p> <p>- Спорттық құрал-жабдықтарды жинауды үсінады.</p>
--	--	---

		<p><i>m.б.) - бұл ағаштар.</i> <i>Педагогтың белгісі бойынша:</i> <i>«Құстар ұшып кетеді!» ---</i> <i>балалар, қолдарын</i> <i>қанаттардай сермен, бүкіл</i> <i>залды шашыратады; келесі</i> <i>сигналға: «Дауыл!» -</i> <i>төбелерге жүгіріп, сол</i> <i>ожерде жасасырыңдар.</i> <i>Педагог: «Дауыл тоқтады!»</i> <i>Дегенде, балалар төбебеден</i> <i>түсіп, қайтадан залды</i> <i>айнала шашырайды («құстар</i> <i>ұшуын жалғастырады»).</i> <i>Ойын барысында педагог</i> <i>балаларды міндетті түрде</i> <i>сақтандырады, әсіресе түсү</i> <i>кезінде.</i> <i>-Балалармен бірге ойнаған</i> <i>және жаттықтан қымыл</i> <i>қозғалыстарын еске түсіру.</i> <i>- Спорттық құрал-</i> <i>жабдықтарды жинауды</i> <i>ұсынады.</i> <i>Балаларга рахмет айтып</i> <i>қоштасу</i></p>		<p><i>Балаларга рахмет айтып</i> <i>қоштасу</i></p>	
Серуенге дайындық	Киіну: Серуенге шыгу, балаларды біртіндең киініру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүргуге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.	Картотека №9 Аула сыйыруышының еңбегін бақылау.	Картотека №11 Күнді бақылау.	Картотека №13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.
Серуеннен оралу	Балаларга ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскіас	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі үйкі					

Біртіндеп үйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	Жаттыгу кешені № 16 Балалар тұрайық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.	Жаттыгу кешені № 17 Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жсақша біз қарайық Бір күлімдеп алайық.	Жаттыгу кешені № 18 Үйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жагымызға қарайық Төсектен біз тарайық	Жаттыгу кешені № 19 Үйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрайық	Жаттыгу кешені № 20 Көзімізді ашайық Аунап, құнап алайық , Самал жел бізге желлісін, Үйқымызды ашайық
---	---	--	--	---	--

Үйқы ашар жаттыгу картотекасынан

Бесінас	Колдарын сабындан жуып, өз сүлгілеріне сұрту, үқыпты тамақтану дәғдиларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дәғдиландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқару және тағы басқа әрекеттер)	<p>Дидактикалық ойын: «Сойлемді аяқта» ойыны Шарты: мен сендерге сойлемнің басын бастаймын, сендер аяқтайсыңыздар.</p> <p>- Құстар ұша алады, өйткені .. - Құстар қоректенеді ... - Көктемде қайтқан құстар .. - Аяздан қорықпайды ... - Үй құстары ... - Құстар қорғайды ... - Құстар бір–біріне үқсайды, ...несімен?</p> <p>Фонетикалық жаттыгу: Бала қарға – қарқ, қарқ (бәсек дауыспен) Ана қарға – қарқ, қарқ (ортадауыспен) Әке қарға – қарқ, қарқ (қатты дауыспен)</p>	<p>«Кубизм» әдісі Кубиктер арқылы тапсырма орындау. 1-тапсырма Жаңылтпаши ты қайталау, жараттау</p> <p>Көк тырна Көп тырна Тыраулап тек</p> <p>Көп тұрма Сергіту жаттыгуы «Болады-болмайды» Шарты: Құстарды баптауга қатысты іс-әрекеттер айтылады. Дұрыс дәрі тура магынадағы сойлем айтылса, қол шапалақтайды, бұрыс сөйлем айтылганда келіспесе, аяғын топылдатады.</p> <p>Құстарды таспенатугаболады. Құстарды таспенатугаболады . Құстыңұясынан жұмыртқа алып, жасаругаболады. Құстардыңұясын бұзузугаболады. Құстарга қамқорлық жасау ғаболады</p>	<p>Ой дамыту. Суретпен жұмыс Өлең жолдарын мәнерлеп оку, сұрақ – жауап. Қ. Мырза Әли – Екі көзің не үшін керек? – Жақсыларды көру үшін! – Екі қолың не үшін керек? – Елге көмек беру үшін? – Құлақ деген не үшін керек? – Ақыл-кеңес тыңдау үшін! – Жүрек деген не үшін керек? – Жауларымнан қынбау үшін! – Тіл мен жасағың не үшін керек? – Ақиқатты айту үшін! – Ал аяғың?.. – Шетте жүрсем, Туган жерге қайту үшін!</p> <p>Музыка Тақырыбы: «Шынықкан шымыр баламыз» Музыка тыңдау: «Жол жыры» (муз. К. Құатбаев, сөзі Ә. Дүйсенбіев). Әнді тыңдалап, не туралы айтылғанын әңгімелуе. Музыканың көңіл күйін ажырату, қандай екпінде орындалғанына көңіл аудару.</p> <p>Дауыс жаттыгулары:</p>	<p>Аралар әлемі Қызыгуышылтықты ояту. Жұмбақ жасасыру. Гүлдерге қонады Шырынын сорады Түр – түсі сары – ала Бұл не? Балалардың жауаптары.</p> <p>Тосын сәт. Ара ұшып келеді. Балалардан көмек сұрайды. Достарым жоқ, маган достар керек дейді. балалар көмектесеміз ба?</p> <p>2-топқа болу. 1-топ дайын үлгідегі араны қып жасасыраады.</p> <p>2-топ. дөңгелек картоннан ара жасасырады. </p> <p>2-топ түлкіні гиометриялық пішіндерден қып жасасырады. </p> <p>Көрмегіндегі шарлар. Балалардың жасасаған жұмыстарын қорытындылау. Галерия шарлау әдісі.</p>	<p>Ормандағы түлкі Мига шабул. Жұмбақ жасасыру. Өзі қу, Жүрген жері айқай-шу. (Түлкі) Тосын сәт. Түлкі келеді. Балалармен амандасады. Көңілсіз. Орманда жалғыз қалған. Көп дос керек екенін айтады. Балалар түлкіге көмектесеміз бе? Топқа болу. 1-топ түлкіні конус жасасау арқылы жасасырады.</p> <p>Көрмегіндегі шарлар. Балалардың жасасаған жұмыстарын қорытындылау. Галерия шарлау әдісі.</p> <p>Көрме үйымдастыру. Түлкі достары көп болғанына қуанып рахмет</p>

		<p>«Қоңырау» (муз. К. Құатбаев, сөзі А. Асылбек). Әннің сөзін айтпай-ақ «ля» деп айтуларына болады. Терең дем алып, демді унемдеп шығарып айтуга үйрету.</p> <p>Ән айту: «Ел қорғауға әзірміз» (муз. К. Құатбаев, сөзі М. Әлімбаев). Педагог әнді орындаған, балалармен сұхбат жүргізеді. Ел қорғау үшін алдымен шынықкан шымыр болуы тиіс.</p> <p>Балалардың сұрақ-жасаударқылы ойларын ортага салуға, іркілмей жасаудар берулеріне мүмкіндік жасасу. Әнді орындау кезінде тыныс алу жасагына көңіл болу.</p> <p>Музыкалық-ыргакты қозгалыс: «Таңертеңгі жастығу» (муз. А. Тани, сөзі А. Естенов), «Қара жорға» халық әуені. Шынығуды таңертеңгі жастығудан бастау керек.</p> <p>Сонда күні бойы сергек жүресіндер. «Қара жорға» әуеніне қимылдар жасап көрсету.</p> <p>Ой қозғау.</p> <p>Ән саған ұнады ма? Шынықкан бала болу үшін не істей керек? Қажетті суретті тауып, дөңгелекті боя. Суретке қарап, достарыңа өзіңнің күн тәртібің туралы айтып бер. Бүгінгі үіә туралы балалардың пікірлерін тыңдау.</p>	<p><i>Екі топ бі-бірінің жұмыстарына баға береді.. Ара қуанып балаларға рахмет айтып коштасады.</i></p> <p>Денешынықтыру Негізгі болім: Жалпы даму жастығулары Б.қ.: «Торғай ұшты» 1. Аяқты алишақ қоямыз, қолымыз жанса созу, басты оңдан солға қарай, төмен- жоғары бұры; «Чик- чирик» деп айту. /6 рет қайталау/ Б.қ.: «Баспалдақ» 2. Аяқты алишақ қоямыз, қолымыз жанда, 1- 2 қолды белге қоямыз, 3-4 шыққа ,5-6 жоғары созамыз, 7-8 – шапалақтаймыз. Керісінше қайталаймыз. / 6 рет қайталау/ Б.қ.: «Арқан созу» 3. Аяқты алишақ, қолымызды кеуде тұсына қоямыз, 1- оң қолымызды жоғары, 2- сол қолды төменге қарай созу. 3-4 қимылды керісінше жасасу. /6 рет қайталау/ Б.қ.: «Гүлдің ашилұры» 5. Аяқтары алишақ қойылған. Қол төменде, аяқтың ұшымен тұру, қолды жоғары созу.(6-рет.) Б. қ.: «Тырна» 6. Аяқтарын біріктіру. Оң аяқтың бүгіп, орнында секіру. Сол аяқты /10-15секунд/</p>
--	--	---	---

			<p>ҮІӘ балалардың көмегімен қорытындылау, бағалау.</p>		<p>4 лектен (колонна) 1 саппен шеңбер бойы жүру. Жүруді жүгірумен, секірумен алмастыру. Тыныс алу жаттыгулары: мұрын арқылы демді ішке жұтып, ауыздан «Чух- чух-чух» сөздерімен бірге демді шығарады. Бастапқы қалыпқа келу. Негізгі қимыл-қозғалыс жаттыгулары.</p> <p>1. Тепе-теңдік – орындықпен жүріп ортада керілген жілтің астынан өту.</p> <p>Гимнастикалық орындық устімен жүргендеге тепе- теңдік сақтауға, жіл астынан өткенде топтасу және орындықтан дұрыс түсү (жерге түскенде алдымен аяқтың ұшымен түсін барып табанмен тұру) дағдысына назар аударылады.</p> <p>2. Қолмен отырғышқа таянып, кеудені жерден көтеріп, қолды бүгіп жазу: қолмен отырғышқа таянып, аяқты біріктіріп тұзу созу. Жаттығуды балалардың жеке мүмкіндіктеріне сай бірқалыпты орындату.</p> <p>Қимылды ойын: «Шеңбер» Шеңберлерді шеңбер етіп орналастырады. Ойнишилар өз шеңберінің</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>ортасында тұрады (шешбер ішінде тек екі ойныши гана бола алады), ал ойнышылардың бірі осы үлкен шешбердің ортасында тұрады. Белгі берілген кезде «үйі» жоқ ойныши кез келген шешберге кіріп, ондағы ойнышымен жұп құра алады. Жалғыз қалған ойныши шешбер ортасына тұрады, ойын жалғасады.</p> <p>Ойын аягына дейін біргеболған жұп жеңімпаз саналады.</p> <p>Спортық құрал-жабдықтар мен атрибуттарды жинауды ұсынады.</p> <p>Ұйымдастырылған іс-әрекеттің қорытындысын талдау:</p> <p>Бүгін не үйрендік?, Қандай жастығу немесе әрекет ұнады? Бір-бірден бағанда журу.</p>
Балалармен Жеке жұмыс	<p>Әңгімелесу: «Ііс сезу мүшесі -мұрын» -мұрын не үшін керек? Адам мұрынмен дем алып қана қоймайды, иіс те сезеді.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Есімдер» (доптен ойын) Балалар допты бір – біріне пактыру арқылы есімдерін айтады.</p>	<p>Дидактикалық ойын: «Пайдалы азық - тұліктар» Мақсаты: балаларға деңсаулыққа пайдалы азық – тұліктарды біле жүргүреү</p>	<p>Tіл ұстарту жастығы: «Баудагы кім? Ара болсаң ызыңда 3-3-3, ж-ж-ж, з-з-з, ж-ж-ж Жұмыс істе тығылма, -Ара қалай дыбыстыайды? (3-3-3) - Қатты / жай</p>	<p>Сюжетті-ролдік ойындар: «Жүргізуши» Мақсаты: Балалардың көңіл-куйлерін көтеріп, қиялышын дамыту.</p>
Серуенге дайындық	<p>Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Кіімдерін дұрыс кие білуге үрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру.</p> <p>Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жондеуді қадағалау. Кіім шкафтарын таза ұсташа және жинау</p>				
Серуен	<p>Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.</p>	<p>Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.</p>	<p>Картотека №9 Аула сыйыруышының еңбегін бақылау.</p>	<p>Картотека №11 Күнді бақылау.</p>	<p>Картотека №13 Аула маңындағы көліктарды бақылау.</p>
Таңғы серуенді бекіту.					

Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға кеңес: «Үйде ойын бұрышын үйымдастыру».	Кеңес: мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың үнәтқан ойынышығын сатып әптермеген жағдайда, өзін қалай үстәу қажет.	Балалар отбасында өздері не істей алғатындары туралы әңгімелесу.	Кеңес: «Бала өміріндегі ойынышықтың маңызы».	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуга тілек білдіру
------------------------	---	--	--	---	---